Interreg Co-funded by the European Union

Italy – Croatia

CYROS

AKCIJSKI PLAN

RAZVOJA CIKLOTURIZMA

DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

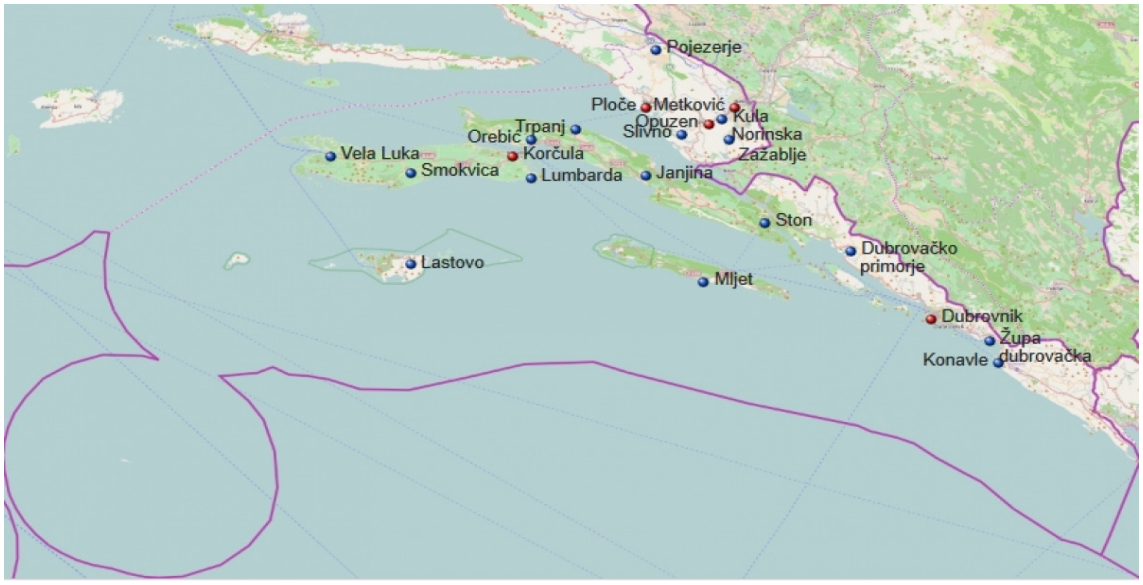

Dubrovnik, kolovoz 2025. godine

Interreg Co-funded by the European Union

Italy – Croatia

CYROS

Programme INTERREG ITALY – HRVATSKA
Projekt **“Implementation, in the Programme area, of the EUSAIR flagship and crosspillar project idea Adriatic Ionian CYcle ROute for Sustainable tourism”**
Acronym “CYROS”, ID:ITHR0200127

Izrađivač: Dubrovačko-neretvanska županija

Vanjski suradnik: Studio plan d.o.o., Zoran Ćosić, dipl.ing.građ

Dubrovnik, kolovoz 2025. godine

SADRŽAJ

UVOD 5
1. ANALIZA POSTOJEĆE DOKUMENTA□IJE 6
1.1 RAZVOJNI OKVIR □IKLOTURIZMA NA PODRUČJU DNŽ 6
1.2. ANALIZA POSTOJEĆE DOKUMENTA□IJE I STANJA 7
1.2.1. Akcijski plan razvoja cikloturizma Republike Hrvatske 7
1.2.2. Operativni plan razvoja cikloturizma Dubrovačko-neretvanske županije 8
1.2.3. Plan razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine 9
1.2.4. Teritorijalna strategija razvoja otoka DNŽ 10
2. INVENTARIZA□IJA BI□IKLISTIČKIH RUTA (STAZA) NA PODRUČJU DNZ 14
2.1. DOLINA NERETVE (PLOČE, OPUZEN, SLIVNO, ZAŽABLJE, KULA NORINSKA, METKOVIĆ) 15
2.1.1. Inventarizacija postojećih ruta (staza) 15
2.1.3. Prijedlog razvoja biciklističkih ruta (staza) na području Neretve 17
2.1.4. Prijedlog revitalizacije i modrnizacije biciklističkih ruta (staza) 17
2.2. PELJEŠA□ (OREBIĆ, TRPANJ, JANJINA, STON) 18
2.2.1. Inventarizacija postojećih ruta (staza) 18
2.2.2. Procjena stanja postojećih ruta (staza) 21
2.2.4. Prijedlog revitalizacije i modrnizacije biciklističkih ruta (staza) 22
2.3. OTO□I (MLJET, LASTOVO, KORČULA – VELA LUKA, BLATO, SMOKVI□A, KORČULA, LUMBARDA) 23
2.3.1. Inventarizacija postojećih ruta (staza) 23
2.3.2. Procjena postojećih ruta (staza) 38
2.3.3. Prijedlog razvoja biciklističkih ruta (staza) na području otoka Korčule, Lastova i Mljeta 39
2.3.4. Prijedlog revitalizacije i modrnizacije biciklističkih ruta (staza) 40
2.4. DUBROVNIK I OKOLI□A (KONAVLE, ŽUPA DUBROVAČKA, DUBROVNIK, DUBROVAČKO PRIMORJE) 41
2.4.1. Inventarizacija postojećih ruta (staza) 41
2.4.2. Procjena stanja postojećih ruta (staza) 51
2.4.3. Prijedlog razvoja biciklističkih ruta (staza) na području Dubrovnika 52
2.4.4. Prijedlog revitalizacije i modrnizacije biciklističkih iruta (staza) 53
2.5. PREGLED BI□IKLISTIČKIH RUTA ZA DALJNJI RAZVOJ I NADOGRADNJU NA PODRUČJU DNŽ 55
2.6. PREGLED POZI□IJA UGRAĐENE OPREME – SERVISNIH STUPOVA NA PODRUČJU DNŽ 58
2.7. PREGLED BI□IKLISTIČKIH MANIFESTA□IJA NA PODRUČJU DNŽ 58
2.7.1. Organizacija biciklističkih manifestacija i promocija 58
3. STANDARDIZA□IJA □IKLOTURISTIČKE INFRASTRUKTURE 60
3.1. STANDARD ZA KATEGORIZA□IJU BI□IKLISTIČKIH RUTA 61
3.1.1. Biciklističke rute (staze) 61
3.1.2.Standardizacija tehničke i fizičke kategorizacije biciklističkih ruta 63
3.2. STANDARD ZA SIGNALIZA□IJU BI□IKLISTIČKU RUTA 69
3.2.1. Standardne oznake biciklističke rute 71
3.2.2. Standardna oprema biciklističke rute 72
3.2.3. Standard za grafičko rješenje oznaka biciklističke rute 73

3.2.4. Standard za grafičko rješenje info table/ploče biciklističke rute 77
3.2.5. Grafičko rješenje oznaka biciklističke rute - PRIMJER 84
3.3. STANDARD ZA DIGITALNU INTEROPERABILNOST 86
4. SIGURNOST NA EUROVELO 8 I ALTERNATIVNI PRAV□I U DNŽ 88
4.1. POLAZIŠTA ZA ANALIZU RUTE KROZ DNŽ 89
4.2. ANALIZA KRITIČNIH DIONI□A 95
4.2.1. Dionica 1: Ploče/Trpanj - Ston (D414) 95
4.2.2. Dionica 2: Ston–Dubrovnik (D8) 96
4.2.3. Dionica 3: Dubrovnik–Vitaljina (D8/D514) 96
4.2.4. Dionica 4: Alternativna dionica A8 Split – Potomje, (Vela luka – Blato – Prižba- Brna – Smokvica – Pupnatska Luka – Pupnat- Kneža – Žrnovska Banja – Korčula – Dominče“ 97
4.3. ALTERNATIVNE RUTE U DIONI□AMA 98
4.3.1. Alternative u dionici„ 1) Ploče/Trpanj – Ston“ 98
4.3.2. Alternative u dionici „2) Ston - Dubrovnik“ 100
4.3.3. Alternative u dionici „3) Dubrovnik–Vitaljina“ 102
4.3.4. Alternative u dionici „4) Alternativna dionica A8 Split – Potomje 105
4.4. MJERE ZA POVEĆANJE SIGURNOSTI 107
4.4.1. Kratkoročne intervencije (2025.–2026.): 107
4.4.2. Dugoročne intervencije (2025.–2030.god.): 108
5. GRAFIČKI PRILOZI 110

UVOD

□ikloturizam, kao oblik aktivnog i ekološki prihvatljivog turizma, bilježi značajan rast diljem Europe. Dubrovačko-neretvanska županija prepoznaje potencijal cikloturizma za produljenje turističke sezone, ravnomjerniji razvoj ruralnih krajeva i diversifikaciju turističke ponude, kao održivu i ekološki prihvatljivu mogućnost daljnjeg razvoja turističke ponude ovog područja.
Upravni odjel za poduzetništvo, turizam i more, 2021. godine u sklopu provedbe projekta Maritime and Multimodal Sustainable Passanger Transport Solutions and Services – MIMOSA - Program INTERREG ITALY – □ROATIA 2014. – 2020. koordinirao je izradu Operativnog plana razvoja cikloturizma Dubrovačko-neretvanske županije sa standardima. Taj dokument predstavlja strateški okvir kojim se na području županije utvrđuju polazišta i smijer daljnjeg razvoja cikloturizma.
Nastavak aktivnosti na razvoju cikloturizma na području Županije je izrada Akcijskog plana razvoja cikloturizma Dubrovačko-neretvanske županije kojim će se utvrditi trenutno stanje na terenu, definirati prioritetni kratkoročni ciljevi, dati smijernice unapređenja postojećih staza i odrediti konkretni standardi označavanja biciklističkih staza.
Akcijski plan sagledava tematiku po teritorijalnom obuhvatu podijeljen na 4 područja: Dubrovnik s okolicom, Neretva, Pelješac te otoci kao zasebna područja za obradu podataka.

Vremensko okvir na koje se odnose odredbe ovog Akcijskog plana je razdoblje od 2025. godina 2027. godine s mogućnošću produljenja do 2030. godine ako se predviđene smjernice ne implementiraju u trogodišnjem razdoblju.

Akcijski plan razvoja cikloturizma Dubrovačko-neretvanske županije se provodi u sklopu provedbe projekta "Implementation, in the Programme area, of the EUSAIR flagship and crosspillar project idea Adriatic Ionian □Ycle ROute for Sustainable tourism, Akronim "□YROS" Programme INTERREG ITALY – HRVATSKA. □YROS ima kao cilj razvoj zajedničkih prekograničnih biciklističkih ruta i njihovo povezivanje s intermodalnim prijevozom te rješavanje zajedničkih izazova vezanih uz pomorsku mobilnost putem strategijskog povezivanja i usmjeravanje na prekogranične biciklističke ruta koja će služiti i lokalnom stanovništvu i turistima, pridonoseći održivom prometu, smanjenju emisija, promociji zdravog načina života te razvoju cikloturizma i cikloturističke ponude kao jednog od ključnih proizvoda aktivnog turizma u Županiji.
Strategija razvoja cikloturističke infrastrukture se temelji na postojećim županijskim, nacionalnim i europskim dokumentima. Poseban naglasak stavljen je na trasiranje Jadransko-jonske biciklističke rute koja će povezati obalu Jadranskog mora u Italiji i Hrvatskoj, uključujući veze s unutrašnjosti i povezivanje tih međunarodnih koridora s lokalnim i regionalnim rutama.
Očekivani rezultati projekta:
– povećana održivost i kvaliteta usluga prijevoza
– privlačna alternativna multimodalna rješenja za smanjenje ovisnosti o privatnim automobilima u regionalnom i prekograničnom prometu
– unaprijeđene regionalne i prekogranične intermodalne veze (npr. biciklom i vlakom, biciklom i autobusom, biciklom i brodom).

1. ANALIZA POSTOJEĆE DOKUMENTACIJE

1.1 RAZVOJNI OKVIR CIKLOTURIZMA NA PODRUČJU DNŽ

Razvoj cikloturizma na području Dubrovačko-neretvanske županije (DNŽ) predstavlja važan segment ukupne turističke ponude koji se temelji na održivom korištenju prirodnih i kulturnih vrijednosti regije.
Prema dostupnoj dokumentaciji, razvojni okvir cikloturizma DNŽ definiran je kroz nekoliko ključnih dokumenata, među kojima su Akcijski plan razvoja cikloturizma Republike Hrvatske i Operativni plan razvoja cikloturizma Dubrovačko-neretvanske županije. Ovi dokumenti postavljaju temelje za sustavni razvoj cikloturizma kao važnog segmenta turističke ponude županije.

Akcijski plan razvoja cikloturizma RH

institutzaturizam

AKCIJSKI PLAN RAZVOJA CIKLOTURIZMA

Naručitelj:
Ministarstvo turizma RH

Voditelj projekta: Prof.dr.sc. Zoran Klarić
Autori: Prof.dr.sc. Zoran Klarić
Dr.sc. Goran Kos
Dr.sc. Damir Krešić
Katarina Vilićević, MBA

Zagreb, travanj 2015. godine

Akcijski plan razvoja cikloturizma Republike Hrvatske predstavlja krovni dokument koji definira strateške smjernice razvoja cikloturizma na nacionalnoj razini.

Ovaj dokument prepoznaje cikloturizam kao jedan od ključnih proizvoda aktivnog turizma s velikim potencijalom za produženje turističke sezone i razvoj kontinentalnog turizma.
Plan definira ključne mjere i aktivnosti za unapređenje cikloturističke infrastrukture, standardizaciju kvalitete i promociju cikloturističkih proizvoda.

Operativni plan razvoja cikloturizma DNŽ

OPERATIVNI PLAN RAZVOJA CIKLOTURIZMA DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE SA STANDARDIMA

Projekt Interreg Italy-Croatia – EU MIMOSA

Naručitelj Dubrovačko-neretvanska županija

Operativni plan razvoja cikloturizma Dubrovačko-neretvanske županije predstavlja temeljni dokument za razvoj cikloturizma na županijskoj razini.
Plan analizira postojeće stanje cikloturizma u županiji, identificira ključne izazove i prilike te definira konkretne mjere i aktivnosti za unapređenje cikloturističke ponude.

Poseban naglasak stavljen je na razvoj biciklističkih staza, standardizaciju signalizacije i opreme te promociju cikloturističkih proizvoda.

Teritorijalna strategija razvoja otoka DNŽ i Plan razvoja DNŽ do 2027.

Teritorijalna strategija, strateški i operativni dokument kao dodatak Planu razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027., jedan je od glavnih preduvjeta za provedbu ITP programa na otocima (jačanju regionalnog gospodarstva putem procesa industrijske tranzicije regija, ulaganja u razvoj pametnih i održivih gradova te razvoja pametnih i održivih otoka).

Oba dokumenta također prepoznaju važnost cikloturizma za ukupni razvoj županije, posebno za otočna područja koja imaju veliki potencijal za razvoj ovog oblika turizma.

Strategije naglašavaju potrebu za razvojem održivih oblika turizma koji će doprinijeti očuvanju prirodnih i kulturnih vrijednosti te omogućiti ravnomjerniji razvoj svih dijelova županije.

1.2. ANALIZA POSTOJEĆE DOKUMENTACIJE I STANJA

Provedena je detaljna analiza svih dostupnih planova i strategija na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini vezanih uz razvoj biciklističke infrastrukture. Utvrđeno je da postoji određena neusklađenost između strateških dokumenata, ali i prostor za unaprjeđenje njihove provedbe. Posebna pažnja posvećena je usklađenosti sa zakonodavstvom i smjernicama Europske unije, osobito u kontekstu održive mobilnosti i razvoja zelenog turizma.
Usporedbom postojećih infrastrukturnih rješenja s EuroVelo standardima detektirani su određeni nedostaci, među kojima su: nepostojanje kontinuiranih trasa, nedovoljna prometna sigurnost na ključnim dionicama, slaba vidljivost biciklističkih pravaca, kao i nedostatak intermodalnih poveznica s javnim prijevozom, uključujući nedovoljnu standardizaciju infrastrukture, fragmentiranu signalizaciju i potrebu za boljom integracijom biciklističkih ruta s turističkom ponudom.

1.2.1. Akcijski plan razvoja cikloturizma Republike Hrvatske

Glavni fokus:

- Integracija Hrvatske u europsku mrežu biciklističkih ruta kroz EuroVelo 8 (Jadransko-jonska ruta).
- Povezivanje prirodnih i kulturnih resursa s biciklističkom infrastrukturom.
- Razvoj cikloturizma kao "zelenog proizvoda" za smanjenje sezonalnosti turizma.

Specifičnosti za DNŽ:

- EuroVelo 8 kao okosnica:

  - Ruta prolazi kroz ključna područja županije: Ploče/Trpanj, Trstenik, Žuljana, Putnikovići, Ston (Pelješac), alternativna dionica Split - Vela Luka, Blato, Brna, Smokvica, Čara, Pupnat, Korčula-Orebić, Potomje, Ston – Doli, Slano, Majkovo, Trsteno, Zaton, Dubrovnik, Zvekovica, Gruda, GP Vitaljina.
  - Naglašava potrebu za sigurnim alternativnim pravcima izvan prometnih magistrala (npr. izbjegavanje D8 kod Dubrovnika).
- Kulturno-povijesni elementi:
  - Predlaže povezivanje rute s lokalnom baštinom (npr. solane na Stonu, stare gradske jezgre u Dubrovniku, utvrde u Konavlima).
  - Preporučuje edukativne ploče uz rute s informacijama o povijesti i prirodnim znamenitostima.
- Suradnja s privatnim sektorom:
  - Potiče razvoj usluga uz rute (najam bicikala, biciklistički šatori, servisi).

Nedostaci u kontekstu DNŽ:

- Nedovoljno definirani standardi za različite kategorije bicikala (npr. MTB vs. cestovni bicikli, gravel bicikli).
- Nedostatak konkretnih smjernica za rješavanje prekograničnih izazova (npr. povezivanje s Hercegovinom).
- Ne spominje električne bicikle kao ključnu komponentu moderne mobilnosti.

Plan je ambiciozan, ali često nedovoljno usklađen s lokalnim potrebama, a provedba ovisi o financiranju i kapacitetima jedinica lokalne samouprave. Nedostatak detaljne razrade za specifične regije, poput DNŽ, može dovesti do neujednačenog razvoja.

1.2.2. Operativni plan razvoja cikloturizma Dubrovačko-neretvanske županije

Glavni fokus:

- Identificiranje prioritetnih područja za razvoj biciklističkih ruta:
  - Pelješac (obalne i unutrašnje vinske rute).
  - Konavle (ruralni putevi uz tradicionalnu arhitekturu).
  - Otoci (Mljet, Lastovo, Korčula – ekološki osviješteni projekti)
  - Dolina Neretve (Baćina, Klek, Kula Norinska, Metković, Opuzen, Ploče, Slivno i Vid – „One Valley, one sport, many different experiences“, jedinstveni mozaik močvara, laguna, jezera, plaža, rijeke, humaka i planina).

Specifičnosti:

- Strateški cijljevi:
  - Infrastrukturni radovi na izgradnji biciklističkih staza, cesta, ruta i dopunske infrastrukture
  - Uspostava sustava za poticanje i praćenje dionika u turizmu za stvaranje turističke i cikloturističke ponude tijekom cijele godine
  - Unaprjeđenje sustava informiranja cikloturista i promocije DNŽ kao cikloturističke destinacije
- Prioriteti:

  - Infrastrukturni radovi na izgradnji biciklističkih staza, cesta, ruta i dopunske infrastrukture - dopunu i povezivanje mreže biciklističkih staza na području cijele županije
  - Integraciju s intermodalnim prijevozom - trajekti, javni prijevoz, autobusne linije - realizacija međumjesnih poveznica (prometni sustav u najvećoj mjeri ne podržava dolazak i boravak cikloturista na području DNŽ).
  - Sigurnost biciklista (posebno na kritičnim dionicama, npr. EuroVelo 8)
  - Standardizacija signalizacije (primjer: jedinstvene oznake za sve staze u županiji).
  - Razvoj digitalnih alata (mapiranje, GPX tragovi, web prezentacija)
- Promidžbeni elementi:
  - Promociju cikloturizma (manifestacije, suradnja s lokalnim turističkim zajednicama na promociji)
  - Kreiranje tematskih karata (npr. "Vinska ruta Pelješca", "Put soli na Mljetu").

Nedostaci:

- Generički pristup:
  - Ne razlučuje potrebe različitih biciklističkih kategorija (npr. MTB staze tretira jednako kao cestovne).
  - Nedostatak planova za rekreativne staze namijenjene obiteljima.
- Neriješeni sigurnosni problemi:
  - Ne nudi rješenja za kritične dionice EuroVelo 8 (npr. Mali Zaton- Dubrovnik, Dubrovnik – Dubac – Mlini, Mlini – Zvekovica, Gruda –Đurinići).
- Ograničen proračun:
  - Nedovoljno jasno definirani izvori financiranja za velike projekte.

Nedovoljna financijska sredstva i ovisnost o projektima EU, neujednačena razvijenost između pojedinih područja županije, sporost u provedbi infrastrukturnih projekata, te nedovoljna uključenost privatnog sektora i lokalnih zajednica

1.2.3. Plan razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine

Glavni fokus:

- Održivi razvoj i kvaliteta života:
  - Postizanje visoke kvalitete života, stabilne i dinamične ekonomije
  - Očuvanje okoliša i kulturno-povijesnog nasljeđa,
  - Održivost i digitalizacija kao ključni razvojni smjerovi.
- Turizam kao pokretač razvoja:
  - Vodeća gospodarska grana, razvoj novih oblika turizma kao cikloturizma kao važanog alata za diverzifikaciju ponude i produljenje turističke sezone
- Povezivanje i infrastruktura:
  - Razvoj prometne i turističke infrastrukture kao i biciklističke, s ciljem bolje povezanosti županije i povećanja dostupnosti ruralnih i manje razvijenih područja.

Specifičnosti za cikloturizam:

- Razvoj biciklističke infrastrukture:

    - Plan predviđa dopunu i nadogradnju postojeće mreže biciklističkih staza na razini županije, s posebnim naglaskom na povezivanje svih dijelova županije, uključujući ruralna područja, otoke i obalni pojas.
    - osnaživanje cikloturizma te posljedično produljenju turističke sezone i ostvarenju veće dodane vrijednosti samog sektora.
- Suradnja i integracija:
    - Važnost suradnje s lokalnim zajednicama, turističkim sektorom i uključivanje u europske projekte i fondove.
- Promocija i digitalizacija:
    - Planira se digitalizacija i promocija biciklističkih ruta putem web platformi i aplikacija, čime se povećava dostupnost informacija za cikloturiste
    - ikloturizam se promovira kao ekološki prihvatljiv oblik mobilnosti

Nedostaci:

- Nedovoljna konkretizacija:
    - Plan razvoja ne sadrži detaljno razrađene mjere, vremenske okvire ni financijske alokacije isključivo za cikloturizam – većinu konkretnih aktivnosti prepušta posebnim operativnim i akcijskim planovima.
- Infrastrukturne prepreke:
    - Postojeća biciklistička infrastruktura je fragmentirana, a mnoge dionice nisu povezane ili nisu dovoljno sigurne, što ograničava puni razvoj cikloturizma
- Demografski izazovi:
    - Smanjenje broja stanovnika i starenje populacije u ruralnim područjima, može otežati održivost i razvoj cikloturističke ponude zbog manjka lokalnih dionika i radne snage.

Plan razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine postavlja čvrste strateške temelje za razvoj cikloturizma kroz održivost, infrastrukturu i suradnju, ali za snažniji iskorak potrebna je detaljnija razrada i operativna provedba kroz dodatne akcijske planove i ulaganje.

1.2.4. Teritorijalna strategija razvoja otoka DNŽ

Glavni fokus:

- Održivi razvoj otoka:
    - Ravnomjeran i održiv razvoj svih otoka Dubrovačko-neretvanske županije, s naglaskom na poboljšanje kvalitete života, dostupnosti usluga i gospodarsku diversifikaciju i turizam kao ključnu gospodarsku granu
    - Očuvanje okoliša i kulturno-povijesnog nasljeđa,
    - Održivost i digitalizacija kao ključni razvojni smjerovi.
- Očuvanje okoliša:
    - Održivost i zaštita prirodnih resursa kao temeljni princip, razvoj ekološki prihvatljivih oblika turizma poput cikloturizma
- Povezivanje i infrastruktura:

- Prometnu povezanost otoka, razvoj javne i poslovne infrastrukture te valorizaciju prirodne i kulturne baštine, što su preduvjeti i za razvoj cikloturizma.

Specifičnosti za cikloturizam:

- Prepoznavanje cikloturizma:
  - Kao dio održivog turizma i navodi ga kao potencijal za produljenje turističke sezone, povećanje prihoda i smanjenje pritiska na okoliš u ljetnim mjesecima.
- Infrastruktura:
  - Ističe se potreba za razvojem i povezivanjem biciklističkih staza na otocima, kao i njihovo povezivanje s kopnenim dijelom županije i međunarodnim rutama (npr. EuroVelo 8).
- Standardizacija i sigurnost
  - Planira se standardizacija biciklističke infrastrukture, signalizacije i sigurnosnih mjera, digitalizacija i promocija ruta
- Suradnja i integracija:
  - Naglašava se važnost suradnje s lokalnim zajednicama, turističkim zajednicama i privatnim sektorom, kao i uključenost u europske projekte i fondove za razvoj cikloturizma

Nedostaci:

- Nedovoljna razrađenost cikloturizma:
  - Iako se cikloturizam spominje kao potencijal, on nije detaljno razrađen – nema konkretnih mjera, vremenskih okvira ni financijskih alokacija isključivo za cikloturizam.
- Ovisnost o dodatnim planovima:
  - Ključni razvojni iskoraci za cikloturizam prepušteni su provedbi posebnih operativnih i akcijskih planova, što može usporiti ili otežati realizaciju konkretnih projekata na terenu

- Demografski izazovi:
  - Prometna izoliranost i starenje populacije na otocima, može otežati održivost i razvoj cikloturističke ponude zbog manjka lokalnih dionika i radne snage.

Teritorijalna strategija razvoja otoka Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine prepoznaje cikloturizam kao dio održivog razvoja turizma, ali mu pristupa više okvirno nego operativno. Za snažniji razvoj cikloturizma nužna je detaljnija razrada, jača infrastrukturna ulaganja i bolja integracija s ostalim razvojnim dokumentima županije

Sažeti pregled dokumenata u kontekstu razvoja cikloturizma DNŽ

Dokument	Prednosti	Nedostaci
Akcijski plan razvoja cikloturizma Republike Hrvatske	- Prepoznaje cikloturizam kao održiv oblik turizma s velikim potencijalom za cjelogodišnju turističku ponudu.	- Nedovoljno usklađen s lokalnim potrebama - Nedostatak detaljne razrade za specifične regije, poput DNŽ, može dovesti do neujednačenog razvoja.
Operativni plan razvoja cikloturizma Dubrovačko-neretvanske županije	- Analizira stanje i potencijale županije, s jasnim prijedlozima za razvoj infrastrukture i usluga.	- Nedovoljna financijska sredstva i ovisnost o projektima EU. - Nedovoljan plan razvoja prateće infrastruktura (smještaj, servis, prijevoz bicikala) na cijelom području županije.
Teritorijalna strategija razvoja otoka Dubrovačko-neretvanske županije do 2027	- Prepoznaje cikloturizam kao alat za održivi razvoj otoka i produljenje turističke sezone. - Naglašava potrebu za povezivanjem otočnih i kopnenih biciklističkih ruta te suradnju s lokalnim zajednicama.	- ikloturizam je obrađen okvirno, bez konkretnih mjera - Demografski izazovi otežavaju održivost razvoja
Plan razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine	- Postavlja strateški okvir za održivi razvoj cikloturizma kroz ulaganja u infrastrukturu - Promiče integraciju cikloturizma u širu turističku ponudu	- Nedostatak detaljnih mjera i financijskih planova isključivo za cikloturizam - Postojeća infrastruktura je fragmentirana,

Preporuke za unaprjeđenje dokumenata

1. **Akcijski plan RH**:
   - Definirati osnovnu nacionalnu mrežu biciklističkih ruta
   - Obraditi specifičnosti za svaku županiju pa i DNŽ
   - Definirati standarde za e-bike infrastrukturu.
2. **Operativni plan DNŽ:**
   - Plan razvoja prateće infrastruktura (smještaj, servis, prijevoz bicikala) na cijelom području županije
   - Uvesti klasifikaciju planiranja i razvoja ruta prema vrstama bicikala (cestovne, MTB, turing, gravel, ...).
   - Predvidjeti izradu operativnih planova za opasne dionice i kritične točke (npr. financiranje odgovarajućih zaštitnih ograda, prijedlog alternativnih ruta).

3. **Plan razvoja DNŽ do 2027:**
    - Detaljno definirati faze izgradnje ključnih projekata biciklističke infrastrukture prema klasifikaciji bicikala.
    - Uključiti razvojne projekte za ruralna područja.

Dokumenti pružaju solidan okvir za razvoj cikloturizma u DNŽ, ali zahtijevaju preciznije usmjerenje i konkretizaciju Analiza ukazuje na značajan potencijal za razvoj cikloturizma na području Dubrovačko-neretvanske županije, ali i na brojne izazove koji zahtijevaju sustavni pristup i koordinirano djelovanje svih relevantnih dionika.

Razvojni okvir definiran kroz nacionalne i županijske strateške dokumente pruža dobru osnovu za daljnji razvoj, a projekt YROS predstavlja važan korak u realizaciji postavljenih ciljeva. Ključni izazovi uključuju razvoj sigurne i povezane biciklističke infrastrukture, standardizaciju kvalitete i promociju cikloturističkih proizvoda, s posebnim naglaskom na rješavanje kritičnih dionica EuroVelo 8 rute kroz županiju: ilj je transformirati DNŽ u regiju gdje svaki biciklist, bez obzira na stil vožnje, može sigurno uživati u prirodi i kulturi.

2. INVENTARIZACIJA BICIKLISTIČKIH RUTA (STAZA) NA PODRUČJU DNZ

ilj je prikazati cjelovitu, kategoriziranu mrežu postojećih i planiranih biciklističkih ruta u DNŽ.
U suradnji s lokalnim dionicima i korisnicima provedena je terenska provjera stanja mreže. Prikupljeni su podaci o duljini, vrsti podloge, signalizaciji i opremi svake rute. U analizu su uključene i neformalno korištene rute koje bi se, uz minimalna ulaganja, mogle uključiti u službenu mrežu.

Inventarizacija mreže biciklističkih ruta temeljila se na kombinaciji dostave podataka mjesnih lokalnih turističkih zajednica, dostupne planske i strateške dokumentacije (PPŽ, GUP-ovi, turističkih agencija), digitalnih prostornih baza podataka (GIS), te podataka dobivenih putem konzultacija s dionicima na lokalnoj i regionalnoj razini. Dodatno, korišteni su podaci iz OpenStreetMap, EuroVelo baze i jedinica lokalne samouprave.

Provedene su sljedeće aktivnosti:

1. **Konsultacije s lokalnim turističkim zajednicama**: Identificirati stvarno stanje ruta na predmetnom području, uočene nedostatke te trenutne i buduće potrebe korisnika
2. **Evidentirane sve postojeće staze:** Izrađen upitnik o evidenciji stvarnog i planiranog stanja biciklističkih ruta s potrebnim atributima u svrhu daljnje analize. Atributi za opis ruta su prema:
    - Duljina
    - Podlozi (asfalt, makadam, zemljani i šumski put)
    - Oznake/signalizacija (oznake, fizička i tehnička zahtjevnost, vrsta podlogem, GPX trag)
    - Sadržaji i oprema uz rutu (vidikovci, odmorišta, servisna točka, punionice, pump track, ostalo)
    - Kategorija (rekreativna, gradska, sportska, turistička, pump track)
    - Namjena po vrsti bicikala (cestovni, trekking, MTB, gravel)
    - Stanje rute (u upotrebi, planirana, dijelom u upotrebi)
    - Održavanje /razvoj (održavana, za nadogradnju)
    - Karakteristike/opis (turistički fokus, opis, ciljane skupine, veza s ostalim mjestima županije)

3. **GIS prikaz**: Kreiran digitalni zapis (gpx) ruta na predmetna četiri područja (Dolina Neretve (Ploče, Opuzen, Slivno, Zažablje, Kula Norinska, Metković), Pelješac (Orebić, Trpanj, Janjina, Ston), Otoci (Mljet, Lastovo, Korčula – Vela Luka, Blato, Smokvica, Korčula, Lumbarda), Dubrovnik i okolica (Konavle, Župa dubrovačka, Dubrovnik, Dubrovačko Primorje) (podloga, nagib, opasne točke).

2.1. DOLINA NERETVE (PLOČE, OPUZEN, SLIVNO, ZAŽABLJE, KULA NORINSKA, METKOVIĆ)

2.1.1. Inventarizacija postojećih ruta (staza)

Na temelju prikupljenih podataka lokalnih TZ i biciklističkih klubova može se zaključiti da je postojeće stanje biciklističke mreže produkt inicijative lokalnih turističkih zajednica kroz projekta cikloturizma pod nazivom „One Valley. One Sport. Different Experiences“.

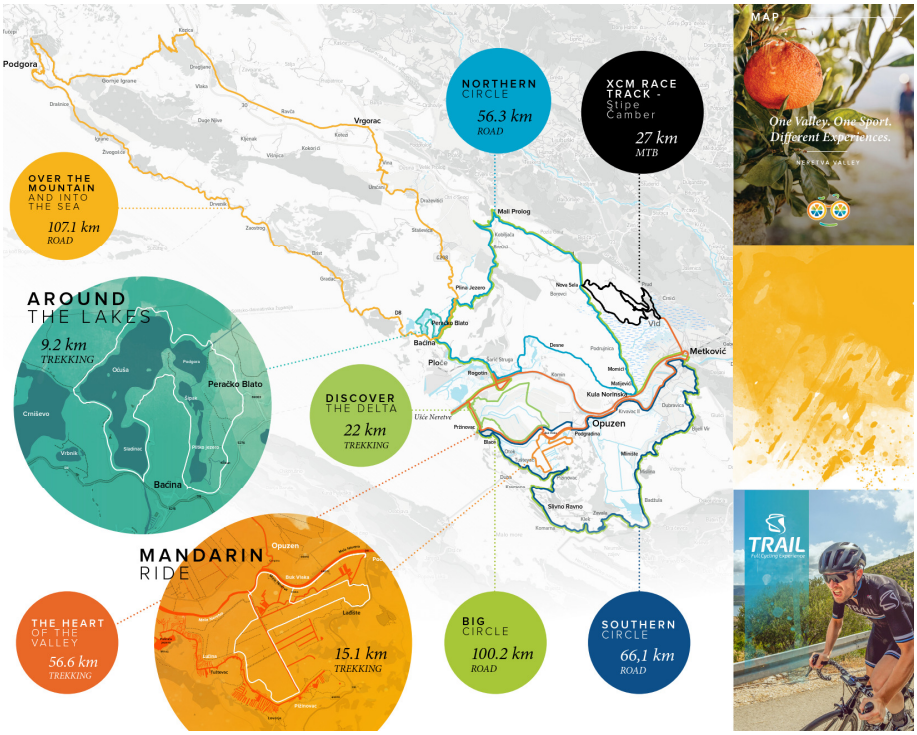

Promotivni letak „One Valley. One Sport. Different Experiences“, SPOT d.o.o.,

Ukupna duljina formalno evidentiranih biciklističkih ruta iznosi približno 487 km, s potencijalom za dodatnim 50–100 km neformalnih, neoznačenih dionica koje se koriste u rekreativne svrhe prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija. Mreža se sastoji od:

- 386,3 km (79%) asfaltiranih ruta.pretežno u urbanim i prigradskim zonama
- 46,3 km (10%) makadamskih i asfaltiranih ruta, pretežno u prigradskim i ruralnim područjima
- 54,5 km (11%) makadamskih, asfaltiranih i zemlja ruta, pretežno ruralnim područjima)

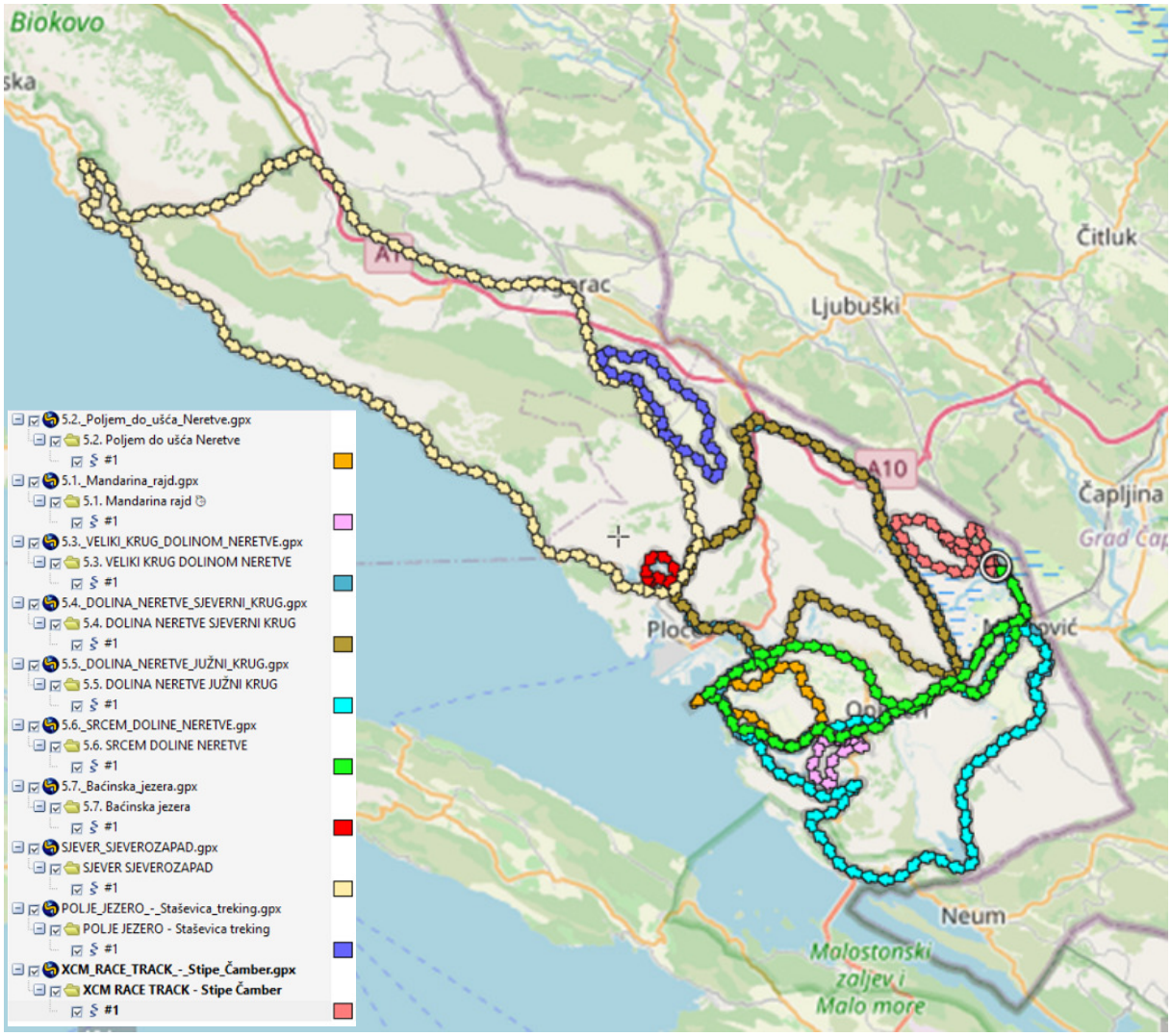

Rute u dolini Neretve

U marketinškom i promtivnom smislu rute su odrađene kao ciljana cikloturistička destinacija sa specifičnom ponudom doline neretve, sa pristupom putem weba i tiskanog promotivnog materijala i gpx tragovima za većinu ruta putem platforme „Rde with gps“.

2.1.2. Procjena stanja postojećih ruta (staza)

Nositelji razvoja cikloturističke infrastrukture su lokalne turističke zajdnice. Prema dostavljenim podacima rute se održavaju i prohodne su.
U tehničkom, biciklističkom smislu postojeće rute su:

- kategorizirane prema tehničkoj zahtjevnosti rute/trase
- fizičkoj kondiciji i spremi biciklista
- vrsti podloge rute/trase

- kategorizirane prema vrsti bicikala za vožnju

Rutama na terenu nedostaju:

- oznake/signalizacija za sigurnu vožnju biciklista
- oznake/signalizacija za orjentaciju i snalaženje u prostoru biciklista
- kategorizirane prema tehničkoj zahtjevnosti rute/trase
- kategorizirane prema fizičkoj zahtjevnosti rute/trase
- kategorizircija za vrstu bicikala
- sadržaji i oprema na ruti/stazi
- pregledne info table šireg područja

2.1.3. Prijedlog razvoja biciklističkih ruta (staza) na području Neretve

Mreža postojećih ruta je analizirana i klasificiran na predmetnom područja kroz tri osnovna kriterija te daje sljedeće:

- **Rute (staze) koje su u funkciji**
  - Na temelju trasa u grafičkom prikazu promotivnog letka može se zaključiti da su sve rute u funkciji obzirom da su kreirane po javnim, nerazvrstanim i lokalnim cestama koje su prohodne
  - Sve rute su grafički obrađene s osnovnim parametrima , duljinom, ukupnim usponom, uzdužnim profilom, vrste podloge za vožnju, pretpostavljenim ukupnim vremenom za vožnju, tehničkom zahtjevnost rute (staze), potrebnom kondicijom biciklista te preporučenim biciklom za vožnju
  - Može se zaključiti da se tehnička zahtjevnost rute (staze) temelji na ukupnom usponu rute koji se savladava a za potrebnu fizičku spremu biciklista pretpostavka je da se temelju na ukupno potrebnom vremenu za vožnju
- **Rute kojima je potrebno poboljšanje**
  - Svim postojećim rutama osim rute „X□M race track Stipe Čamber“ je potrebna revitalizacija i modrnizacija na terenu u tehničkom smislu
- **Rute za koje se očekuje kratkoročna realizacija**
  - Na temelju analize i sagledavnja stanja na terenu predlažu se rute za unapređenje: **Sjeverni krug, Južni krug i Srcem doline**
  - Revitalizacija i modrnizacija bi uključivala označavanja, sukladno standardizaciji za cijelu županiju, uz izradu potrebnih elaborate za postavljanje signalizacije
  - Ostale rute se zadržavaju a nadogradnja i unapređenje se predlaže nakon postizanja standarda prioritetnih ruta

2.1.4. Prijedlog revitalizacije i modrnizacije biciklističkih ruta (staza)

Svim postojećim rutama osim rute „X□M race track Stipe Čamber“ je potrebna revitalizacija i modrnizacija minimalne signalizacije i opreme.

Prijedlog revitalizacije i modrnizacije podrazumjeva ugradnju opreme i signalizacije sukladno planiranoj standardizaciji je za tri rute; ***Sjeverni krug, Južni krug i Srcem doline****. Aktivnosti bi uključivala:*

- *Minimalne oznake/signalizacija za sigurnu vožnju biciklista*
- *Info table za orjentaciju i snalaženje u prostoru*
- *Izrada potrebnih elaborate za postavljanje signalizacije*
- *Oprema uz rute – bajk servisi, elektro punionica, vidikovac*

O uspostavljanju novih ruta uz postojeće na promatranom području nema planova a mišljenje svih uključenih je da već kreirane postojeće rute zadovoljavaju sve buduće potrebe i da se planski razmišlja samo o opremanju i uređenju postojećih ruta kroz duži planski period 5 do 10 godina u smislu kompletne tehničke opremljenosti a uključuje:
- Intermodalnu povezanosti, posebno u lukama i pristaništima te javnom prijevozu
- Potpuno označavanje na terenu svih ruta (staza)
- Opremanje ruta potrebnom minmalnom opremom (servisna oprema, vidikovci, odmorišta, punionice za elektro bajkove, ...)
- Bajk park u Opuzenu (modularni betonski elementi).
- Novih, kroz osmišljenu promidžbu, sadržaja uz rute na lokalnoj razini – povezivanje sela, plaža, kampova, agroturizama i punktova za usluge biciklistima, sportskih manifestacija u vidu rekreativne utrke“, primjer „Kronometarska ruta Ploče–Metković (20 km asfalta)“

PRIJEDLOG REVITALIZACIJE I MODRNIZACIJE POSTOJEĆIH RUTA/TRASA DUBROVAČKO-NERTVANSKE ŽUPANIJE									
Područje obuhvata	Ruta	Info table					Signalizacija	Prometni	Servisne
	(staza)	I	II	III	IV	V	za orjentaciju i sigurnu vožnju	elaborat	točke
Dolina neretve	Dolina neretve sjeverni krug		Ploče				+	+	+
	Dolina neretve južni krug	Metković	Rizman	Mlinište			+	+	+
	Srcem doline neretve	Opuzen	Kula Norinska				+	+	+

2.2. PELJEŠAC (OREBIĆ, TRPANJ, JANJINA, STON)

2.2.1. Inventarizacija postojećih ruta (staza)

Na temelju prikupljenih podataka postojeće stanje razvijenosti biciklističkih ruta (staza) je produkt aktivnosti lokalnih turističkih zajednica poluotoka Pelješšca kroz projekt MTB, pješačkih i planinarskih staza pod nazivom „„Pelješac outdoor“.

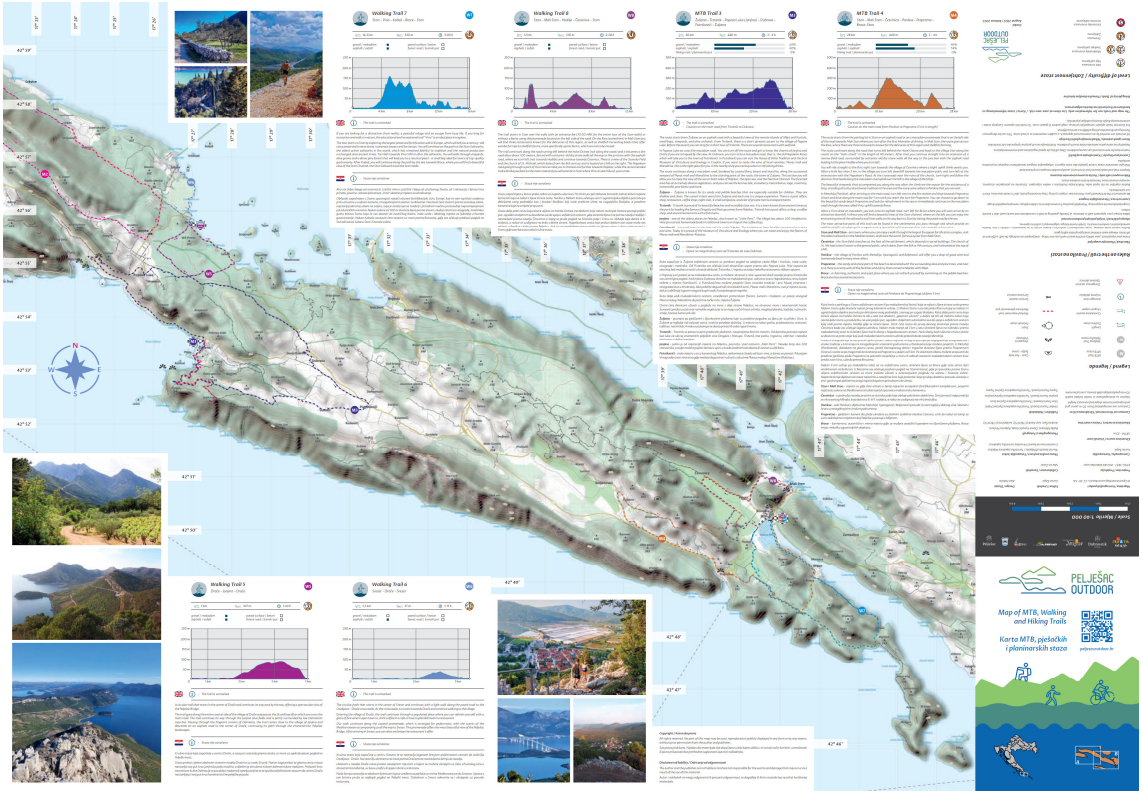

Promotivna brošura „„Pelješac outdoor“

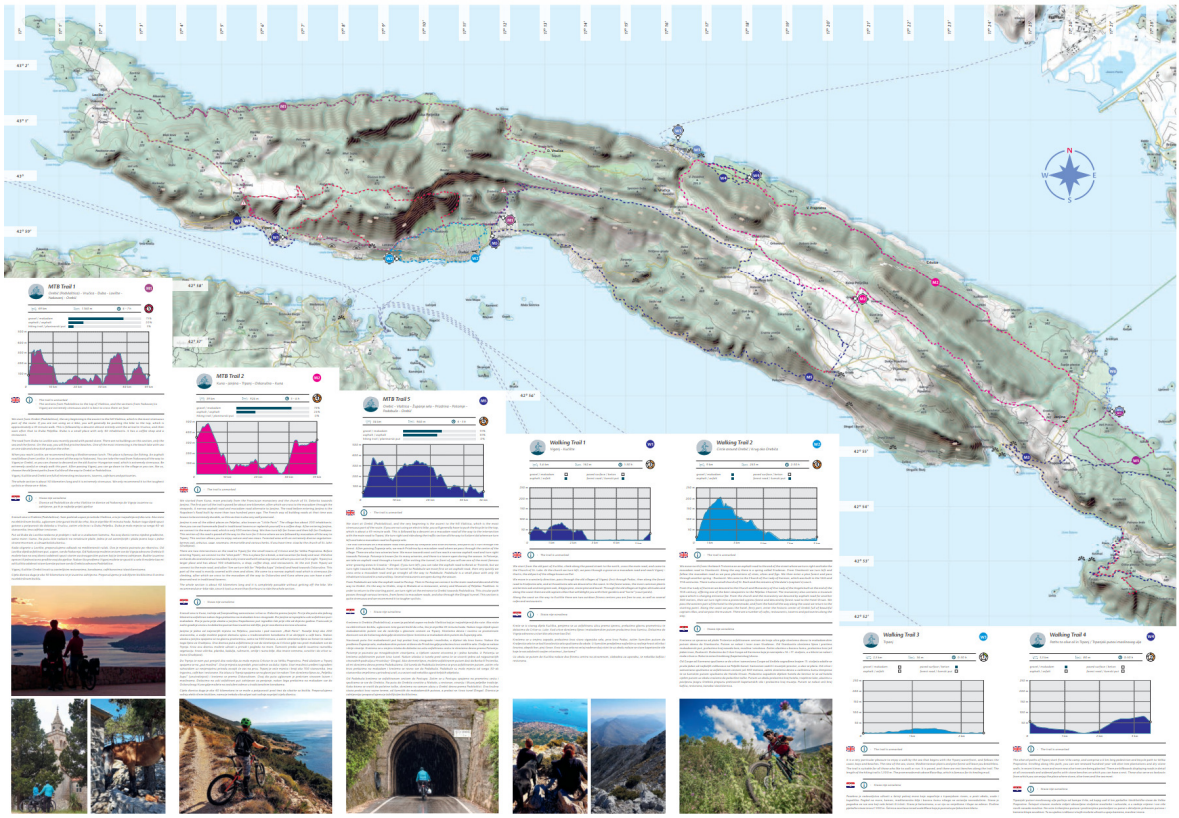

Promotivna brošura „„Pelješac outdoor““

Ukupna duljina formalno evidentiranih MTB biciklističkih ruta u funkciji iznosi približno 183 km, s potencijalom za dodatnim 25–50 km neformalnih, neoznačenih dionica prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija koje se koriste u rekreativne svrhe .

Mreža se sastoji od:

- 63,5 km (35%) asfaltiranih ruta.pretežno u urbanim i prigradskim zonama
- 117,0 km (64%) makadamskih ruta, pretežno u prigradskim i ruralnim područjima
- 2,5 km (1%) zemlja ruta, pretežno ruralnim područjima

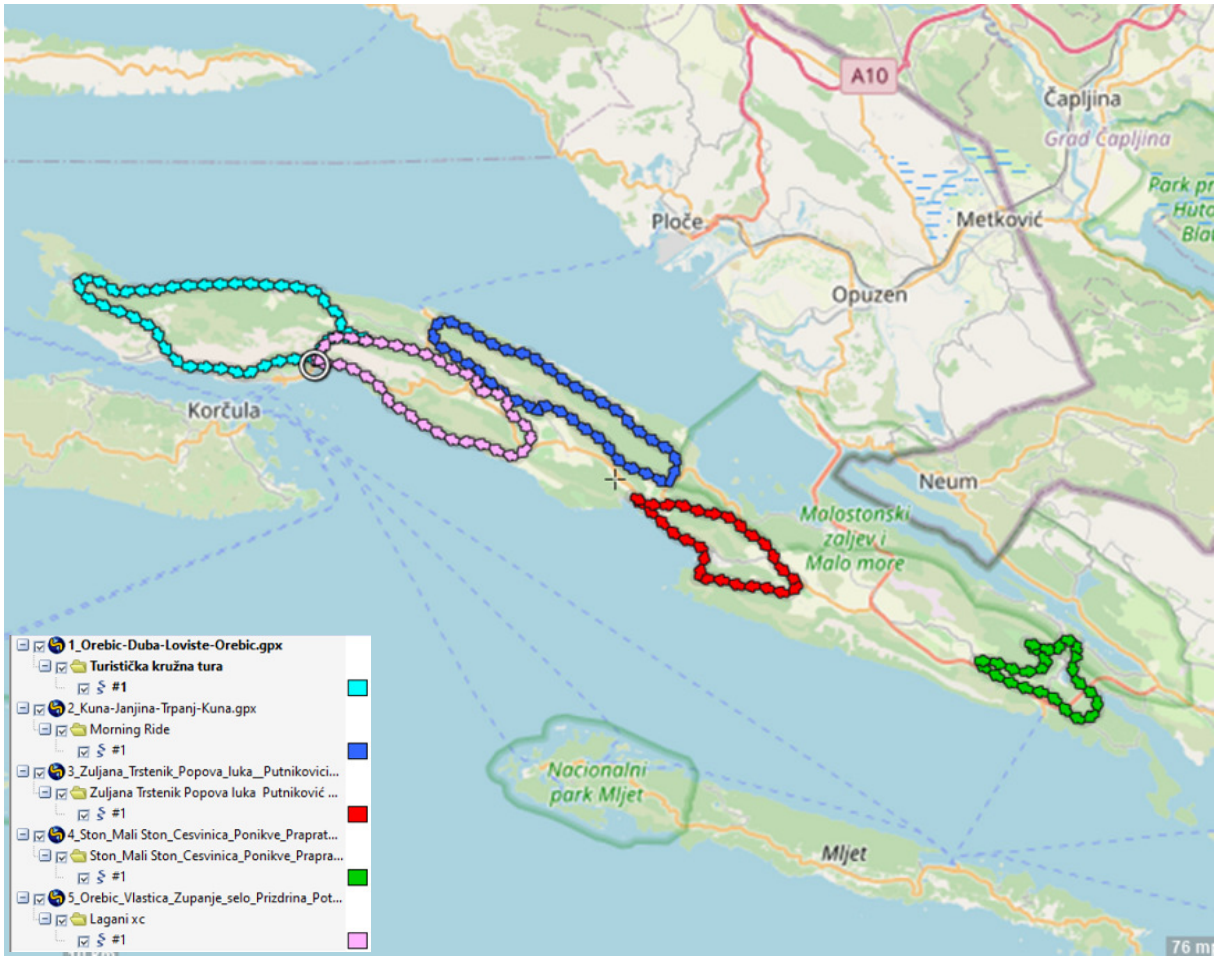

Biciklističke rute na Pelješcu

U marketinškom i promtivnom smislu rute (staze) su odrađene kao ciljana cikloturistička, pješačka i planinarska destinacija sa specifičnom regionalnom ponudom, pristupom putem weba i tiskanog promotivnog materijala bez gpx tragova za rute putem weba ili neke online dostupne platforme. Rute (staze) djelomično su označene te se korisnici mogu osloniti samo na kartografski prikaz u promotivnim materijalima.

2.2.2. Procjena stanja postojećih ruta (staza)

Nositelji razvoja cikloturističke infrastrukture su lokalne turističke zajdnice. Prema dostavljenim podacima rute se održavaju i prohodne su.
U tehničkom, biciklističkom smislu postojeće rute su:

- kategorizirane prema tehničkoj zahtjevnosti rute/trase
- vrsti podloge rute/trase
- kategorizirane za MTB bicikala sukladno podlozi

Rutama na terenu nedostaju:

- oznake/signalizacija za sigurnu vožnju biciklista

- oznake/signalizacija za orjentaciju i snalaženje u prostoru biciklista
- sadržaji i oprema na ruti/stazi
- kategorizirane prema tehničkoj zahtjevnosti rute/trase
- kategorizirane prema fizičkoj zahtjevnosti rute/trase
- kategorizircija za vrstu bicikala
- pregledne info table šireg područja

2.2.3. Prijedlog razvoja biciklističkih ruta (staza) na području Pelješca

Mreža postojećih ruta je analizirana i klasificiran na predmetnom područja kroz tri osnovna kriterija te daje sljedeće:

- **Rute (staze) koje su u funkciji**
  - Sukladno dostavljenim podacima četiri od pet ruta se održavaju i u funkciji su. Na temelju trasa u grafičkom prikazu prikazu promotivnog letka može se zaključiti da su sve rute kreirane po javnim, nerazvrstanim i lokalnim cestama
  - Sve rute su grafički obrađene s osnovnim parametrima , duljinom, ukupnim usponom, uzdužnim profilom, vrste podloge za vožnju, pretpostavljenim ukupnim vremenom za vožnju te zahtjevnost rute (staze)
  - Može se usvojiti zaključak da se zahtjevnost rute (staze) temelji se na ukupnom usponu rute koji se savladava neovisno o fizičkoj spremi biciklista i predviđenom vremenu vožnje
- **Rute (staze) kojima je potrebno Poboljšanje**
  - Svim postojećim rutama je potrebna revitalizacija i modrnizacija na terenu u tehničkom smislu minimalne signalizacije i opreme
- **Rute za koje se očekuje kratkoročna realizacija**
  - Na temelju analize i sagledavnja stanja na terenu predlažu se rute za unapređenje: **MTB Trail 1, MTB Trail 2, MTB Trail 3, MTB Trail 4, MTB Trail 5**
  - Revitalizacije i modrnizacije bi uključivala označavanja, sukladno standardizaciji za cijelu županiju, uz izradu potrebnih elaborate za postavljanje signalizacije.

2.2.4. Prijedlog revitalizacije i modrnizacije biciklističkih ruta (staza)

Svim postojećim rutama potrebna je revitalizacije i modrnizacije minimalne signalizacije i opreme. Prijedlog revitalizacije i modrnizacije podrazumjeva ugradnju opreme i signalizacije sukladno planiranoj standardizaciji je za pet ruta: MTB Trail 1, MTB Trail 2, MTB Trail 3, MTB Trail 4, MTB Trail 5. Aktivnosti bi uključivala:

- Minimalne oznake/signalizacija za sigurnu vožnju biciklista
- Info table za orjentaciju i snalaženje u prostoru
- Izrada potrebnih elaborate za postavljanje signalizacije
- Oprema uz rute – bajk servisi, elektro punionica, vidikovac

O uspostavljanju novih ruta uz postojeće na promatranom području za sada nema planova, a mišljenje svih uključenih je da već kreirane postojeće rute zadovoljavaju sve buduće potrebe i da se planski razmišlja samo o opremanju i uređenju postojećih ruta kroz duži planski period 5 do10 godina u smislu kompletne tehničke opremljenosti a uključuje:
- Intermodalne povezanosti, posebno u lukama i pristaništima te javnom prijevozu
- Potpuno označavanje na terenu svih ruta (staza)
- Opremanje ruta potrebnom minmalnom opremom (servisna oprema, vidikovci, odmorišta, punionice za elektor bajkove, ...)
- Bajk park na područje Pelješca
- Novih, kroz osmišljenu promidžbu, sadržaja uz rute na lokalnoj razini

PRIJEDLOG REVITALIZACIJE I MODRNIZACIJE POSTOJEĆIH RUTA/TRASA DUBROVAČKO-NERTVANSKE ŽUPANIJE									
Područje obuhvata	Ruta	Info table					Signalizacija	Prometni	Servisne
	(staza)	I	II	III	IV	V	za orjentaciju i sigurnu vožnju	elaborat	točke
Pelješac	MTB Trail 1 Orebic Duba Loviste Orebic	Lovište					+	+	+
	MTB Trail 2 Kuna Janjina Trpanj Kuna	Trpanj					+	+	
	MTB Trail 3 Zuljana Trstenik Popova luka Putnikovici Zuljana	Žuljana					+	+	+
	MTB Trail 4 Ston Mali Ston Cesvinica Ponikve Prapratno Broce Ston	Ston					+	+	
	MTB Trail 5 Orebic Vlastica Zupanje selo Prizdrina Potomje Podobuce Orebic	Orebić	Potomje				+	+	+

2.3. OTOCI (MLJET, LASTOVO, KORČULA – VELA LUKA, BLATO, SMOKVICA, KORČULA, LUMBARDA)

2.3.1. Inventarizacija postojećih ruta (staza)

Na temelju prikupljenih podataka postojeće stanje razvijenosti biciklističkih ruta (staza) na otocima Lastovu, Korčuli i Mljetu Je različito. Na Lastovu ne postoje službeno uspostavljene i promovirane biciklističke rute ali su rute definirane i pripremljen je elaborat signalizacije. Na Mljetu i Korčuli su planski uspostavljene i u funkciji te pod ingerencijom lokalnih turističkih zajednica.

Otok Mljet

Do realizacije „Ugovora o izradi prijedloga mreže biciklističkih ruta otoka Mljeta sklopljenog 2023.god. između Turističke zajednice općine Mljeta kao Naručitelja i Udruge građana Ruralni tandem kao Izvršitelja na otoku su postojale biciklističke rute (staze) uspostavljene od strane JU NP Mljet i tri rute izvan NP Mljet iz brošure TZO Mljet.
Na području JU NP Mljet su “Staze F i G”, kružnog karaktera iz Pomene odnosno Polače, te “Staza H “– linijska ruta iz Blata do Vrbovice sve MTB biciklističke rute (staze) na makadamu

u kombinaciji s asfaltom. Na rutama NP Mljet postavljene su oznake, info ploče općih informacija pravila vožnje za bicikliste, pregledna info ploča svih ruta unutar NP Mljet sa koje se može putem QR koda preuzeti karta staze u digitalnom obliku.

Biciklističke rute unutar NP Mljet

Izvan NP Mljet prema dostupnim informacijama su rute “Biciklom kroz Park” i “Na dva kotača do Blaca” te linijska ruta “Put maslina”. Oznake i putokazi na ruti izvan NP Mljet postavljeni u smeđoj boji - ploče turističke signalizacije.

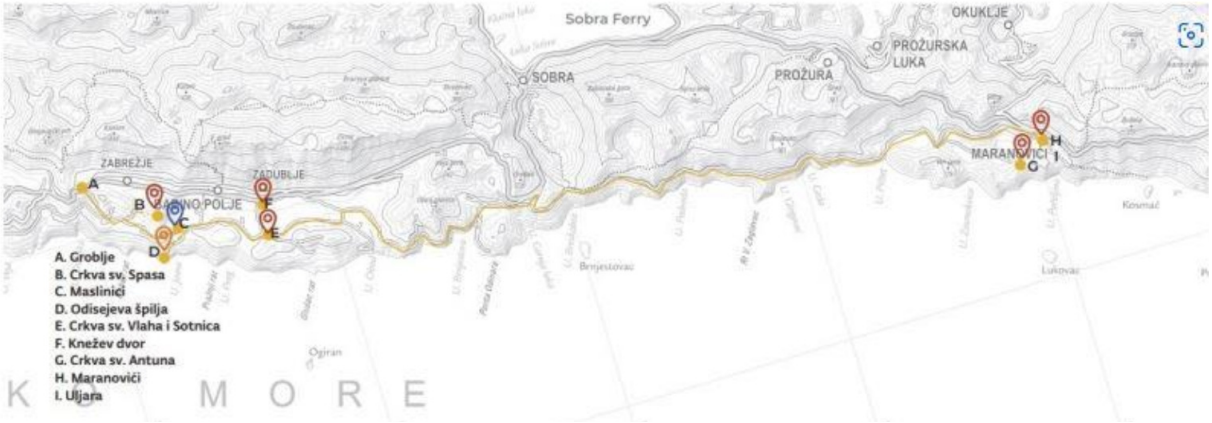

Ruta „Put maslina“

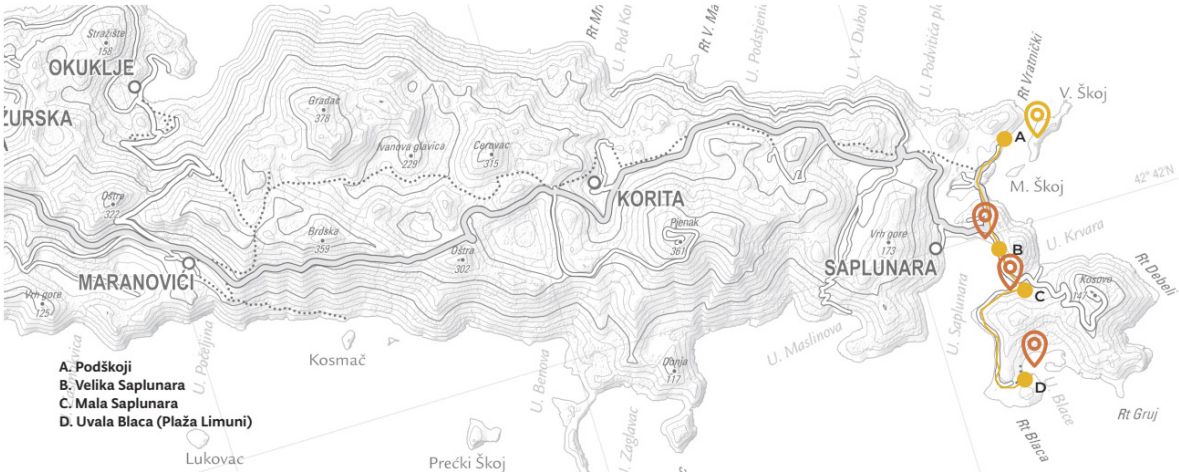

Ruta „Na dva kotača do Blaca“

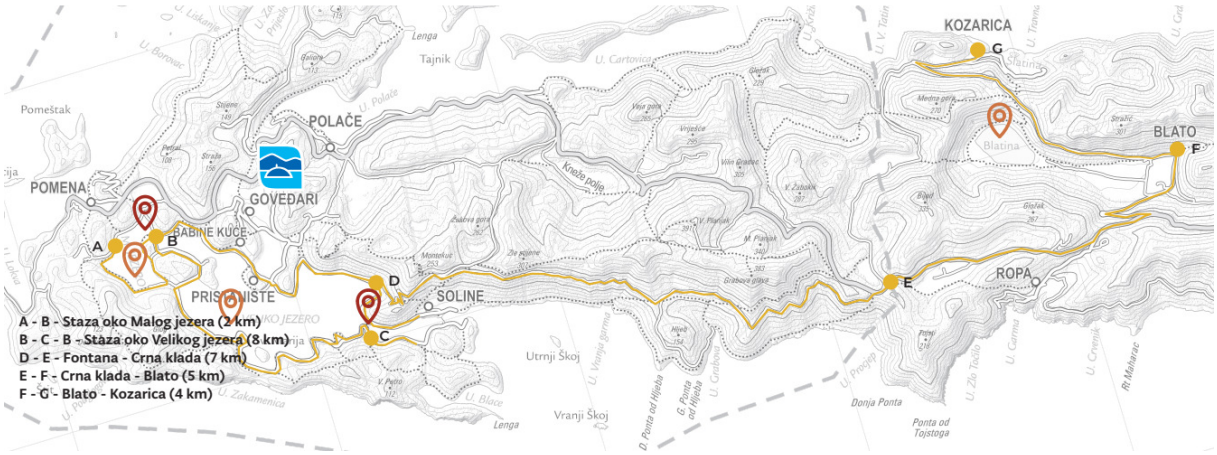

Ruta „Biciklom kroz park“

Realizacijom u predtekstu navedenog ugovora na novoj karti biciklističkih ruta otoka Mljetu uspostavljeno je ukupno osam biciklističkih ruta.

Interreg

Co-funded by the European Union

Italy – Croatia

CYROS

Ruta 1

Pomena → Male jezero → Mali most → Pristanište → Vrbovica → DC120 → Šukavski put → Brekinci → Veliko jezero → Veliki most → Male jezero → Pomena

Kružna ruta: 17,3 km; **Ukupan uspon:** 542 m; **Vrsta podloge:** asfalt 11,2 km, 64,7 %; makadam: 6,1 km, 35,3 %; **Lokacije najma bicikala/e-bicikala:** Pomena, Polače, Vrbovica, Mali most, Sobra; **Napomena:** Zaštićena makadamska dionica „Šukavski put / spust do Velikog jezera" nije prikladna kac „Staza H" NP Mljet. **Skretanja s rute:** ● ● ● ● ●

Prikaz visinskog profila rute 1:

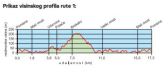

Čarolija dva slana jezera i Solinskog kanala

U Pomeni, najzapadnijoj turističkoj mjesta na otoku i nekadašnje luke mjesta Govedari, ruta se uspinje cestom DC120 i nakon 1,1 km skreće udesno na makadamsku cestu i spušta se do Malog mora, a potom lijevo cestom uz jezero do Malog mosta. Nastavlja levo sliđenite Babine Kuće do Pristaništa, a potom lijevo do Vrbovice odakle se najprije uspinje uz prilaz u cestom sv. Nikole, a potom ulijevo spušta okrenom zgalačke staze do DC120. Ruta prije prijelaza DC120 skreće ulevo udesno na makadamsku cestu tzv. Šukavski put kojim se uspinje 1,8 km do prijelaza Brekinci. Na označenom raskrižju u šumi skreće ulevo udesno, kratko se uspinje, a potom spušta do Velikog jezera, gdje nastavlja uljevo asfaltnom cestom uz jezero do Veliko mosta. Odavde je moguće skrenuti s rute 1 km do vidikovca na brancu u Solinskom kanalu i nazad do naselja Sobra.

Prelaskom Velikog mosta dolazi se na juženu stranu Velikog jezera odakle se prošlaju lijeve strane crkvica Svete Marije sa samostanom i crkvom. Takođe je moguće skrenuti s rute 1,4 km do vidikovca Vrata od Solina. Cestom uz jezero ruta vodi do Malog mosta i vraća se na sjevernu stranu Malog jezera, odakle zatvara krug makadamskom cestom uz jezero i ustrelu do DC120 kojom se vraća u Pomenu.

Panorama Malog i Velikog jezera u NP Mljet

Osobit Svete Marije sa samostanom i crkvom na Velikom jezeru

Ruta 2

Polače → Šukavski put → Veliko jezero → Veliki most → Pristanište→ Vrbovica → Polače

Kružna ruta: 14 km; **Ukupan uspon:** 460 m; **Vrsta podloge:** asfalt 8,5 km, 60,7 %; makadam 5,5 km, 39,3 %; **Lokacije najma bicikala/e-bicikala:** Pomena, Polače, Vrbovica, Mali most, Sobra; **Napomena:** Zaštićena makadamska dionica „Šukavski put / spust u Veliko jezero" nije prikladna kac „Staza H" NP Mljet. Na terenu je označena kac „Staza G" NP Mljet.

Prikaz visinskog profila rute 2:

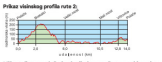

Vilasotljetna palača i zelenilo borova šuma nad jezerima

Ruta kreće iz mjesta Polače, najstarijeg naseljenog mjesta na otoku Mljetu, poznatog po 3. sv. pr. rimskoj palači ostavši-ma i ima. Desna podjela: Mljet, Polače, Pristanište, Vrbovica, Veliki most, Sobra; **Napomena:** Ruta ima 3 kraja najveći u glavna cesta DC120 podnje makadamski put, zvan „Šukavski put" kojim se ruta uspinje do šumskog prijevoja Brekinci. Ostatke skreće ulevo udesno (nakon pol jedinog usporu, počinje spust do Velikog jezera. Dolaskom na asfaltnu cestu ruta vodi uljevo uz jezero do Velikog mosta. Prelaskom mosta dolazi na juženu stranu jezera s fantastičnim vidikovcima otoćić Svete Marije, benediktinski samostan i crkvu. Ruta vodi do Malog mosta, a zatim udesno uz jezero i odmorišta s klupicama za kratki predah u Nasbović, te krnz alikovito naselje na jezeru Babine Kuće. Dolaskom u Pristanište ruta vodi uljevo do Vrbovice – glavnog ulaza u NP Mljet, odakle se vraća u Polače, najgrđe zaptujući se cestom, a potom slijedi spust kamenitom, a zatim popločanom stazom uz lokalitet "Guvine" do središta alikovitog obalnog mjesta Polače.

Ruta 3

Blato → Crkva sv. Terezije → Crna klada (DC120) → Veliko jezero → Vrbovica (ulaz u NP/parking)

Ljuljka ruta: 15,8 km; **Ukupan uspon:** 623 m; **Vrsta podloge:** asfalt 9 km, 31,6 %; makadam 10,8 km, 68,4 %; **Napomena:** zaštićena dionica Crna klada spust uz vrhove Hijeh i Monotokus, te serpentinama do Velikog jezera. Na terenu je označena kac „Staza H" NP Mljet.

Prikaz visinskog profila rute 3:

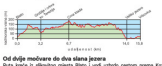

Od dvije močvare do dva slana jezera

Ruta kreće iz alikovitog mjesta Blato i vodi ustrelu cestom prema Kozarići. S cesta se pruža atraktivni vidici na dve, od okoline bešć, mljetska močvarna staništa zvana Jezerina. Prve sru starkovoćnu Blatsku i proznanom blatskom vodom, a druga je Ruta kreće iz alikovitog mjesta Blato i vodi ustrelu cestom prema Kozarići. S cesta se pruža atraktivni vidici na dve, od okoline bešć, mljetska močvarna staništa zvana Jezerina. Prve sru starkovoćnu Blatsku i proznanom blatskom vodom, a druga je bešćanska, bogata vodom i bogatom ribom, te u ljetnim mjesecima u manjem. S cestovnog prijevoja ruta se spušta do raskrižja s grđljem i crkvom sv. Terezije, gdje nastavlja uljevo makadamskom cestom (3,5 km) prema DC120 (agera: en najbolji kac Šumu, uz plodno karje polje gdje ulazi u podrožje Naslonskog parka Mljet. Na prijevoju Crna klada idazi na glavnu cestu DC120, skreće udesno, a ukrca potom uljevo s DC120 na makadamsku cestu s rampom. Vodi valovitom cestom kroz šumu kojeg čuva NP Mljet i Monotokus, a potom spust serpentinama do Velikog jezera. Ruta nastavlja udesno asfaltnom cestom uz jezero s mogućnostima za predah na odmorištima s hladovini alepskih borova. Dolaskom na Pristanište ruta vodi udesno do parkirališta Vrbovica gdje završava. Dođje se može osigurati prijevoz nazad na početak ili se vratiti istim ili nekim drugim putem.

Ruta 4

Blato → Crkva sv. Terezije → Crna klada → DC120 → Blato

Kružna ruta: 11,9 km; **Ukupan uspon:** 369 m; **Vrsta podloge:** asfalt 8,3 km, 69,7 %; makadam 3,6 km, 30,3 %; **Skretanja s rute:** ● ● ● ● ●

- 0,9 km do Kozarića, 1,3 km do kampa,
- 1,7 km do uvala s naseljem Ropa (prirodnog staništa Sredozemne medvjedice).

Prikaz visinskog profila rute 4:

Tragom sredozemne medvjedice i skrovitih uvala

Ruta kreće iz alikovitog Blata kojim dominira veliko polje s cetačima vinograda i povrtljaka, dok su uokolo obdžnje blatske obćine brada, trska i bal pojedinog snažnje vinogradnjih vrsta pčica. Od crkve sv. Petra i Pavla na groblju, gdje se nalazi i najstarija crkva u Blatu, ruta nastavlja uljevo cestom do Crna klada. Na prijevoju Uspomi vidikovci s klupicom i info-pločama na mediterana staništa tzv. biotine u Blatu i Kozarići omogućuju kratak predah za fotografiranje. Na spustu s prijevoja je raskrižje s grđljem i crkvom sv. Terezije gdje ruta vodi uljeva na makadamsku cestu. Mode se skrenuti s rute cestom do 900 m udaljene Kozarića s plažom, kampom i Blatinom s plažom polja. Ruta vodi 3,5 km šumskom cestom, uz plodno karje polje i ulaz u podrožje NP Mljet do prijevoja Crna klada. Nastavlja uljevo glavnom stažnom cestom DC120 prema Blatu, a usput se može skrenuti s rute 1,1 km do naselja Ropa, s kampom i kupalom u uvi Jesturu. Stižjem se ljušćama izpod naselja primaju su staništa Sredozemne medvjedice (Monachus Monachus). Ruta se cestom DC120 vraća u alikovito Blato i savršava kod bazilikite u središtu naselja.

Polače s crnošćim pobljetom

Pogled na mjesto Sobra, Šukavski kanal i jakopljuto borovu

Blato, crkva sv. Petra i Pavla s groblјem i najstarijim hrastom na otoku

Dobrodošli

na najveći otok dubrovačkog arhipelaga i najlepšenitiji otok dubrovačkog mora odaće mu atribut „Zeleni otok". Zelen i dubrovni idealan je za aktivan odmor i opuštanje u prirodi.

Osam biciklističkih ruta, 6 kružnih i 2 linijska, predstavljenih na karti vodeno su zacrtnijkom mnošćom lokalnih asfaltiranih i makadamskih cesta. To je prilika za istraživanje i upoznavanje biciklom ili pješice silovitih otoćnih mjesta, uvala s plažama, istovremeno bogate povijesti unutrašnjosti otoka s naseljima, plodnim poljima, mediteranima i mozhvarama, panoramskim šćikama na brezbujćima i prijevojima, te osjećaj iskonske divljine i otoćnih bespuća u neprogledćnim gorama i šikarama prostranstvima alepskog bora i hrasta crnika.

Mljetska planinarska obilježica (MPO) duljine 43 km, kao i pješačke i poučne staze prilika su za istraživanje prošnve prošlosti, baštine, te skrivenih ljepota flore i faune otoka.

Kreatite dovoljno bra, a opet dovoljno polako i zdravo – teškim ili gajetnom po Mljetu uz mirie mora i bora, ovuk otočne tišine i dozvolite si da vas Mljet uznoli

Mljetska planinarska obilježica (MPO)

Otvorena 2012. godine od Pomene do Sobre na 43 km sjeverne prirode predstavlja lepotu otoka Mljeta. Mode se proći za 3-4 dana u četiri dionice (17-24 h hoda)

Dionica 1: Pomena-Govedari = 4 do 5 sati
Dionica 2: Govedari – Polače = 6 sati
Dionica 3: Polače – Blato/ili – Babino Polje = 6 sati
Dionica 4: Babino Polje – Veliki grad – Sobra = 6 sati

Cijela traza je označena planinarskim oznakama (markacijama) i opremljena Signovima na ukupno 20 kontrolnih točaka (KT):

KT 1 Pomena, 0 m
KT 2 Pomoćki Borovac, 26 m
KT 3 Cijevni stijena, 126 m
KT 4 Lengaj, 0 m
KT 5 Mljenski, 91 m
KT 6 vrh Veliki Gradac, 157 m
KT 7 vrh Montokus, 235 m, vidikovac na jezero u NP
KT 8 Zle stijena, 243 m
KT 9 vrh Veliki Planjak, 392 m, planinarska kuća
KT 10 vrh Gradinac glava, 384 m
KT 11 Strmica, 111 m
KT 12 Dubrava, 177 m
KT 13 Vrh od dola, 260 m
KT 14 Špilja Ostašćenica, 217 m
KT 15 Rogović, 353 m
KT 16 vrh Velikl grad, 246 m, najviši vrh otoka Mljeta
KT 17 Veji kok, 285 m
KT 18 Na vrh Prekarije, 302 m
KT 19 Ogor dolac, 175 m
KT 20 Sobra, 0 m

MPO od Sobre do Saplunara, 21 km, označen planinarski put u narvoju.

Pješačke i poučne staze:

- Staza Kozarice – uvala Kržlica – uvala Tatinica, 5 km
- „Austrijski put" – u DC120 iznad Sobre, 850 m i nazad
- Babino Polje (centar kod župne crkve) – Odisejeva spilja, 1,4 km
- Pozdišaj – V. Saplunara – Mt. Saplunara – uvala Blace, 2,3 km
- „Put maslina" – Maranovići – Babino Polje, 14,1 km

Tumač znakova

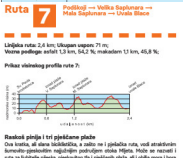

Ruta 5

Sobra → Babino Polje → Sobra

Kružna ruta: 18,5 km; **Ukupan uspon:** 597 m; **Vrsta podloge:** asfalt 12 km, 64,9 %; makadam 6,5 km, 35,1 %; **Skretanja s rute:** ● ● ● ● ●

- 0,4 km odvojak ulom betonirnom pješačkom stazom do Odisejeve špilje
- 4 km do uvala Sutmiholjska sa šljunčanom plažom od gradnja Mirogoj.

Prikaz visinskog profila rute 5:

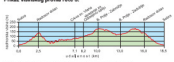

Putem maslina i suhodolu do Odisejeve spilje

S ma-i Sobri ruta vodi cestom uz more i obilježje kuće do serpentine, a zatim ulijevo i udesno do spoja s DC120, gdje nastavlja udesno u smjeru Pomene. Cestom se lagano uspinje do Rotovnog dobra s pogledima na mediterana staništa žbotnu. Na vrhu usporu s cesta se skreće ulijevo u borovu šumu na makadam, gdje ruta odmah na prvom Y raskrižju nastavlja udesno na „Put maslina" u smjeru Babino Polje (Odisejeva špilja. Nastavlja se cestom a vidikima na otvoreno more, a ulazeći u unutrašnjost otoka otvaraju se pogledi na mnogoizgrne maslinike i suhodole te Babino Polje. Dolazi se do crkve Sv. Vlaha iz 16. st. s groblјem, na lejeno je i crkvica sv. Pankracija iz 11. st. a ulaziti iđemlica, te kraćeu dvor s etno zbirkom. Ruta nastavlja ravna maksadamskom cestom kroz maslinike do odvoja za Odisejevu špilju. Atraktivna uzlaza uz ulijeva, kroz maslinike s pogledima na otvoreno more i otok Lastovo nastavlja se i dalje, dok se ruta lagano uspinje prema Babinom Polju. Na jednom od raskrižja je odvojak ulijevo udesno do vidikovca i crkve sv. Spasa (udaljene 350 m), dok ruta nastavlja ravno do spoja s DC120. Na raskrižju ruta nastavlja udesno uz kamp i odmah uljeva uz Dom zdravlja i špilanu Ulcom Zabrđlje. Prolazi uz crkvicu sv. Luke i DVD Babino Polje, potom uz crkvu Gospe od Brijega iz 17. st. do središta Babinog Polja se bujnom crkvom sv. Pavla gdje se može okrijepiti i odmoriti u caffe baru-pizzeriji. Ruta nastavlja do kraja rijeća, a potom ilinštom cestom uz crkvu sv. Andrije do spoja s DC120, gdje skreće ulijeva i do Sobre. Putem nazad „poštajte poljoćaz" s foto-tačke "Sliva s Ston from Mljet" a zaskočna crnjšnja ulijevo na rivi u Sobri.

Interijer crkve sv. Vlaha

Odisejeva špilja

Ruta 6

Sobra → Maranovići → Okuklje → Prudurska Luka → Sobra

Kružna ruta: 21 km; **Ukupan uspon:** 866 m; **Vrsta podloge:** asfalt 11 km, 52,4 %; makadam 10 km, 47,6 %; **Skretanja s rute:** ● ● ● ● ●

- 250 m do crkve sv. Antuna opata, Maranovići,
- 220 m do crkve sv. Nikole, Okuklje i vidikovca,
- 30 m niva u silikovitoj uvali Okuklje,
- 150 m niva u silikovitoj uvali Prudurska Luka,
- 670 m do poviđenog mjesta Prudura s trt srednjovjekovne crkve i kulom Kaštilom,
- 1,1 km do trajektne luke Zaglavac, Sobra.

Prikaz visinskog profila rute 6:

Kombinacija srednjovjekovnih i riberaških naselja

S ma-i Sobri ruta vodi cestom uz more i obilježje kuće do serpentine, a zatim ulijevo i udesno do spoja s DC120, gdje nastavlja udesno u smjeru Pomene. Cestom se lagano uspinje do Rotovnog dobra s pogledima na mediterana staništa žbotnu. Na vrhu usporu s cesta se skreće ulijeva u borovu šumu na makadam, gdje ruta na prvom Y raskrižju nastavlja ulijeva na „Put maslina" u smjeru Maranovići. S cesta se pružaju lijepi vidici na otvoreno more i otok Šrnjanovac. Teren je valovit, najviše ostrolu a nekoliko kraćih usporu, prema silikovitom mjestu na padini brijega. Prolazi se pretežem nekadašnjih maslinika, a na oznakomom raskrižju skreće ulijeva za Maranovića. Slijedi zatrjpnan usporu oko 1,5 km do iđeska na cestu DC120, gdje ruta vodi udesno i nakon 50 m ulijevo

Crkva sv. Antuna opata u Maranovićima

Prudurska Luka

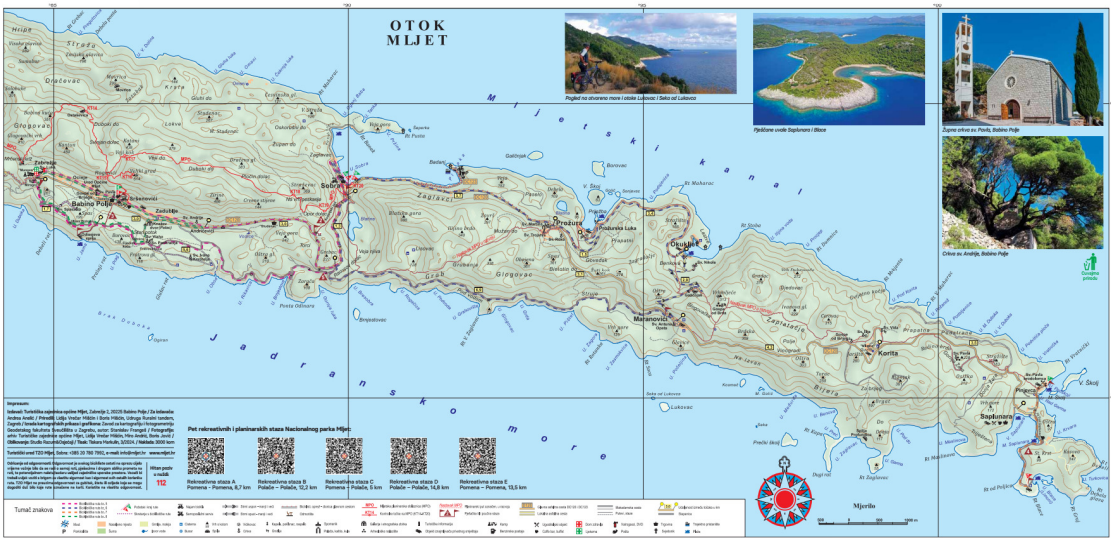

Pogled na otvoreno more i otoke Lukovac i Sako od Lukovca

Pješačna uvala Saplunara i Blace

Župna crkva sv. Pavla, Babino Polje

Crkva sv. Andrije, Babino Polje

Impressum:

Izdavač: Turistička zajednica općine Mljet, Zabrđje 2, 20225 Babino Polje / Za izdavača: Jadrea Jaski / Prevoditi: Lidija Vrsalović / Boris Miličić, Gordana Rončević tandem, Ivana Rončević / Lektura: Ivana Rončević / Kartografska obrada: Kartografska radionica Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, autor: Branislav Frangeš / Fotografije: arhiv Turističke zajednice općine Mljet, Lidija Vrsalović, Mirna Jandrić, Boris Jurić / Oblikovanje: Studio Kocijan&Kocijan / Tisak: Tekava Varaždin, 3/2014. / Nakladu 3000 kom

Turistički ured 720 Mljet, Sobra: +385 20 744 7911, e-mail: info@mljet.hr www.mljet.hr

Dozvoljeno je slijgovanjem. Dozvoljeno je svaku kružnim cestu na oprezu vožnje vozeći tiho da se vozi u smeru ruti, pažljivim i drugim vozilima pa ne ometa druge vozače i pješake. Ne ostavljati otpad na putu. Ne ubirati biljke i nikako ne uzimati u kategoriji „u slučaju ugroženosti ili nestanka". Ne ubirati ljekovite biljke. Ne ostavljati vatru u šumi. Ne ostavljati ništa za sobom. Ne uznemiravati divlje životinje. Ne ostavljati ništa na mjestu divljačkih hrana. Ne ostavljati ništa na mjestu divljačkih hrana. Ne ostavljati ništa na mjestu divljačkih hrana

Brošura „Mistična oaza - TZ Mljet“

Ukupna duljina formalno evidentiranih MTB i gravel biciklističkih ruta iznosi približno 108,2 km, s potencijalom za dodatnim 15–25 km neformalnih, neoznačenih dionica koje se koriste u rekreativne svrhe prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija.
Mreža se sastoji od:

- 61,6 km (56%) asfaltiranih ruta.pretežno u urbanim i mjesnim zonama
- 47,3 km (44%) makadamskih ruta, pretežno u ruralnim područjima

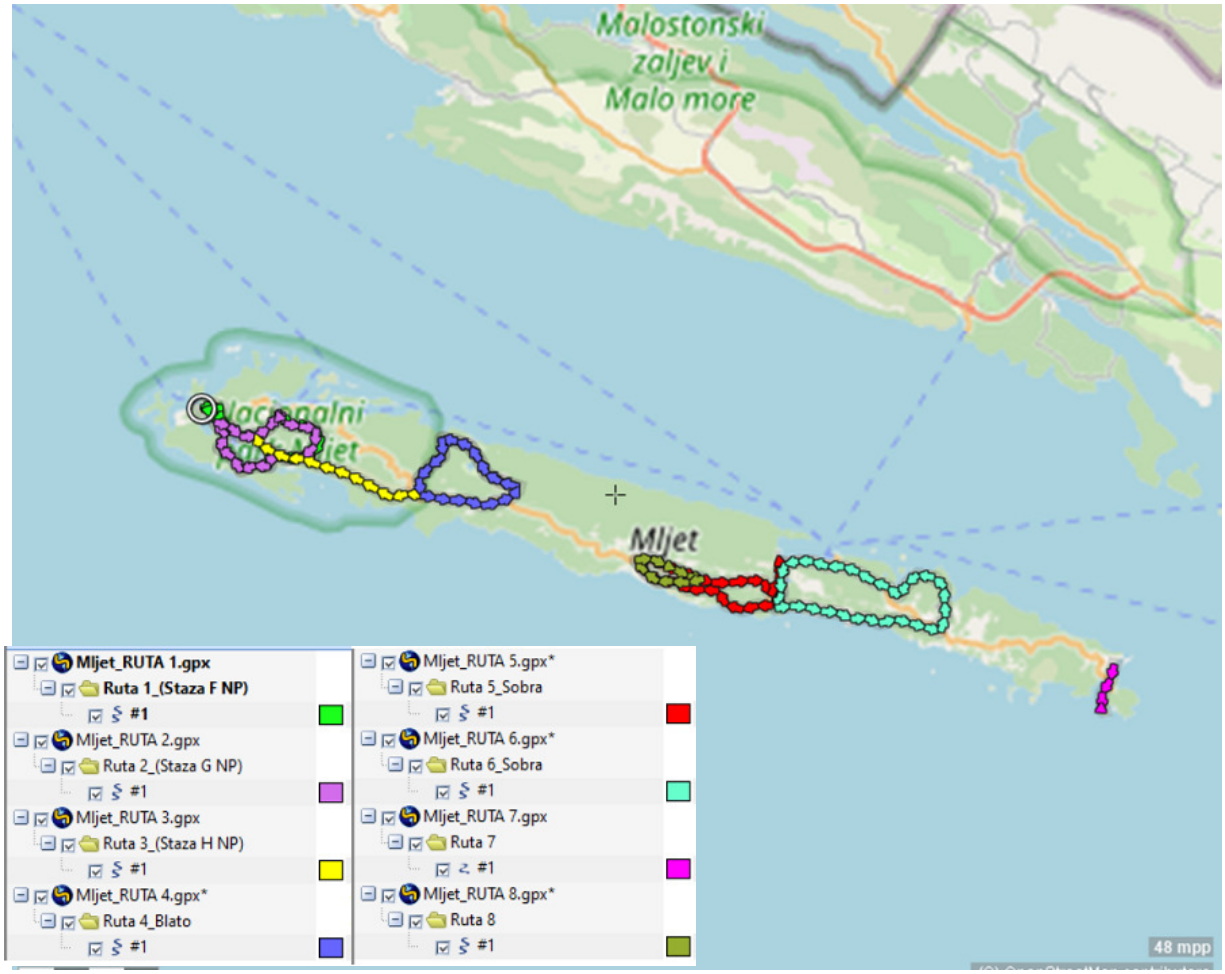

Biciklističke rute na Mljetu

Otok Mljet je prepoznao cikloturizam kao potencijal za gospodarski (turistički) razvoj definiranjem ruta unutar administrativnih granica NP Mljet te u naseljima izvan parka.
Biciklističke rute pokrivaju cijeli otok i omogućuju povezivanje otoka u poželjnu cikloturističku destinaciju, doprinose održivom turističkom razvoju i značajno produžavaju sezonu.

Otok Korčula – Vela Luka, Blato, Smokvica, Korčula, Lumbarda

Otok Korčula predstavljaju posebno atraktivno područje za razvoj cikloturizma zbog očuvane prirode, kulturne baštine i relativno male gustoće prometa.

Postojeće biciklističke staze na otocima uglavnom su jednostavno označene rute koje prate lokalne ceste i poljske puteve. Potencijal za razvoj cikloturizma leži u kombinaciji prirodnih ljepota, kulturne baštine i autentičnog otočkog načina života. Postojeće stanje razvijenosti biciklističkih ruta (staza) produkt je aktivnosti lokalnih turističkih zajednica.

Vela Luka

Na području naselja Vele Luke su postojeće četiri rute kojima se može detaljno istražiti zapadna strana otoka Korčula. Rute su trasirane po postojećim lokalnim i nerazvrstanim makadamskim i asfaltnim putevima/cestama. Rute su jednostavnog naziva, Ruta A – žuta, Ruta B- plava, Ruta □-zelena i Ruta D-crvena.

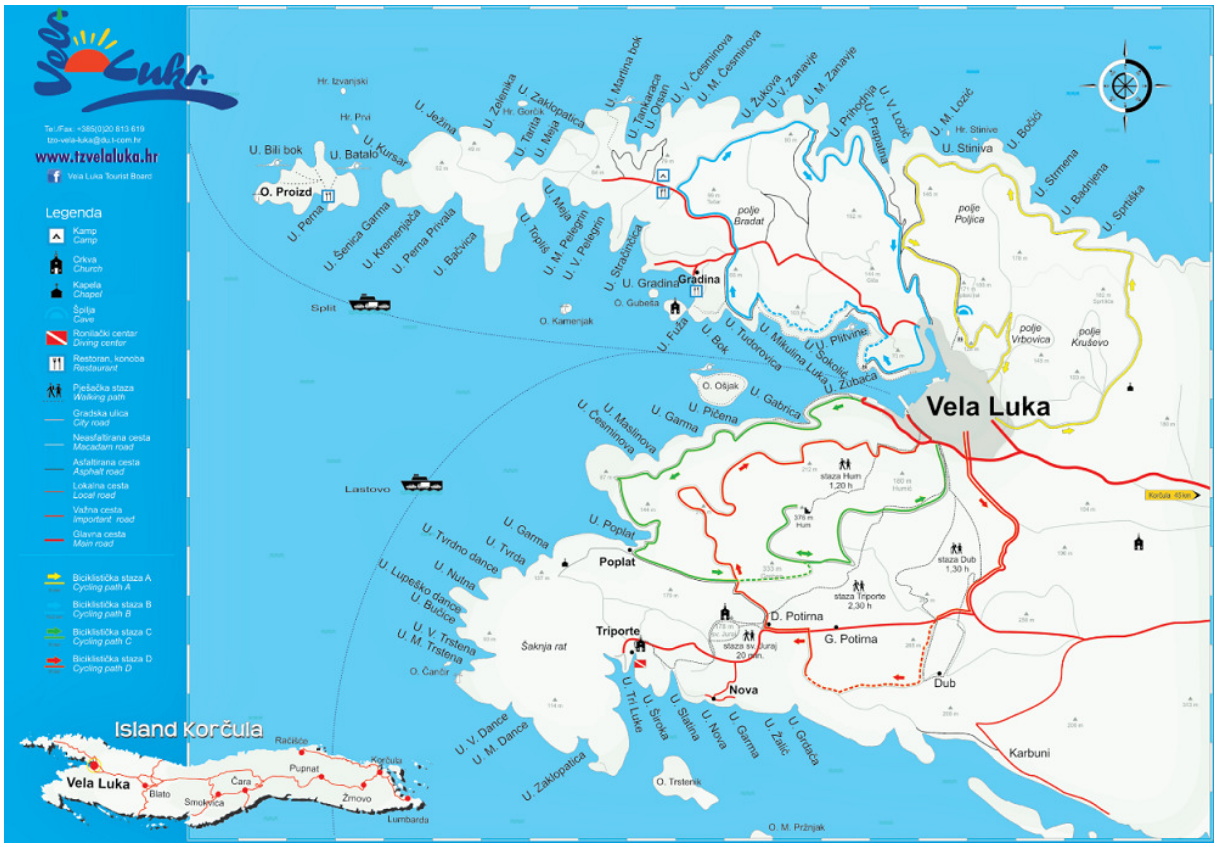

Brošura „Biciklističke rute - TZ Vela Luka“

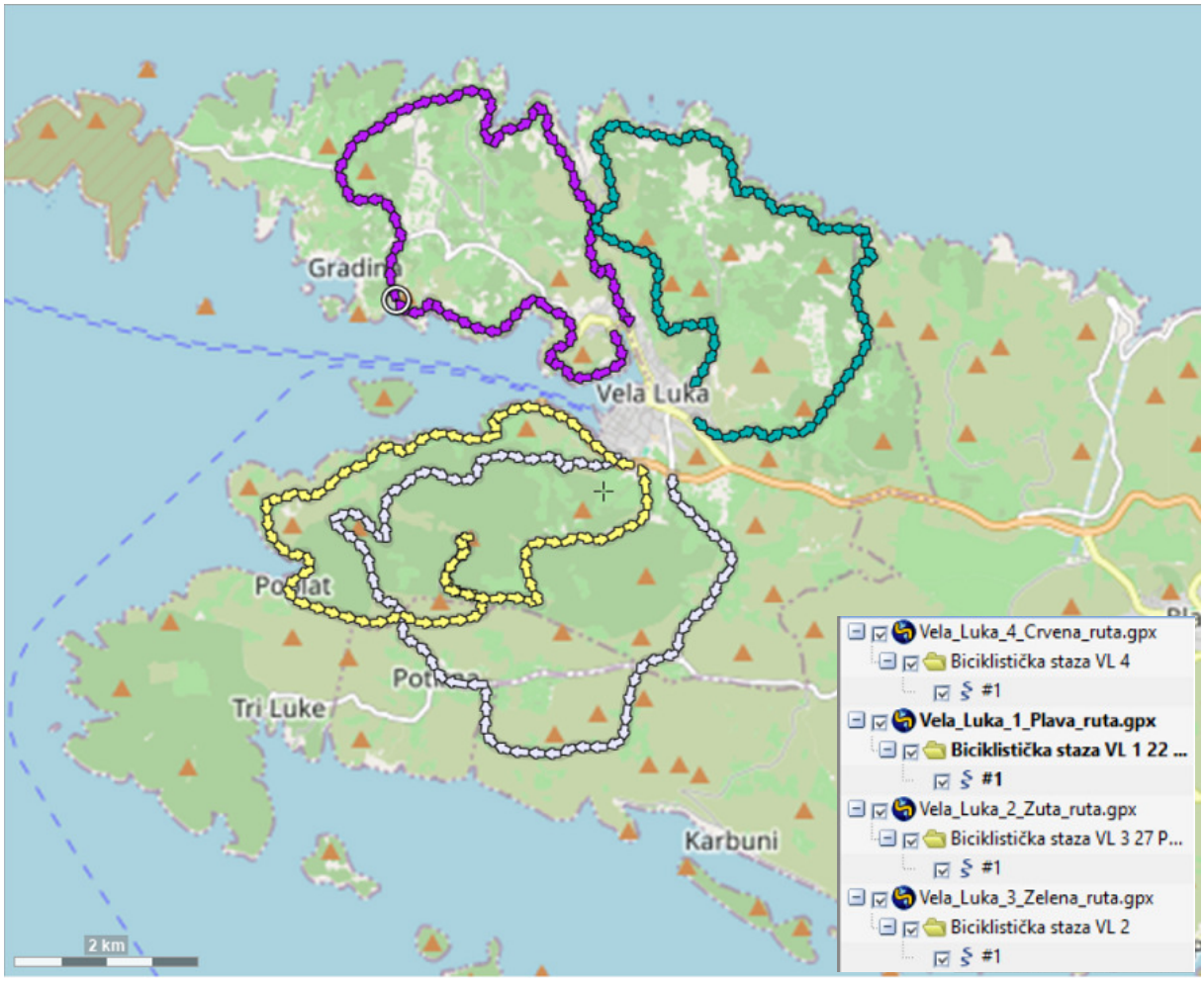

Biciklističke rute naselja Vela Luka“

Ukupna duljina formalno evidentiranih biciklističkih ruta iznosi približno 58,7 km, s potencijalom za dodatnim 10–15 km neformalnih, neoznačenih dionica koje se koriste u rekreativne svrhe prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija.
Mreža se sastoji od:

- 35,54 km (61%) asfaltiranih ruta pretežno u urbanim i prigradskim zonama
- 23,16 km (39%) makadamskih i zemljanih ruta, pretežno u ruralnim područjima

Blato

Na području naselja Blato evidentirano je šest biciklističkih ruta kojima se može detaljno istražiti područje na sjevernoj i južnoj strani otoka te centralni dio oko samog nasljea Blato. Rute su trasirane po postojećim lokalnim i nerazvrstanim makadamskim i asfaltnim putevima/cestama. Rute su jednostavnog naziva, Ruta Zlatno doba, Ruta Ekvator, Ruta Izvor života i Ruta Staza maslina, Ruta Toscana, Ruta Belvedere.

Ove biciklističke rute preklapaju se na druge biciklističke staze ostalih gradova i naselja na otoku Korčuli, koje su također jednostavno označene na terenu.

Brošura „Biciklističke rute - TZ Blato“

Biciklističke rute naselja Blato

Ukupna duljina formalno evidentiranih biciklističkih ruta iznosi približno 140,6 km, s potencijalom za dodatnim 5–15 km neformalnih, neoznačenih dionica koje se koriste u rekreativne svrhe prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija. Mreža se sastoji od:

- 111,67 km (80%) asfaltiranih ruta pretežno u urbanim i prigradskim zonama
- 28,43 km (20%) makadamskih i zemljanih ruta, pretežno u ruralnim područjima

Smokvica

Na području naselja Smokcica evidentirane su dvije biciklističke rute kojima se može detaljno istražiti područje na južnoj strani otoka. Rute su trasirane po postojećim lokalnim i nerazvrstanim makadamskim i asfaltnim putevima/cestama. Rute su jednostavnog naziva, Ruta Brna, Ruta Prižba.
Ove biciklističke rute preklapaju se na druge biciklističke staze ostalih gradova i naselja na otoku Korčuli, koje su također označene na terenu

„Biciklističke rute naselja Smokvica“

Ukupna duljina formalno evidentiranih biciklističkih ruta iznosi približno 46,85 km, s potencijalom za dodatnim 5–10 km neformalnih, neoznačenih dionica koje se koriste u rekreativne svrhe prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija. Mreža se sastoji od:

- 37,32, km (80%) asfaltiranih ruta pretežno u urbanim i prigradskim zonama
- 9,53 km (20%) makadamskih i zemljanih ruta, pretežno u ruralnim područjima

Grad Korčula

Na web stranicama TZ Grada Korčule promoviraju su postojeće četiri rute kojima se može detaljno istražiti istočna, središnja i zapadna strana otoka Korčula. Rute su trasirane po postojećim lokalnim i nerazvrstanim makadamskim i asfaltnim putevima/cestama. Rute su jednostavnog naziva, Veliki otočni izazov Korčula, Eno gastro ruta, Ruta maslina, Pošip ruta. Također ne web stranici TZ Korčula prikazane su sve ostale rute na cijelom otoku Korčuli.

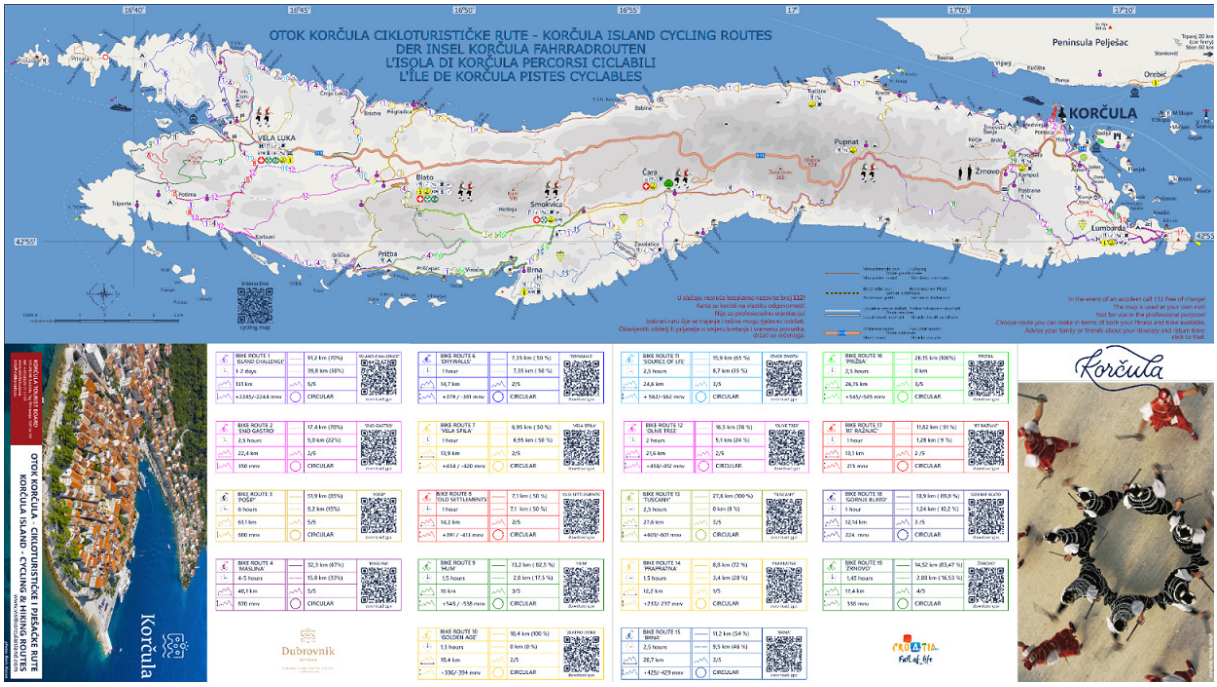

Brošura „Biciklističke rute Grada Korčule– TZ Grada Korčule“

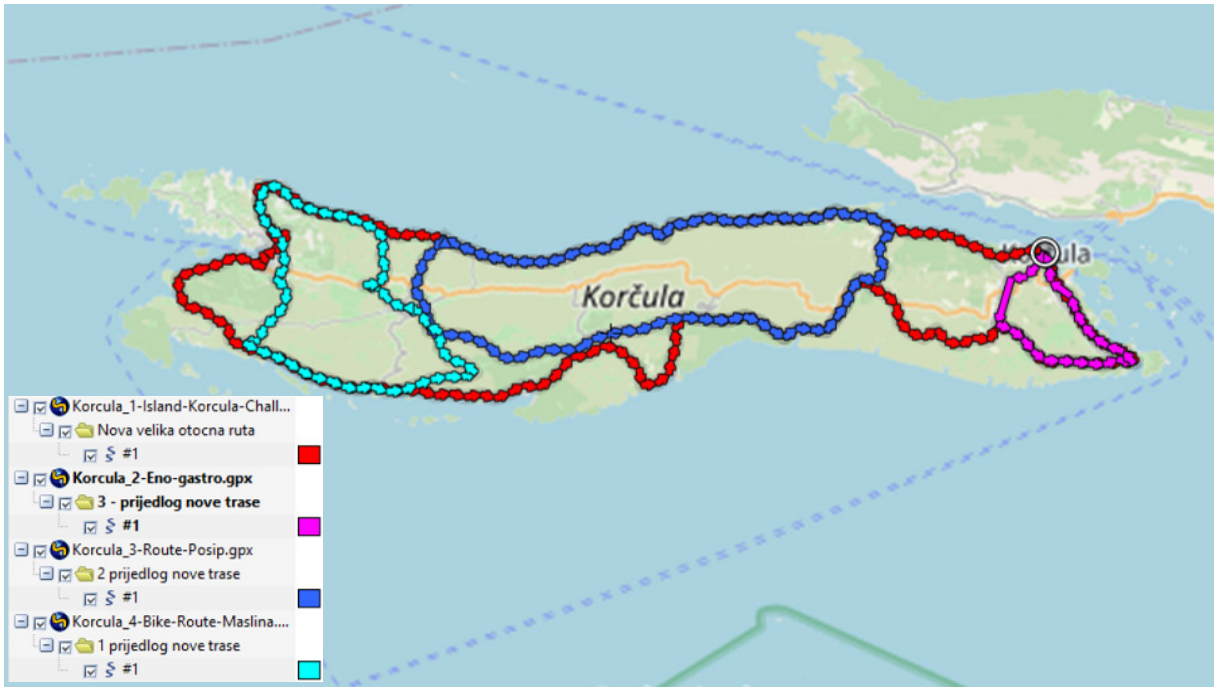

„Biciklističke rute Grada Korčule“

Ukupna duljina formalno evidentiranih i objavljenih biciklističkih ruta od strane TZ Grada Korčule iznosi približno 262,60 km, s potencijalom za dodatnim 20–35 km neformalnih,

neoznačenih dionica koje se koriste u rekreativne svrhe prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija.
Mreža se sastoji od:

- 192,80 km (73%) asfaltiranih ruta pretežno u urbanim i prigradskim zonama
- 69,80 km (27%) makadamskih i zemljanih ruta, pretežno u ruralnim područjima

Lumbarda

Na web stranicam TZ Lumbarde promoviraju su postojeće tri rute kojima se može detaljno istražiti jugoistočni strana otoka Korčula. Rute su trasirane po postojećim lokalnim i nerazvrstanim makadamskim i asfaltnim putevima/cestama. Rute su jednostavnog naziva, Ruta Rt Ražnjić, Ruta Gornje blato, Ruta Žrnovo.

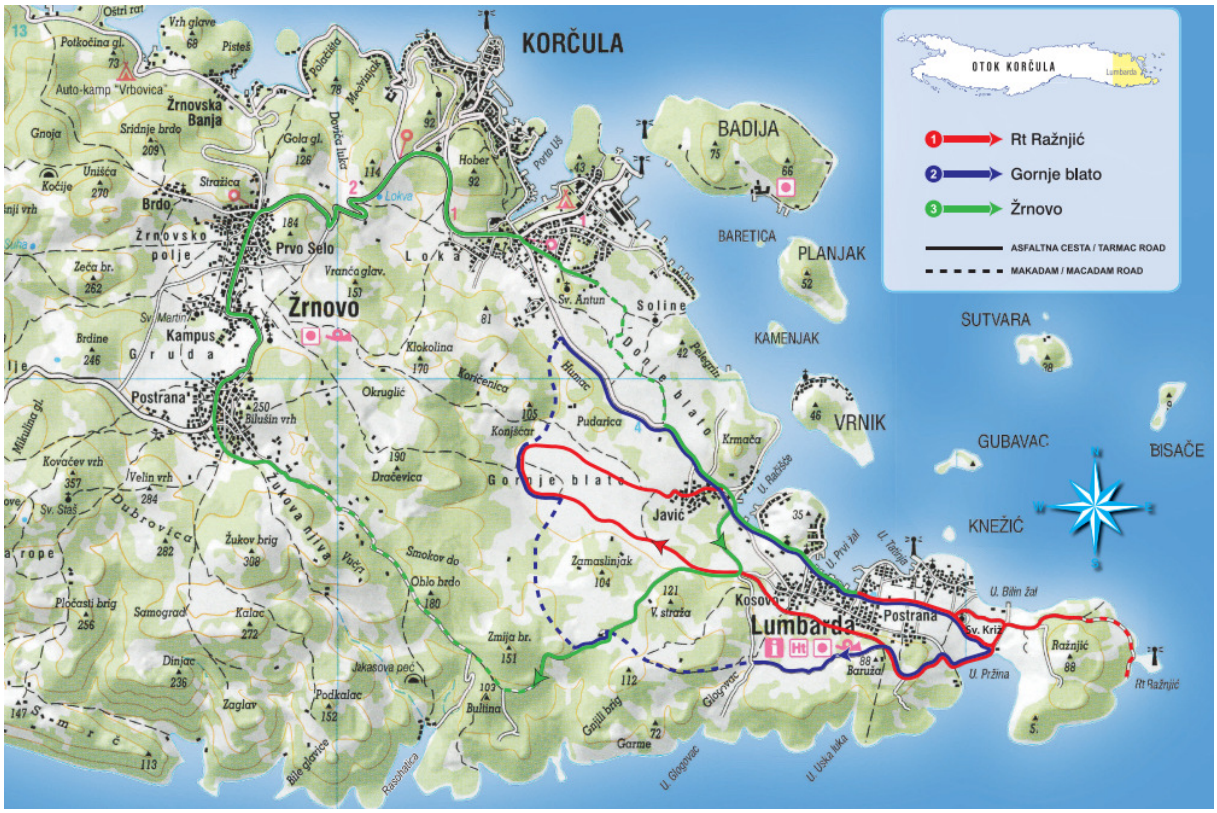

Brošura „Biciklističke rute Lumbarde – TZ Lumbarda“

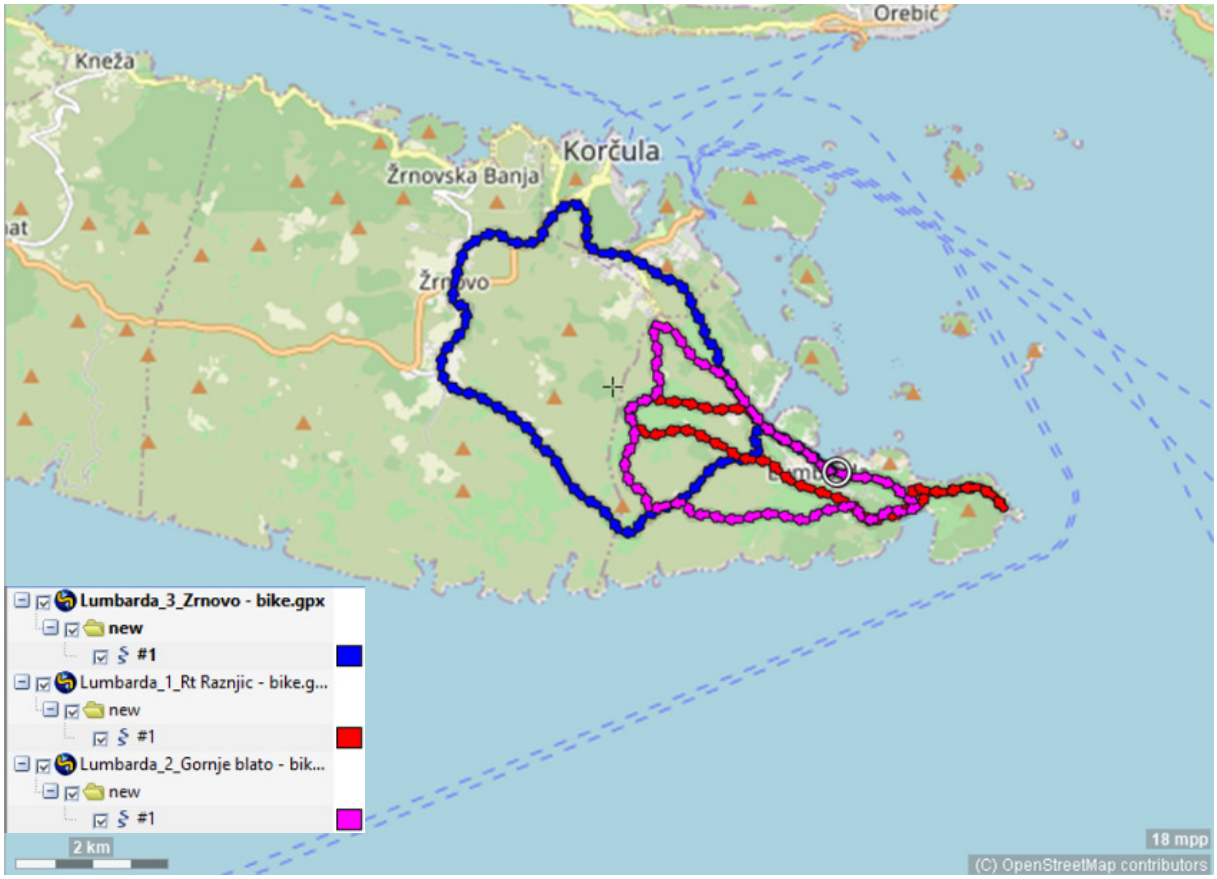

Biciklističke rute Lumbarde“

Ukupna duljina formalno evidentiranih i objavljenih biciklističkih ruta od strane TZ Lumbarda iznosi približno 42,38 km, s potencijalom za dodatnim 20–35 km neformalnih, neoznačenih dionica koje se koriste u rekreativne svrhe prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija. Mreža se sastoji od:

- 29,37 km (69%) asfaltiranih ruta pretežno u urbanim i prigradskim zonama
- 13,01 km (31%) makadamskih i zemljanih ruta, pretežno u ruralnim područjima

Otok Korčula nudi mješavinu biciklističkih ruta uz obale, brda, povjesne i kulturne sadržaje savršena za MTB i gravel bicikle te panoramske ture.
Načelno za sve rute na otoku Korčuli u marketinškom i promtivnom smislu rute (staze) su odrađene kao ciljana cikloturistička pješačka i planinarska destinacija sa specifičnom regionalnom ponudom, pristupom putem weba i tiskanog promotivnog materijala sa gpx tragova za rute putem weba. Rute (staze) su djelomično jednostavno označene te se korisnici mogu osloniti samo na kartografski prikaz u promotivnim materijalima.

Otok Lastovo

Na otoku Lastovu nema službenih biciklističkih ruta (staza). Na otoku je Park prirode Lastovko otočje, te u kombinaciji s morskim uvalama i bivšim vojnim utvrdama predstavlja izatovnu cikloturističku destinaciju.

Na web adresi https://visitdubrovnik.hr/hr/aktivnosti/biciklizam/#biciklizam-po-lastovu promoviraju se biciklističke rute na otoku Lastovu bez ikakvih grafičkih prikaza.
Rute su nabrojane s osnovnim parametrima:

- UBLI – LASTOVO; asfalt; 9,45 km, težina 3/5
- LASTOVO-PORTORUS; asfalt; 7,25 km, težina 3/5
- PASADUR – UBLI-PASADUR; asfalt/makadam; 9,7 km, težina 2/5
- PASADUR – UBLI; asfalt; 2,81 kn, težina 2/5
- UBLI-HOM; asfalt/makadam; 5,5 km, težina 5/5
- LASTOVO-ZA□E; asfalt/makadam; 5,05 km, težina 2/5
- LASTOVO-BARJE; asfalt, 4,9 km, težina 2/5
- LASTOVO-LASTOVO; asfalt/makadam, 12,8 km, težina 4/5
- ZAKLOPATI□A -LASTOVO; asfalt; 2,19 km, težina 4/5
- LASTOVO-LUČI□A; asphalt; 0,71 km; težina 5/5

Ove rute su zastarjele te na terenu nema oznaka niti saznanja da se održavaju i dodatno promoviraju.

Javna ustanova „Park prirode lastovsko otočje“ u suradnji s TZ Lastovo je pokrenula projekt uspostaviti tri bicikističke rute kojima bi pokrili cijeli otok.
Rute su trasirane po postojećim državnim, županijskim, lokalnim i nerazvrstanim makadamskim i asfaltnim putevima/cestama. Rute su jednostavnog naziva, □rvena ruta, Plava ruta i Zelena ruta,

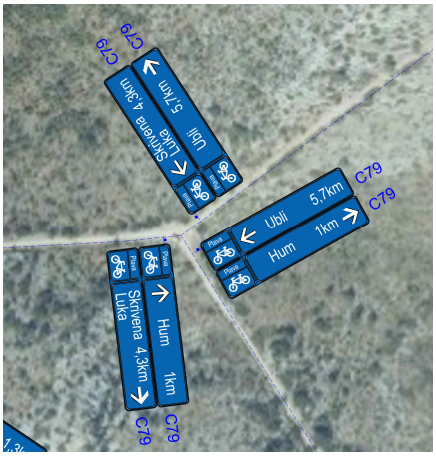

Planirana vertikalna signalizacija „Biciklističke rute Lastova – TZ Lastovo

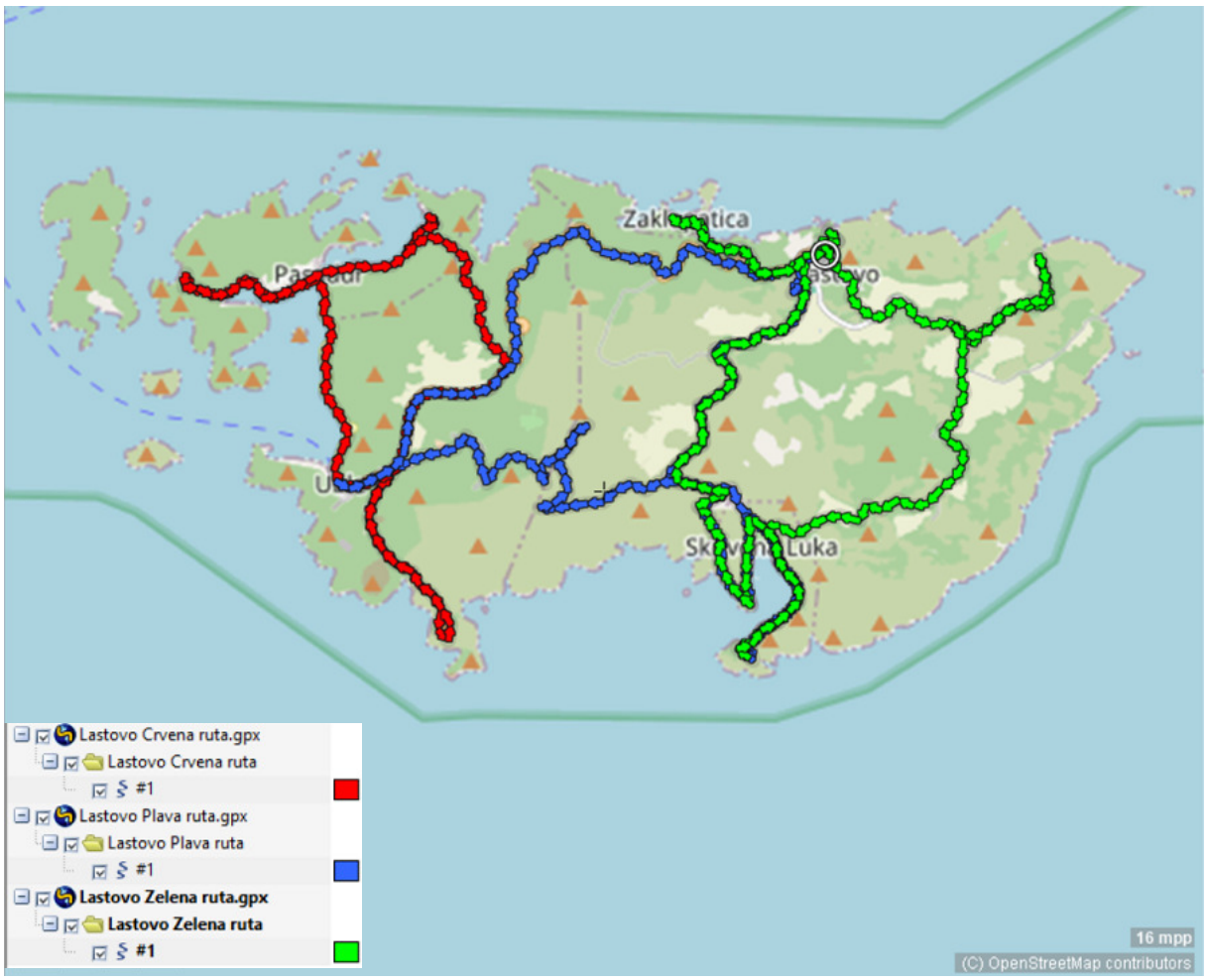

Planirane „Biciklističke rute Lastova – Javna ustanova „Park prirode lastovsko otočje“, TZ Lastovo

Planirane „Biciklističke rute Lastova – Javna ustanova „Park prirode lastovsko otočje“ , TZ Lastovo

Ukupna duljina planiranih biciklističkih ruta od strane TZ Lastovo iznosi približno 94,29 km, s potencijalom za dodatnim 5–10 km neformalnih, neoznačenih dionica koje se mogu povezati na planirane rute a koriste u rekreativne svrhe prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija.

Mreža se sastoji od:

- 59,55 km (63%) asfaltiranih ruta pretežno u ruralnim područjima
- 34,77 km (37%) makadamskih i zemljanih ruta, pretežno u ruralnim područjima

2.3.2. Procjena postojećih ruta (staza)

Nositelji razvoja cikloturističke infrastrukture su lokalne turističke zajdnice, na Lastovu Javna ustanova „Park prirode lastovsko otočje“ u suradnji s TZ Lastovo, na Mljetu JU NP Mljet u suradnji s turističkom zajdnicom. Prema dostavljenim podacima postojeće rute se održavaju i prohodne su.

U tehničkom, biciklističkom smislu postojeće rute su:

- kategorizirane prema tehničkoj zahtjevnosti rute/trase
- vrsti podloge rute/trase
- kategorizirane za MTB bicikala sukladno podlozi bez razmatranja gravel bicikla

Rutama na terenu nedostaju:

- oznake/signalizacija za sigurnu vožnju biciklista
- oznake/signalizacija za orjentaciju i snalaženje u prostoru biciklista
- kategorizirane prema tehničkoj zahtjevnosti rute/trase

- kategorizirane prema fizičkoj zahtjevnosti rute/trase
- kategorizircija za vrstu bicikala
- sadržaji i oprema na ruti/stazi
- pregledne info table šireg područja

2.3.3. Prijedlog razvoja biciklističkih ruta (staza) na području otoka Korčule, Lastova i Mljeta

Mreža ruta je analizirana i klasificiran na predmetnom područja kroz tri osnovna kriterija te daje sljedeće:

- **Rute (staze) koje su u funkciji (Mljet, Vela Luka, Blato, Smokvica, Grad Korčula, Lumbarda)**
  - Sukladno dostavljenim podacima o postojećim rutama sve one se održavaju i u funkciji su. Na temelju trasa u grafičkom prikazu sve su rute kreirane po javnim, nerazvrstanim i lokalnim cestama
  - Sve rute su grafički obrađene s osnovnim parametrima, duljinom, vrste podloge za vožnju, pretpostavljenim ukupnim vremenom za vožnju ukupnim usponom, uzdužnim profilom te zahtjevnost rute (staze) na objedinjenom grafičkom prikazu TZ Grada Korčule što nije slučaj na web stranicama ostalih turističkih zajednica
  - Može se usvojiti zaključak da se zahtjevnost rute (staze) temelji se na ukupnom usponu rute koji se savladava neovisno o fizičkoj spremi biciklista i predviđenom vremenu vožnje
- **Rute (staze) kojima je potrebna poboljšanje**
  - Svim postojećim rutama je potrebna revitalizacija i modrnizacija na terenu u tehničkom smislu na terenu minimalne signalizacije i opreme
- **Rute za koje se očekuje kratkoročna realizacija (Lastovo)**
  - Na temelju analize i sagledavnja stanja na terenu predlažu se rute za unapređenje: **Crvena ruta, Plava ruta i Zelena ruta** na otoku Lastovu.
  - Budući je po „Prometnom elaboratu“ kojega je izradila javna ustanova Park prirode Lastovsko otočje u suradnji s Turističkom zajednicom općine Lastovo predložena vertikalna signalizacija na osnovnoj informativnoj razini te sadrži broj ili naziv rute, smijer kretanja do naziva lokacije na oznaci predlaže se noveliranje dokumenta jer tehničko rješenje ne korespondira niti sa jednim rješenjem označavanja ruta u DNŽ.
- **Rute za koje se očekuje kratkoročna realizacija (otok Korčula)**
  - Na temelju analize i sagledavnja stanja postojećih biciklističkih ruta u Veloj Luci, Blatu, Smokvici, Gradu Korčuli i Lumbardi predlažu sljedeće rute za unapređenje: **Veliki otočni izazov, Eno gastro ruta, Ruta maslina i Pošip ruta** jer one objedinjuju dobar dio postojećih ruta i zaokružuju ponudu cikloturizma na otoku Korčuli.
  - Revitalizacija i modrnizacija bi uključivala označavanje, sukladno standardizaciji za cijelu županiju, uz izradu potrebnih elaborata za postavljanje signalizacije.
  - Ostale rute se zadržavaju, a nadogradnja i unapređenje se predlaže nakon postizanja standarda prioritetnih ruta
- **Rute za koje se očekuje kratkoročna realizacija (Mljet)**

- Na temelju analize i sagledavnja stanja postojećih biciklističkih ruta na Mljetu predlažu se sljedeće rute za unapređenje: **Staza F pomena – Malo jezero – Mali most – Pristanište – Vrbovica – DC120 – Švicarski put – Brekalci – Veliko jezero – Veliki most – Malo jezero – Pomena, Staza H Blato – crkva Sv. Terezije – Crna Klada – Veliko jezero – Vrbovica, Sobra – Babino polje – Sobra i Sobra – Maranovići – Okuklje – Prožurska luka - Sobra**
- Revitalizacija i modrnizacija bi uključivala označavanje, sukladno standardizaciji za cijelu županiju, uz izradu potrebnih elaborata za postavljanje signalizacije.
- Ostale rute se zadržavaju, a nadogradnja i unapređenje se predlaže nakon postizanja standarda prioritetnih ruta
- Ostale rute se zadržavaju a nadogradnja i unapređenje se predlaže nakon postizanja standarda prioritetnih ruta
- Predlaže se za sve rute (staze) odrediti markentiški naziv radi bolje promocije.

2.3.4. Prijedlog revitalizacije i modrnizacije biciklističkih ruta (staza)

Postojeće rute na otoku Korčuli i Mljetu su djelmično i rudimentalno označene (smjerovi). Prijedlog revitalizacije i modrnizacije podrazumjeva ugradnju opreme i signalizacije sukladno planiranoj standardizaciji je za petnaest ruta. Aktivnosti bi uključivala::

- Minimalne oznake/signalizacija za sigurnu vožnju biciklista
- Info table za orjentaciju i snalaženje u prostoru
- Izrada potrebnih elaborate za postavljanje signalizacije
- Oprema uz rute – bajk servisi, elektro punionica, vidikovac

Za planirane rute Javne ustanove „Park prirode lastovsko otočje“ i TZ Lastovo potrebno je:

- Novelirati tehničko rješenje vertikalne biciklističke signalizacije sukladno predloženoj standardiziranoj signalizaciji iz ovog projekta
- Novelirati tehničko rješenje ugradnje opreme uz rute – bajk servisi, elektro punionica, vidikovci, ...

O uspostavljanju novih ruta uz postojeće na promatranom području nema planova a mišljenje svih uključenih je da postojeće rute zadovoljavaju sve buduće potrebe i da se planski razmišlja samo o opremanju i uređenju postojećih ruta kroz duži planski period 5 -10 godina u smislu kompletne tehničke opremljenosti:

- Intermodalne povezanosti, posebno u lukama i pristaništima te javnom prijevozu
- Potpuno označavanje na terenu svih ruta (staza)
- Opremanje ruta potrebnom minmalnom opremom (servisna oprema, vidikovci, odmorišta, punionice za elektor bajkove, ...)
- Osmišljavanje promidžbe, sadržaja uz rute na lokalnoj razini

PRIJEDLOG REVITALIZACIJE I MODRNIZACIJE POSTOJEĆIH RUTA/TRASA DUBROVAČKO-NERTVANSKE ŽUPANIJE

Područje obuhvata	Ruta	Dužina		Info table					Signalizacija	Prometni	Servisne
	(staza)	km		I	II	III	IV	V	za orjentaciju i sigurnu vožnju	elaborat	točke
Korčula	Veliki otočni izazov Korčula	131,00			Korčula	Vela Luka	Pupnat		+	+	+
	Eno gastro ruta	22,40			Lumbarda				+	+	
	Ruta maslina	48,10							+	+	
	Pošip ruta	61,10	262,60		Blato	Smokvica	Čara		+	+	+
Mljet	Staza F Pomena- Malo jezero- Mali most- Pristanište- Vrbovica- DC120- Švicarski put- Brekalci- Veliko jezero- Veliki most- Malo jezero- Pomena	17,3					Pomena	Polače	+	+	+
	Staza H Blato- Crkva sv. Terezije- Crna Klada (DC120)- Veliko jezero- Vrbovica (ulaz u NP/parking)	15,8							+	+	+
	Sobra- Babino Polje- Sobra	18,5				Babino Polje			+	+	
	Sobra-Maranovići-Okuklje-Prožurska Luka-Sobra	21,00	72,60	Sobra	Prožurska Luka				+	+	+
Lastovo	Crvena ruta	21,73		Uble		Pasadur			+		+
	Plava ruta	36,97			Lastovo				+		
	Zelena ruta	35,59	94,29				Skrivena luka		+		+

2.4. DUBROVNIK I OKOLICA (KONAVLE, ŽUPA DUBROVAČKA, DUBROVNIK, DUBROVAČKO PRIMORJE)

2.4.1. Inventarizacija postojećih ruta (staza)

Na temelju prikupljenih podataka lokalnih TZ i biciklističkih klubova postojeće stanje razvijenosti biciklističkih ruta (staza) u Dubrovniku i okolici (Konavle, Župa Dubrovačka, Dubrovačko primorje) je takovo da osim u Konavlima i Dubrovačkom primorju još nema službeno uspostavljenih biciklističkih ruta na području Grada Dubrovnika i Župe dubrovačke.

Konavle

Na web adresi https://visitkonavle.croatia.hr/hr-hr/pjesacke-staze-i-biciklizam i adresi https://visitdubrovnik.hr/hr/aktivnosti/biciklizam/#biciklizam-u-konavlima TZ Konavle promovira sljedeće biciklističke rute:

- U sklopu projekta Pješačko biciklističkih ruta (staza) Ćiro.

Označene su rute na dijelu ex štreke od križanja štreke s prometnicom državnom cestom D516 kroz naselje Pločice do granice s Bosnom i Hercegovinom prem naselju Glavska.

Rute su naziva Zvekovica - Vojski do, Zvekovica – Gruda. Navedne rute nisu održavane kako u pogledu vertiklane signalizacije (koje je većim dijelom uništena i vandalizirana) tako i u pogledu prohodnosti samih ruta te su prepuštene djelovanju vremena.

- Projektom TZ Konavle iz 2007 godine promovirane su biciklističke rute,

Ruta 1: Čilipi-Gruda-Ljuta-Pridvorje, Ruta 2: avtat-Močići-Čilipi, Ruta 3: avtat-Zvekovica-Miljasi. Navedne rute nisu održavane niti označene. Prohodnost navedenih ruta upitna je na dijelovim gdje rute idu popostojećoj ex štreci te su prepuštene djelovanju vremena..

- Udruga Agroturizam konavle su 2012. godine označla 4 rute; Čilipi – Molunat, Zvekovica – D. Ljuta – Gruda, Zvekovica – G. Ljta – Debeli Brijeg, Zvekovica – Duba Konavoska. Rute su bile označene osnovnim oznakama i info tablama, bez promo materijala bez GPX zapisa i nema promocije. Dio znakova postoji, a dio je vandaliziran i uništen te su prepušteni djelovanju vremena.

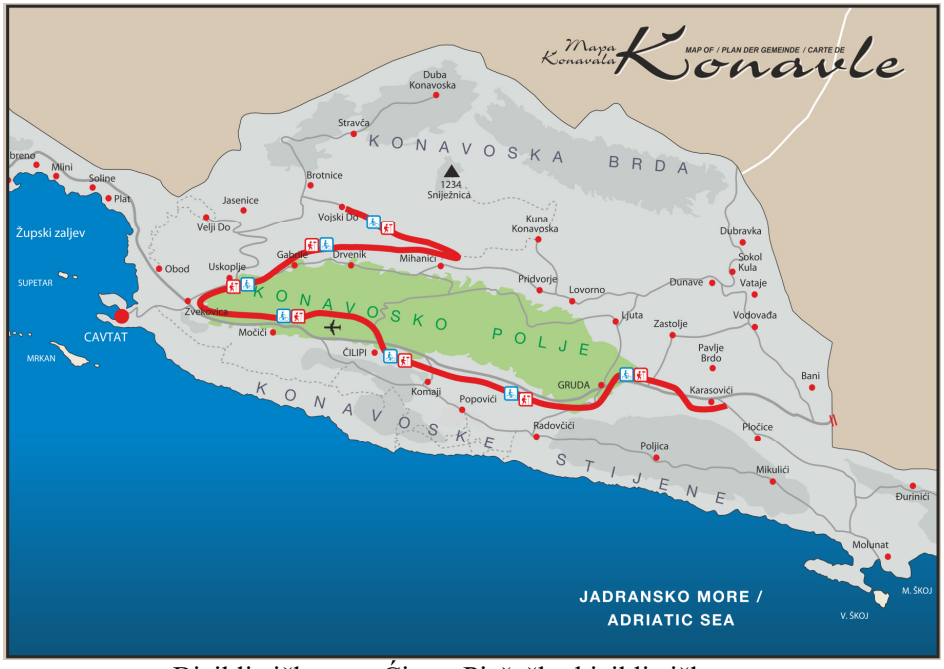

„Biciklističke rute Ćiro – Pješačko biciklističke staze

Vertikalna signalizacija „Biciklističke rute Ćiro – Pješačko biciklističke staze“

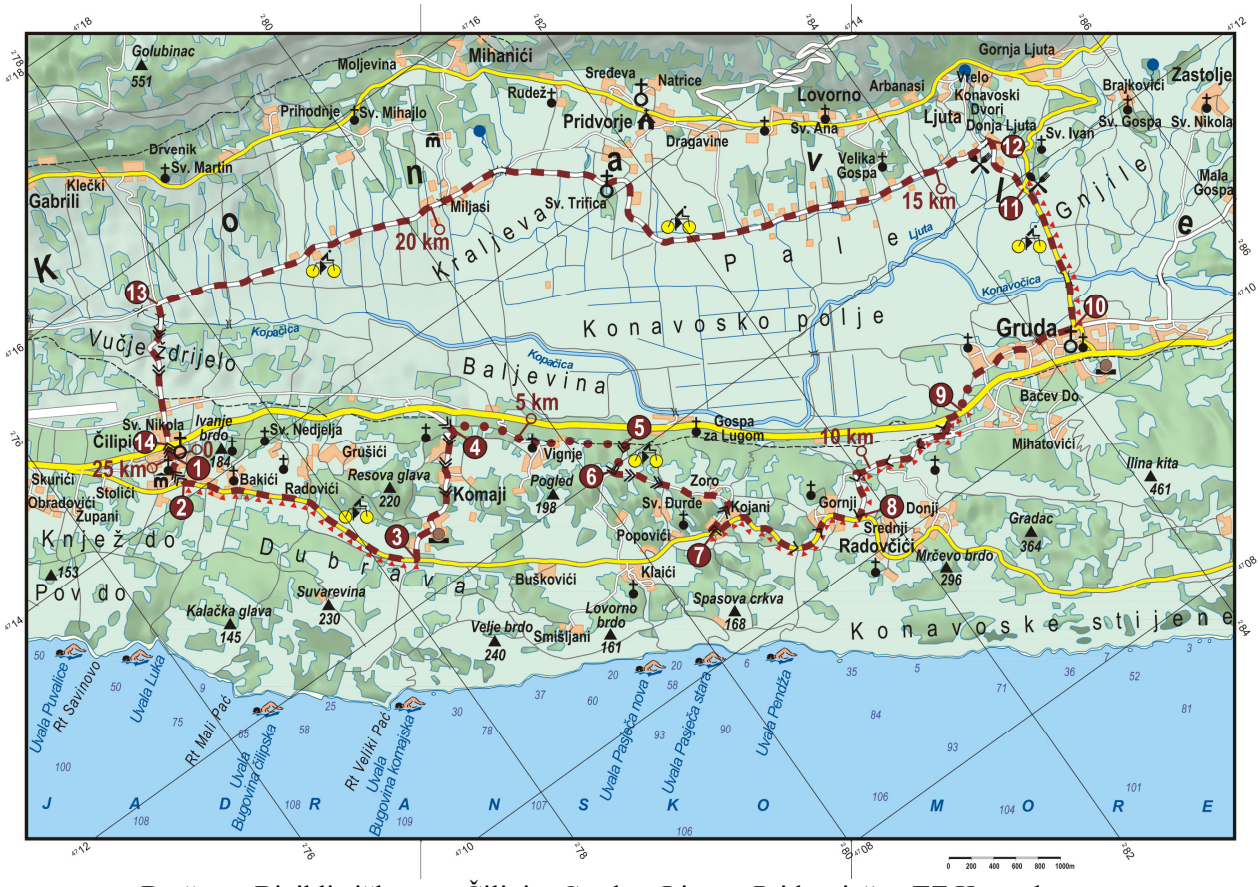

Brošura „Biciklistička ruta Čilipi – Gruda – Ljuta – Pridvorje“ – TZ Konavle

Biciklističke rute - Agrutizam konavle

Vertikalna signalizacija Agrutizam konavle „Čilipi – Gruda – Ljuta – Pridvorje“

TZ Konavle je u suradni s BK Konavle i Udrugom Agroturizam Konavle pokrenula aktivnosti na uspostavi četiri biciklističke rute na terenu u okviru novog projekta uređenja biciklističkh tura (staza) na području općine Konavle. Rute nose nazive:

Staza 1 avtat – Radovčići, (predviđeno raščiščavanje dinice cca 550 m i novelaciju podloge ex štreke)

Staza 2 Čilipi - Radovčići - Gruda - Ljuta - Vučje ždrijlo - Čilipi
Staza 3 Zvekovica - tunel Mihanići, Vojski do – Zvekovica,
Staza 4: Zvekovica - Gornja Ljuta - Sokol grad - Zastolje - Gruda - Zvekovica.

□ilj ovog projekta je uvođenje reda u postojeće stanje biciklističkih ruta na području Konavala kako u pogledu označavanja, promocije, održavanja te sigurnosti samih biciklista.

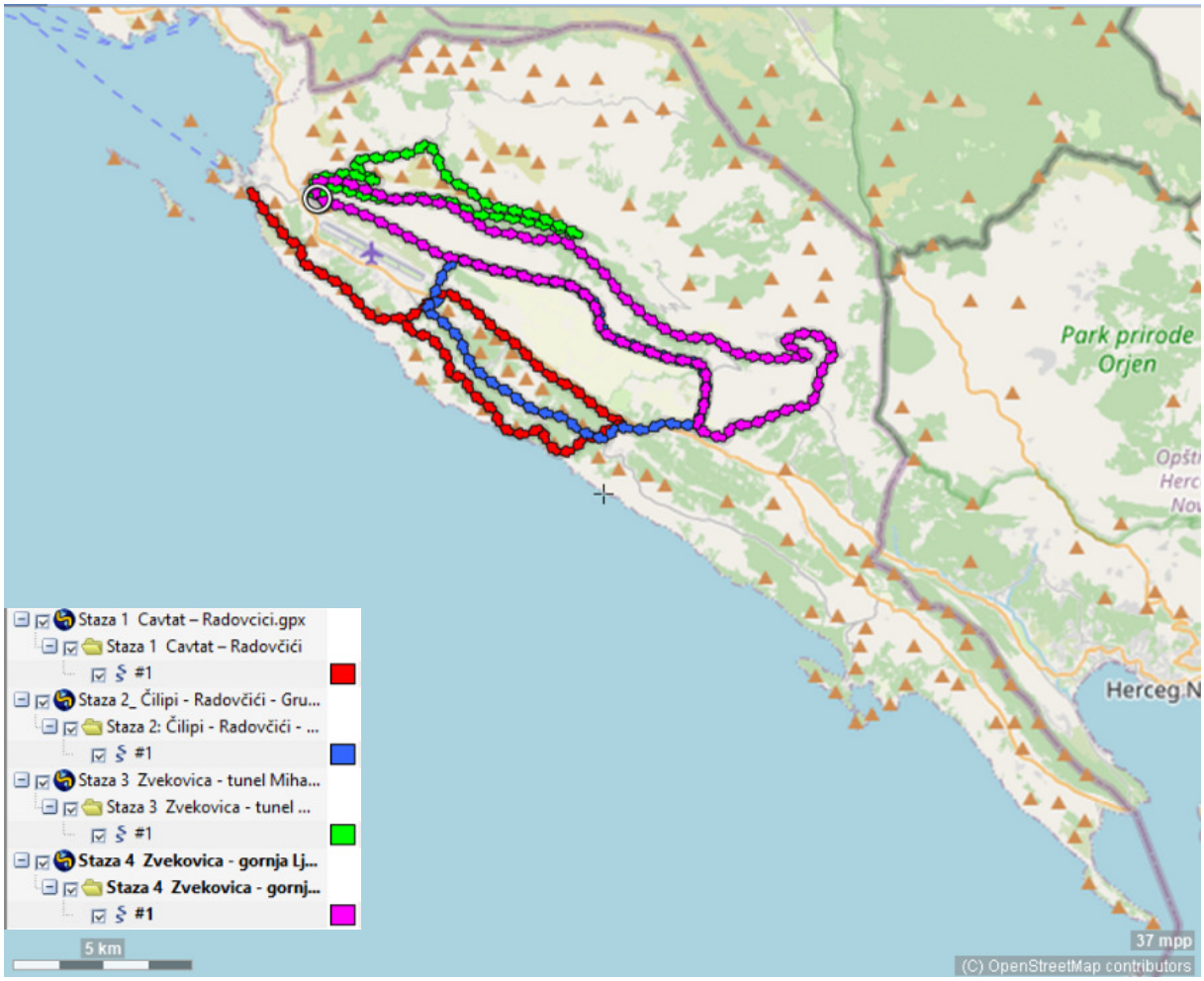

Biciklističke rute –projekt TZ Konavle

Ukupna duljina planiranih biciklističkih ruta od strane TZ Konavle iznosi približno 113,71 km, s dodatnih 88 km djelomično označenih postojećih dionica koje se mogu povezati na planirane rute a koriste se u rekreativne svrhe prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija. Mreža se sastoji od:

- 77,19 km (68%) asfaltiranih ruta pretežno u urbanim i ruralnim područjima
- 36,52 km (32%) makadamskih i zemljanih ruta, pretežno u ruralnim područjima

Grad Dubrovnik

TZ Grada Dubrovnika pokrenula je i u tijeku je realizacijua projekta „BI□IKLISTIČKE I PJEŠAČKE STAZE NA PODRUČJU GRADA DUBROVNIKA I ELAFITSKIH OTOKA.. Za potrebe navedenog projekta izrađena je tehnička dokumentacija „Elaborat uređenja i označavanja biciklističkih i pješačkih staza na području Grada Dubrovnika i trasiranje na Elafitskim otocima“ te „Prometni elaborat označavanja biciklističkih i pješačkih staza na državnoj cesti D8“ kao i „Elaborat mikrolokacija i postavljanja signalizacije biciklističke i pješačke staze“ s troškovnikom svih potrebnih radova, sve izrađeno od Studio plan d.o.o.

„Biciklističke i pješačke staze“ –projekt TZ Dubrovnik

„Biciklističke i pješačke staze“ –projekt TZ Dubrovnik

Ukupna duljina planirane biciklističke/pješačke rute od strane TZ Dubrovnik iznosi približno 79,00 km, s dodatnih 10-15 km dionica koje se mogu povezati na planirane rute a koriste se u rekreativne svrhe prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija.
Mreža se sastoji od:

- 53,72 km (68%) asfaltiranih ruta pretežno u urbanim i ruralnim područjima
- 25,28 km (32%) makadamskih i zemljanih ruta, pretežno u ruralnim područjima

Župa dubrovačka

Na području općine Župa dubrovočka odnosno TZ Župa dubrovačka ne postoje službene (označene i održavane) biciklističke rute. Prema informacijema BK Konavle na području Župe dubrovačke putem tragova bicikističkih aplikacija prisutni su biciklisti svih kategorije koji voze po postjećim makadamskim i lokalnim nerazvrstanim cestama. Također po trenutnim spznajama TZ Župa dubrovačka ne razvija projekt kojem bi bio cilj uspostava biciklističkih ruta. Potencijal za razvoj ruta postoji što se može vidjeti sa stanjem na terenu prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija.

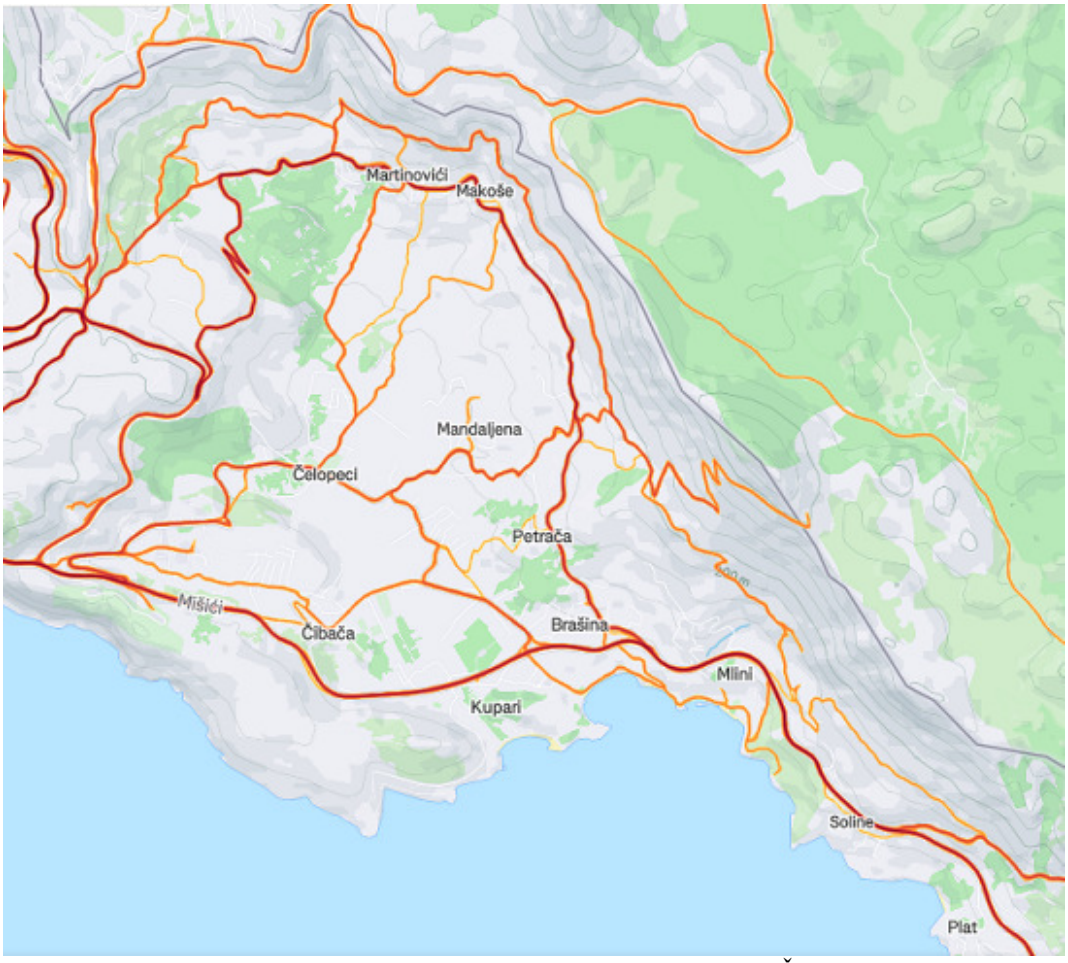

„Osobni biciklističke tragovi autora iz „Strava aplikacija“ –Župa dubrovačka.

.

Dubrovačko primorje

Na području općine Dubrovačko primorje postoji službeno označena mreža biciklističkih dionica (označene i održavane). Na navedenom području ne postoje planski osmišljene i promovirane biciklističke rute (staze).
Mreža pješačkih i biciklističkih staza Banići – Slano – Banići grafički je prikazana na web stranici https://www.visit-slano.com sa osnovnim grafičkim prikazom – trasom. Ruta Franciscana na istoj stranici prikazana je opisno te sa položajem vertikalne signalizacije na križanjima. Tematska biciklistička staza Stećci Dubrovačkog primorja grafički je prikazana promotivnim letkom sa osnovnim grafičkim prikazom – trasom i savjetima za sigurnu vožnju.
Na lokaciji, vidikovac Elafiti – Gajina - Majkovi -Dubravica ugrađena je oprema za servis bicikala.

„Vidikovac Elafiti – Gajina - Majkovi -Dubravica“ –Google

„Vertikalna signalizacija, smijer Majkovi-Gajina i smijer Slano“ – TZ Dubrovačko primorje

Na području općine označeno je ukupno 47,07 km pojedinačnih dionica za bicikliranje.
TZ Dubrovačko primorje ciljano planirana osmisliti dvije biciklističke rute (staze) Slano Slađenovići-Banići-Slano i Slano-Majkovi-Slano približne dužine 33,43 km, te s dodatnih označenih 10-20 km dionica koje se mogu povezati na planirane rute a koriste se u rekreativne svrhe prema biciklističkim tragovima sportskih aplikacija.
Mreža dviju planiranih ruta se sastoji od:

- 33,43 km (100%) asfaltiranih ruta pretežno u urbanim i ruralnim područjima
- 0 km (0%) makadamskih i zemljanih ruta, pretežno u ruralnim područjima

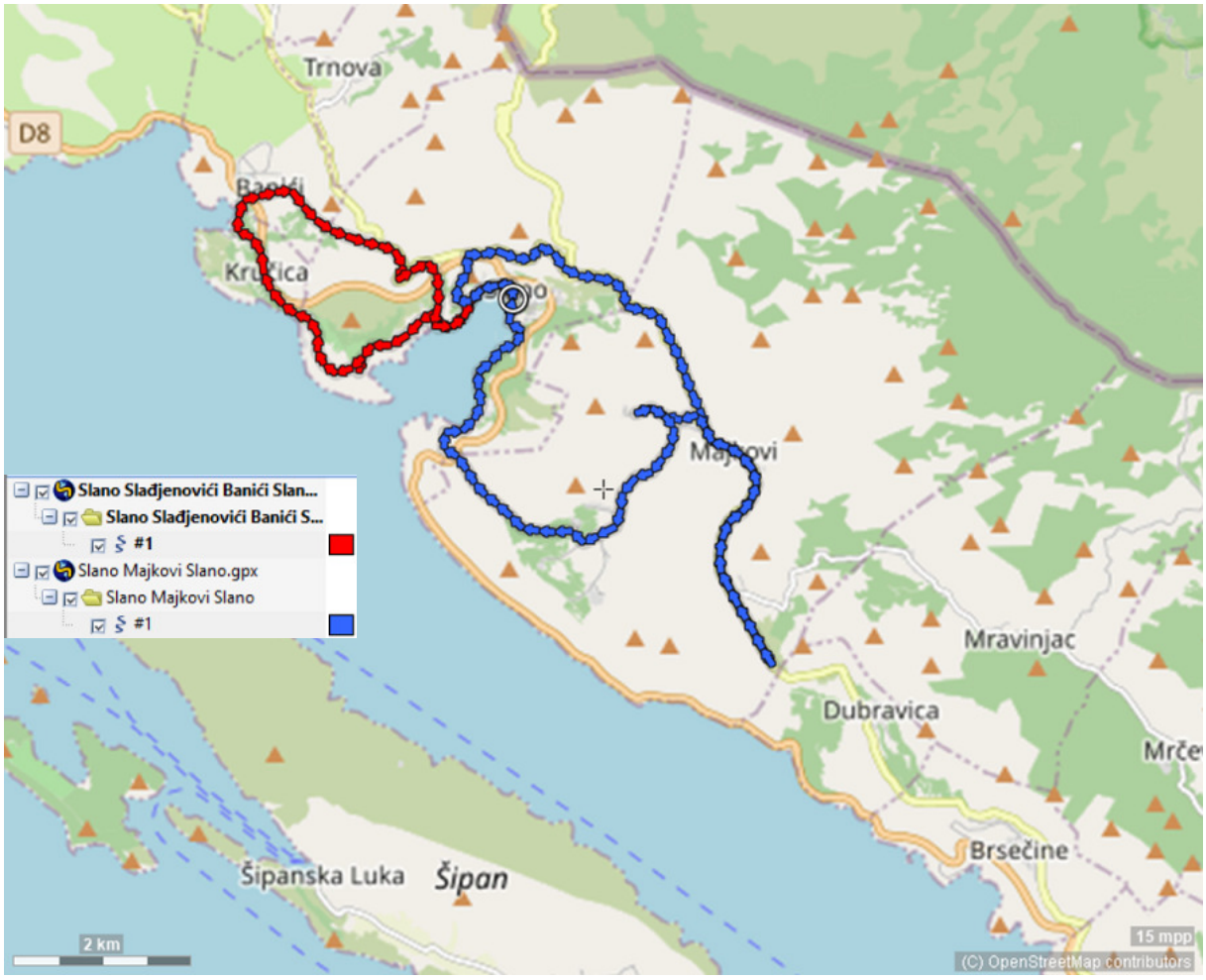

„Planirane biciklističke rute“ – TZ Dubrovačko primotje

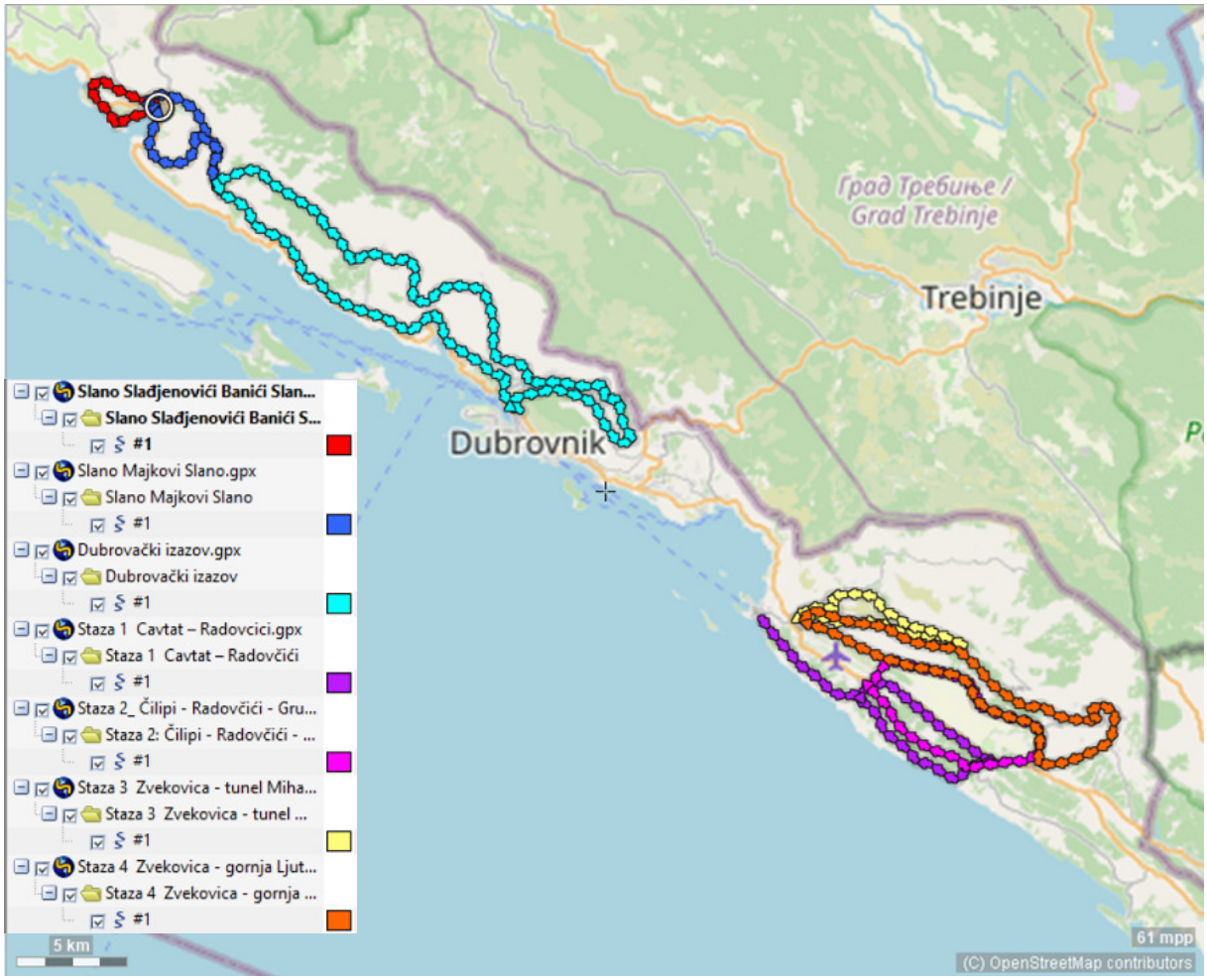

„Biciklističke rute“ – Konavle, Dubrovnik, Dubrovačko primorje“ ≈215 km

Na promatranom području Dubrovnika i okolice, cikloturizam je prepoznat kao potencijal za gospodarski (turistički) razvoj. Biciklističke rute dobro pokrivaju sjeverozapadni dio područja omogućuju međusobno povezivanje u poželjnu cikloturističku destinaciju, doprinose održivom turističkom razvoju i značajno produžavaju sezonu.
Jugozapadni dio područja izostankom razvoja ruta na dijelu Župe dubrovačke ne pridonosi povezivanju i razvoju cikloturističkih destinacija.
U marketinškom i promtivnom smislu sve planirane rute (staze) predmetnog područja su planirane kao ciljana cikloturistička i pješačka destinacija sa specifičnom regionalnom ponudom.

2.4.2. Procjena stanja postojećih ruta (staza)

Nositelji razvoja cikloturističke infrastrukture su lokalne turističke zajdnice. Postojeće biciklističke staze su zastarjele, nedovoljno održavane i nekonzistentne. Održavanje

prohodnosti postojećih ruta kreiranih po javnim, nerazvrstanim i lokalnim prometnicam koje su u prometnoj upotrebi i koje provode provde vlasnici prometnica (jedinice lokalne samouprave, državne ceste, županijske ceste).
Održavanje vertikalne signalizacije na rutama koje su u nadležnosti lokalnih turističkih zajednica treba rekonstrukciju.
U tehničkom, biciklističkom smislu postojeće rute su:

- zastarjele neažurirane i nedovoljno promovirane
- djelomično prikazane grafički u brošurama i na web stranicama sa položajem trase
- tri rute u Konavlima grafički su prikazane prema vrsti podloge rute/trase i nisu kategorizirane prema tehničkoj zahtjevnosti rute/trase

Rutama na terenu nedostaju:

- oznake/signalizacija za sigurnu vožnju biciklista
- oznake/signalizacija za orjentaciju i snalaženje u prostoru biciklista
- kategorizirane prema tehničkoj zahtjevnosti rute/trase
- kategorizirane prema fizičkoj zahtjevnosti rute/trase
- kategorizircija za vrstu bicikala
- sadržaji i oprema na ruti/stazi
- pregledne info table šireg područja

Za planiranu biciklističko pješačke rutu TZ Dubrovnik potrebno je izraditi web stranicu u okviru postojeće stranice.

2.4.3. Prijedlog razvoja biciklističkih ruta (staza) na području Dubrovnika

Mreža ruta je analizirana i klasificirana na predmetnom području kroz tri osnovna kriterija te daje sljedeće:

- **Rute (staze) koje su u funkciji**

  <u>Konavle</u>

  - Potrebno redefinirati i uspostaviti nove biciklističke rute (staze) na području Konavala
  - Sukladno dostavljenim podacima manji dio ruta se održavaju na incijativu BK Konavle (projekti koji su ranije razvijani) potrebno je uključiti u novoformirane rute.
  - Promovirane rute na web stranicama potrebno je ukloniti i sadržaj zamijeniti predloženim rutama, a postojeću vertikalnu signalizaciju i info table ukloniti (osim oznaka postavljenih kroz projekt Ćiro 2)

  <u>Dubrovačko primorje</u>

  - Sukladno dostavljenim podacima potrebno je preispitati koju vertikalnu signalizaciju je potrebno zadržati zbog realizacije prethodnih projekata te zadržati komponrnte pješačkih staza
  - Nepotrebne oznake i signalizaciju ukloniti da ne bi bila zbunjujuća u prostoru te uskladiti s oglašavanjem na web stranicama.
  - Svim postojećim rutama na području Dubrovačkog primorja potrebna je revitalizacija i modernizacija na terenu u tehničkom smislu

- Kompletna mreža biciklističkih dionica je po javnim, nerazvrstanim i lokalnim cestama koje su po svrsi upotrebe održavane i prohodne.

- **Rute za koje se očekuje kratkoročna realizacija (Dubrovnik)**
  - TZ Grada Dubrovnika provodi projekt realizacije biciklističko pješačke rute na zapadnom dijelu Grada od Sustjepana do Dubravice. Projekt je u I fazi provedbe te je započeo postupak ishođenja potrebnih dozvola za ugradnju vertikalne signalizacije.
  U narednoj fazi očekuje se provedba postavljanje odgovarajuće opreme uz rutu (servisni stupovi, stalci, vidikovci, ...)
- **Rute za koje se očekuje kratkoročna realizacija (Konavle)**
  - Turistička zajednica Konavala odredila je četiri rute kojima je potrebna revitalizacija i modrnizacija na terenu u tehničkom smislu: **Staza 1 Cavtat – Radovčići; Staza 2 Čilipi - Radovčići - Gruda - Ljuta - Vučje ždrijlo – Čilipi; Staza 3 Zvekovica - tunel Mihanići, Vojski do – Zvekovica; Staza 4: Zvekovica - gornja Ljuta - Sokol grad - Zastolje - Gruda – Zvekovica**
  - Revitalizacija i modrnizacija bi uključivala označavanje, sukladno standardizaciji za cijelu županiju, uz izradu potrebnih elaborata za postavljanje signalizacije.
- **Rute za koje se očekuje kratkoročna realizacija (Dubrovačko primorje)**
  - Turistička zajednica Dubrovačkog primorja planira revitalizaciju i modrnizaciju dvije nove rute u okviru već postojeće mreže označenih dionica i to: **Slano – Slađenovići – Banići – Slano i Slano – majkovi Slano**
  - Revitalizacije i modrnizacije bi uključivala označavanja, sukladno standardizaciji za cijelu županiju, uz izradu potrebnih elaborate za postavljanje signalizacije.

2.4.4. Prijedlog revitalizacije i modrnizacije biciklističkih iruta (staza)

Svim postojećim rutama potrebna je revitalizacije i modrnizacije minimalne signalizacije i opreme. Prijedlog revitalizacije i modrnizacije podrazumjeva ugradnju opreme i signalizacije sukladno planiranoj standardizaciji je za četiri rute u Konavlima: Staza 1 avtat – Radovčići; Staza 2 Čilipi - Radovčići - Gruda - Ljuta - Vučje ždrijlo – Čilipi; Staza 3 Zvekovica - tunel Mihanići, Vojski do – Zvekovica; Staza 4: Zvekovica - gornja Ljuta - Sokol grad - Zastolje - Gruda – Zvekovica i dvije rute u Dubrovačkom primorju: Slano - Slađenovići - Banići - Slano; Slano - Majkovi – Slano.
Aktivnosti bi uključivala:

- Minimalne oznake/signalizacija za sigurnu vožnju biciklista
- Info table za orjentaciju i snalaženje u prostoru
- Izrada potrebnih elaborate za postavljanje signalizacije
- Oprema uz rute – bajk servisi, elektro punionica, vidikovac

O uspostavljanju novih ruta uz postojeće rute na promatranom području nema planova a mišljenje svih uključenih je da postojeće rute zadovoljavaju sve buduće potrebe i da se planski razmišlja samo o opremanju i uređenju postojećih ruta kroz duži planski period 5 -10 godina u smislu kompletne tehničke opremljenosti:
- Intermodalne povezanosti, posebno u lukama i pristaništima te javnom prijevozu

- Potpuno označavanje na terenu svih ruta (staza)
- Opremanje ruta potrebnom minmalnom opremom (servisna oprema, vidikovci, odmorišta, punionice za elektor bajkove, ...)
- Novih, kroz osmišljenu promidžbu, sadržaja uz rute na lokalnoj razini.

PRIJEDLOG REVITALIZACIJE I MODRNIZACIJE POSTOJEĆIH RUTA/TRASA DUBROVAČKO-NERTVANSKE ŽUPANIJE											
Područje obuhvata	Ruta	Dužina		Info table					Signalizacija	Prometni	Servisne
	(staza)	km		I	II	III	IV	V	za orjentaciju i sigurnu vožnju	elaborat	točke
Konavle	Staza 1 Cavtat – Radovčići	25,32		Cavtat					+	+	+
	Staza 2 Čilipi - Radovčići - Gruda - Ljuta - Vučje ždrijlo - Čilipi	22,78		Čilipi	Ljuta				+	+	
	Staza 3 Zvekovica - tunel Mihanići - Vojski do - Zvekovica	21,36		Zvekovica					+	+	+
	Staza 4: Zvekovica - Gornja Ljuta - Sokol grad - Zastolje - Gruda - Zvekovica	44,25	113,71	Gruda	Pridvorje				+	+	
Dubrovnik	Dubrovački izazov	79,00	79,00	Orsula							+ +
Dubrovačko primorje	Slano - Slađenovići - Banići - Slano	12,61		Slano					+	+	+
	Slano - Majkovi - Slano	20,82		Majkovi					+	+	

Page 1

2.5. PREGLED BICIKLISTIČKIH RUTA ZA DALJNJI RAZVOJ I NADOGRADNJU NA PODRUČJU DNŽ

Temeljem provedene analize i sagledavanja postojećeg stanja na području cijele Dubrovačko-neretvanske županije te dogvora sa svim dionicima predlažu se sljedeće postojeće biciklističke rute (staze) za daljnji razvoj i nadogradnju.

Temeljem komunikacije analize i sagledavanja stanja u tablici je prikazan i pregled osnovne infrastrukture koje je potrebno ugraditi kako bi staze zadovoljile osnovni standard.

PRIJEDLOG REVITALIZACIJE I MODRNIZACIJE POSTOJEĆIH RUTA/TRASA DUBROVAČKO-NERTVANSKE ŽUPANIJE											
Područje obuhvata	Ruta	Dužina		Info table					Signalizacija	Prometni	Servisne
	(staza)	km		I	II	III	IV	V	za orjentaciju i sigurnu vožnju	elaborat	točke
Dolina neretve	Dolina neretve sjeverni krug	56,30			Ploče				+	+	+
	Dolina neretve južni krug	66,10		Metković	Rizman	Mlinište			+	+	+
	Srcem doline neretve	56,60	179,00	Opuzen	Kula Norinska				+	+	+
Konavle	Staza 1 Cavtat – Radovčići	25,32		Cavtat					+	+	+
	Staza 2 Čilipi - Radovčići - Gruda - Ljuta - Vučje ždrijlo - Čilipi	22,78		Čilipi	Ljuta				+	+	
	Staza 3 Zvekovica - tunel Mihanići - Vojski do - Zvekovica	21,36		Zvekovica					+	+	+
	Staza 4: Zvekovica - Gornja Ljuta - Sokol grad - Zastolje - Gruda - Zvekovica	44,25	113,71	Gruda	Pridvorje				+	+	
Dubrovnik	Dubrovački izazov	79,00	79,00	Orsula							+ +
Dubrovačko primorje	Slano - Slađenovići - Banići - Slano	12,61		Slano					+	+	+
	Slano - Majkovi - Slano	20,82		Majkovi					+	+	
Pelješac	MTB Trail 1 Orebic Duba Loviste Orebic	50,00		Lovište					+	+	+
	MTB Trail 2 Kuna Janjina Trpanj Kuna	39,00		Trpanj					+	+	
	MTB Trail 3 Zuljana Trstenik Popova luka Putnikovici Zuljana	30,00		Žuljana					+	+	+
	MTB Trail 4 Ston Mali Ston Cesvinica Ponikve Prapratno Broce Ston	28,00		Ston					+	+	
	MTB Trail 5 Orebic Vlastica Zupanje selo Prizdrina Potomje Podobuce Orebic	36,00	183,00	Orebić	Potomje				+	+	+
Korčula	Veliki otočni izazov Korčula	131,00			Korčula	Vela Luka	Pupnat		+	+	+
	Eno gastro ruta	22,40			Lumbarda				+	+	
	Ruta maslina	48,10							+	+	
	Pošip ruta	61,10	262,60		Blato	Smokvica	Čara		+	+	+
Mljet	Staza F Pomena- Malo jezero- Mali most- Pristanište- Vrbovica- DC120- Švicarski put- Brekalci- Veliko jezero- Veliki most- Malo jezero- Pomena	17,3					Pomena	Polače	+	+	+
	Staza H Blato- Crkva sv. Terezije- Crna Klada (DC120)- Veliko jezero- Vrbovica (ulaz u NP/parking)	15,8							+	+	+
	Sobra- Babino Polje- Sobra	18,5				Babino Polje			+	+	
	Sobra-Maranovići-Okuklje-Prožurska Luka-Sobra	21,00	72,60	Sobra	Prožurska Luka				+	+	+
Lastovo	Crvena ruta	21,73		Uble		Pasadur			+		+
	Plava ruta	36,97			Lastovo				+		
	Zelena ruta	35,59	94,29				Skrivena luka		+		+
Ukupno	26			37					25	22	18

Projedlog revitalizacije i modrnizacije postojećih ruta (staza)

U sljedećoj tablici prikazan je popis svih postojećih biciklističkih ruta (staza) na području DNŽ s ukupnim inventarom i karakteristikama staza koji podaci su služili za izradu ovog dokumenta, a mogu služiti i kao baza podataka za druge provedbene dokumente i analize kao i podloga za prijavu za natječaje i javne pozive.

Inventarizacija pokazuje kako je mreža biciklističkih ruta u DNŽ fragmentirana i neravnomjerno razvijena, ali s velikim potencijalom nadogradnje kroz strateški pristup.

Predložene aktivnosti na nadogradnji postojećih ruta imaju za cilj uspostaviti funkcionalnu i sigurnu mrežu utemeljenu na realnim prometnim potrebama, turističkom potencijalu i intermodalnim mogućnostima.
Daljnim razvojem cilj je stvoriti infrastrukturu koja služi svim biciklistima – od rekreativaca do sportaša – i potiče gospodarski razvoj županije kroz zeleni turizam.

INVENTARIZACIJA POSTOJEĆIH RUTA/TRASA DUBROVAČKO-NERTVANSKE ŽUPANIJE

Područje		Naziv rute/trase	Duljina (km)	Podloga				Oznake/Signalizacija (DA/NE)					Sadržaji/Oprema (DA/NE)						Kategorija (DA/NE)					Namjena po vrsti bicikla (DA / NE)				Stanje rute (DA/NE)			Održavanje /razvoj (DA/NE)		Karakteristike / opis			
				Makadam %	Zemljani put %	Šumski put %	Asfalt %	Označena (DA, NE, DJ)	Fiz. težina rute (1 - 5)	Tehnička težina (1 - 5)	Podloga rute (makadam/zemljana staza i asfalt)	GPX	Vidikovci	Odmorišta	Servisna točka	Punionice	Pump track	Ostalo	Brdsko-biciklističke rute	Cestovna	Sportska	Obiteljska i treking	Pump track	Cestovni	Trekking	MTB	Gravel	U upotrebi	Planirana	Dijelom u upotrebi	Održavana	Za nadogradnju	Turistički fokus	Opis	Ciljane skupina	Veza s ostalim mjestima i naseljima u županiji
DOLINA NERETVE	1	5.1. Mandarina Ride	15,10	53			47	NE	1	1	Asfalt i makadam	Ima							DA			DA			DA	DA	DA									
	2	5.2. Poljem do ušća Neretve	22,00	80			20	NE	1	1	Asfalt i makadam	DA							DA			DA			DA	DA	DA									
	3	5.3. Veliki krug dolinom neretve	100,20				100	NE	3	3	Asfalt	DA								DA	DA	DA		DA	DA	DA	DA									
	4	5.4. Dolina neretve sjeverni krug	56,30				100	NE	2	2	Asfalt	DA								DA	DA	DA		DA	DA	DA	DA					DA				
	5	5.5. Dolina neretve južni krug	66,10				100	NE	2	3	Asfalt	DA								DA	DA	DA		DA	DA	DA	DA					DA				
	6	5.6. Srcem doline neretve	56,60				100	NE	3	1	Asfalt	DA								DA		DA		DA	DA	DA	DA					DA				
	7	5.7. Baćinska jezera	9,20	90			10	NE	1	1	Asfalt i makadam	DA							DA			DA			DA	DA	DA									
	8	5.8. Ploče - Vrgorac - Podgora	107,10				100	NE	4	2	Asfalt	DA								DA	DA	DA		DA			DA									
	9	XCM race track Stipe Čamber	27,00	75	20		5	DA	3	3	Asfalt i makadam, zemljana staza	DA							DA		DA					DA										
	10	Polje Jezero	27,50	85	9		6	NE	1	1	Asfalt i makadam, zemljana staza	DA							DA			DA			DA	DA	DA									
KONAVLE	1	Staza 1 Cavtat – Radovčići	25,32	97			3	NE			Makadam/zemljana staza i asfalt	DA	NE	NE	NE	NE	NE		DA			DA				DA			DA			DA	DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	NE
	2	Staza 2 Čilipi - Radovčići - Gruda - Ljuta - Vučje ždrijlo - Čilipi	22,78				100	NE			Asfalt	DA	NE	NE	DA	NE	NE			DA		DA		DA	DA	DA	DA		DA			DA	DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	NE
	3	Staza 3 Zvekovica - tunel Mihanići, Vojski do - Zvekovica	21,36	56			44	NE			Makadam/asfalt	DA	DA	NE	DA	NE	NE		DA			DA				DA	DA		DA			DA	DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	NE
	4	Staza 4 Zvekovica - gornja Ljuta - Sokol grad - Zastolje - Gruda - Zvekovica	44,25				100	NE			Asfalt	DA	NE	NE	DA	NE	NE			DA	DA	DA		DA	DA	DA	DA		DA			DA	DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	
DUBROVNIK	1	Dubrovački izazov	79,00	22	10		68	DA	3	3	Makadam/zemljana staza i asfalt	DA	DA	DA	DA				DA			DA		DA	DA	DA	DA		DA		DA		DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	DA
DUBROVAČKO PRIMORJE	1	Slano Slađenovići Banići Slano	12,61				100	DA			Asfalt	DA								DA		DA		DA	DA	DA	DA	DA					DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	DA
	2	Slano Majkovi Slano	20,82				100	DA			Asfalt	DA	DA	DA	DA					DA		DA		DA	DA	DA	DA	DA			DA		DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	DA
PELJAŠAC	1	MTB Trail 1 Orebic Duba Loviste Orebic	50,00	75		5	20	DA		5/5	Makadam/asfalt	DA	DA	NE	NE	NE	NE		DA		DA	DA	NE	NE	NE	DA	NE	DA			DA	DA	DA		sportaši, rekreativci	DA
	2	MTB Trail 2 Kuna Janjina Trpanj Kuna	39,00	74			26			4/5	Makadam/asfalt	DA		NE	NE	NE	NE		DA		DA	DA	NE	NE	NE	DA	DA	DA					DA		sportaši, rekreativci	DA
	3	MTB Trail 3 Zuljana Trstenik Popova luka Putnikovici Zuljana	30,00	60			40	DA		3/5	Makadam/asfalt	DA		NE	NE	NE	NE		DA		DA	DA	NE	NE	NE	DA	DA	DA			DA	DA	DA		sportaši, rekreativci	
	4	MTB Trail 4 Ston Mali Ston Cesvinica Ponikve Prapratno Broce Ston	28,00	46			54	NE		3/5	Makadam/asfalt	DA	DA	NE	DA	DA	NE		DA		DA	DA	NE	NE	DA	DA	DA	DA			DA	DA	DA		sportaši, rekreativci	DA
	5	MTB Trail 5 Orebic Vlastica Zupanje selo Prizdrina Potomje Podobuce Orebic	36,00	55			45	DA		4/5	Makadam/asfalt	DA		NE	NE	NE	NE		DA		DA	DA	NE	NE	NE	DA	DA	DA					DA		sportaši, rekreativci	DA
KORČULA	1	Veliki otočni izazov Korčula	131,00	30			70	NE		5/5	Makadam/zemljana staza i asfalt	DA	DA	DA	DA	NE			DA		DA			DA			DA	DA			DA		DA		SPORTSKI BICIKLISTI I CIKLOTURISTI NA DUGE UDALJENOSTI	DA
	2	Eno gastro ruta	22,40	22			78	NE		2/5	Makadam/ zemljana staza i asfalt	DA	DA	DA	DA	NE			DA			DA			DA		DA	DA			DA		DA		POVREMENI CIKLOTURISTI I CIKLOTURISTI NA KRAĆE UDALJENOSTI	DA
	3	Ruta maslina	48,10	32			68	NE		5/5	Makadam/ zemljana staza i asfalt	DA	DA	DA	DA	NE			DA		DA	DA				DA	DA	DA			DA		DA		SPORTSKI BICIKLISTI I CIKLOTURISTI NA DUGE UDALJENOSTI	DA
	4	Pošip ruta	61,10	15			85	NE		5/5	Makadam/ zemljana staza i asfalt	DA	DA	DA	DA	NE			DA		DA			DA			DA	DA			DA		DA		CIKLOTURISTI NA DULJE UDALJENOSTI	DA
VELA LUKA	1	Plava staza	14,70	50			50	DA		1/3	makadam/asfalt	DA	NE	NE	NE	NE	NE		DA			DA			DA	DA		DA			DA		DA	DA	biciklisti rekreativci	NE
	2	Žuta staza	13,90	50			50	DA		1/3	makadam/asfalt	DA	DA	NE	DA	NE	DA		DA			DA			DA	DA		DA			DA		DA	DA	biciklisti rekreativci	DA
	3	Zelena staza	15,90	20			80	DA		2/3	makadam/asfalt	DA	DA	NE	DA	NE	DA		DA			DA			DA	DA		DA			DA		DA	DA	biciklisti rekreativci	DA
	4	Crvena staza	14,20	40	10		50	DA		1/3	makadam/asfalt	DA	DA	NE	DA	NE	DA		DA			DA			DA	DA		DA			DA		DA	DA	biciklisti rekreativci	DA
BLATO	1	ZLATNO DOBA Blato - Prigradica - Blato	14,50				100	DA			Asfalt	DA								DA		DA				DA	DA	DA			DA		DA	DA	sportaši, rekreativci	DA
	2	EKVATOR Blato - Mala Kapja - Babina - Blato	30,00	30			70	DA			Asfalt i makadam	DA							DA		DA	DA				DA	DA	DA			DA		DA	DA	sportaši, rekreativci	DA
	3	IZVOR ŽIVOTA Blato - Črnja Luka - Vela Luka - Blatsko Polje - Blato	24,50	56			46	DA			Asfalt i makadam	DA							DA			DA				DA	DA	DA			DA		DA	DA	sportaši, rekreativci	
	4	STAZA MASLINA Blato - Karbuni - Potirna - Blatsko Polje - Blato	20,50	30			70	DA			Asfalt i makadam	DA							DA			DA				DA	DA	DA			DA		DA	DA	sportaši, rekreativci	DA
	5	TOSCANA Blato - Donji Lov - Brna - Prižba - Blato	25,00				100	DA			Asfalt	DA								DA		DA		DA	DA	DA	DA	DA			DA		DA	DA	sportaši, rekreativci	DA
	6	BELVEDERE Blato - Prižba - Karbuni - Blato	25,60				100	DA			Asfalt	DA								DA		DA		DA	DA	DA	DA	DA			DA		DA	DA	sportaši, rekreativci	DA
SMOKVICA	1	Smokvica-Brna-Brna	20,70	46			54	DA			Asfalt i makadam	DA							DA			DA				DA	DA	DA					DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	DA
	2	Smokvica-Brna-Prizba	26,15				100	DA			Asfalt	DA								DA		DA		DA	DA	DA	DA	DA					DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	DA
LUMBARDA	1	Rt Ražnjić Lumbarda – Sv. Križ – Rt Ražnjić – Uvala Pržina – Kosovo – Gornje blato – Javić	13,07	30			70	NE			makadam/asfalt	DA							DA			DA				DA	DA	DA			DA		DA	DA	Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	DA
	2	Gornje blato Lumbarda – Uvala Pržina – Baruža – Glogovac – Vidikovac – Gornje blato – Humac – Lumbarda	12,10	33			67	NE			makadam/asfalt	DA							DA			DA				DA	DA	DA			DA		DA	DA	Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	DA
	3	Žrnovo Javić – Kosovo – Gornje blato – Žrnovo – Lokva – Donje blato – Lumbarda	17,30	30			70	NE			makadam/asfalt	DA							DA			DA				DA	DA	DA			DA		DA	DA	Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	DA
MLJET	1	Staza F Pomena- Malo jezero- Mali most- Pristanište- Vrbovica- DC120- Švicarski put- Brekalci- Veliko jezero- Veliki most- Malo jezero- Pomena	17,30	35,3			64,7	DA		3	Asfalt i makadam	DA	DA	DA	NE	DA			DA			DA		DA	DA	DA				DA	DA	DA	DA		DA	
	2	Staza G Polače- Švicarski put- Veliko jezero- Veliki most- Janik- Mali most- Pristanište- Vrbovica- Polače	14,00	39,3			60,7	DA		3	Asfalt i makadam	DA	DA	DA	DA	DA			DA			DA		DA	DA	DA				DA	DA	DA	DA		DA	
	3	Staza H Blato- Crkva sv. Terezije- Crna Klada (DC120)- Veliko jezero- Vrbovica (ulaz u NP/parking)	15,80	68,4			31,6	DA		2	Asfalt i makadam	DA	DA	DA	NE	DA			DA		DA	DA		DA	DA	DA				DA		DA	DA		DA	
	4	Blato- Crkva sv. Terezije- Crna Klada- DC120- Blato	11,90	30,3			69,7	NE			Asfalt i makadam	DA	DA	DA	NE	NE			DA			DA		DA	DA					DA		DA	DA		DA	
	5	Sobra- Babino Polje- Sobra	18,50	35,1			64,9	NE			Asfalt i makadam	DA	DA	DA	DA	NE			DA			DA		DA	DA	DA				NE		DA	DA		DA	
	6	Sobra-Maranovići-Okuklje- Prožurska Luka-Sobra	21,00	47,6			52,4	NE			Asfalt i makadam	DA	DA	NE	NE	NE			DA		DA	DA		DA	DA	DA	DA			NE		DA	DA		DA	
	7	Podškoji-Velika Saplunara-Mala Saplunara-Uvala Blace	2,40	45,8			54,2	NE			Asfalt i makadam	DA	DA	NE	NE	NE			DA			DA		DA	DA					NE		DA	DA			
	8	Župna crkva sv. Pavla- Crkva sv. Andrije- Knežev dvor- Crkva sv. Vlaha i sv. Pankracija- Kapela sv. Luke- Kapela Gospe od Brijega	7,30	41,0			59,0	NE			Asfalt i makadam	DA	DA	NE	DA	NE			DA			DA		DA	DA					NE		DA	DA			
LASTOVO	1	Crvena ruta	21,73	43		12,4	57	NE			Makadam/asfalt	DA			NE				DA			DA				DA	DA		DA				DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	NE
	2	Plava ruta	36,97	35		24,0	65	NE			Makadam/asfalt	DA			DA				DA		DA	DA				DA	DA		DA				DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	NE
	3	Zelena ruta	35,59	35		23,1	65	NE			Makadam/asfalt	DA			DA				DA		DA	DA				DA	DA		DA				DA		Rekreativci, turisti, sportaši, obitelji	NE
			1649,45																																	

2.6. PREGLED POZICIJA UGRAĐENE OPREME – SERVISNIH STUPOVA NA PODRUČJU DNŽ

PREGLED POZICIJA UGRAĐENIH SERVISNIH STUPOVA NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERTVANSKE ŽUPANIJE		
PODRUČJE	**BROJ SERVISNIH STUPOVA**	**LOKACIJA (čest:zem)**
Konavle	3 kom	čest.zem. 1391 k.o. Ljuta , 1473 k.o. Popovići, 987 k.o. Pridvorje
Dubrovačko primorje	1 kom	čest.zem. 1081/2 k.o. Majkovi
Pelješac	4 kom	čest.zem. 3421/1 k.o. Trpanj, 1236/5 k.o. Orebić, 515/1 k.o. Janjina , 2098 k.o. Ston
Korčula	5 kom	čest.zem. 3813/1 k.o.Lumbarda , 31381/2 k.o. Blato , 31757 k.o. Vela Luka, 3676/2 k.o. Pupnatska luka , 3676/2 k.o. Babina
Lastovo	1 kom	čest.zem. 6793 k.o. Lastovo
Mljet	2 kom	čest.zem. 348/110 k.o. Goveđari, 2065/9 k.o. Babino polje
Neretva	3 kom	čest.zem. 4215 Vidonje, k.o. 3918/2, k.o. Metković, 6715/3 k o. Metković

2.7. PREGLED BICIKLISTIČKIH MANIFESTACIJA NA PODRUČJU DNŽ

Ova tablica uključuje najvažnije i najprepoznatljivije sportske događaje povezane s biciklizmom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u razdoblju od 2013. do 2025. godine. Za detaljnije informacije o sadržaju pojedine manifestacije mogu se pronaći kod organizatora BK,Metković, BK Konavle, TZ Vela Luka, TZ Korčula.

PREGLED BICIKLISTIČKIH MANIFESTACIJE NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERTVANSKE ŽUPANIJE						
Područje obuhvata	**Događaj**		**Detalji**			
	Manifestacija	**Nositelj/Organizator**	**Lokacija**	**Period održavanja**	**Broj održanih izdanja (do 2025.)**	**Opis biciklističke manifestacije**
Dolina neretve	BIKE FEST METKOVIĆ XCC METKOVIĆ, XCO PREDOLAC, XCP STIPE ČAMBER,	BK Metković	Metković	2017 – 2025 (godišnje)	8	Sportska biciklistička manifestacija - utrka
	POMOZIMO IM PLOLETJETI	BK Metković	Metković			Sportska manifestacija namijenjena djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom
	Biciklistička manifestacija "Primavera"	Biciklističkog kluba "Relaks"	Metković	2020 – 2024 (godišnje)	4	Promicanje Neretve kao cikloturističke destinacije s naglaskom na žensku populaciju
	Žabica, Biciklistički maraton "Ivica prusac Juma", Biciklijada "Igor Penava", Biciklijada u čast oca Ante Gabrića, Biciklijada "Ho Ho Ho", Dan rekreativnih sportova na otvorenom	Biciklističkog kluba "Relaks"	Metković	godišnje		Sportska biciklističke manifestacije - utrke i biciklijade
Konavle	Konavle 100 km, Granfondo Konavle, Adriatic Luxury Hotels Granfondo Konavle		Konavle	2013 – 2025 (godišnje)	12	Međunarodna cestovna biciklistička utrka
	KOBIL-a Konavoska biciklistička liga	BK Konavle	Konavle	2015 – 2019, 2022 – 2025 (godišnje)	9	Liga biciklističkih utrka u Konavlima, godišnje natjecanje u više etapa, za različite kategorije biciklista
Otok Korčula	Izazov Marka Pola – Korčulanski triatlon		Kočula	2011 – 2025 (godišnje)	15	Triatlonskko natjecanje
	Vela Luka Outdoors – MTB maraton		Vela Luka	2015 – 2025 (godišnje)	10	MTB maraton 28–31 km

2.7.1. Organizacija biciklističkih manifestacija i promocija

Dan je hodogram aktivnosti na razvoju biciklističkih manifestacija na području DNŽ koji uključuje sljedeće procedure:

Očekivani razvoj daljnih aktivnosti u narednom periodu na organizaciji biciklističkih manifestacija:

1. Sportska događanja:
    - *Pelješac Hill Climb* (cestovno biciklističko natjecanje).
    - *Adriatic Konavle Challenge* (MTB ekstremna utrka na Sniježnici).
2. Rekreacijske aktivnosti:
    - Obiteljske vožnje uz Dolinom Neretve.
    - Navigacijske radionice za turiste (korištenje GPX karata).
3. Edukacijska aktivnost:
    - Radionice o sigurnoj vožnji za djecu na poligoni i u pump track parkovima.

Procedura:

1. Planiranje kalendara:
    - Koordinacija s turističkim zajednicama (npr. izbjegavanje vrhunca sezone za sportska događanja).
2. Logistika:
    - Osiguranje potrebnih dozvola, medicinske podrške i prometnih suglasnosti.
3. Promocija:
    - Suradnja s DM□-ima (Destination Management □ompanies) na prodaji paketa.

Sudionici:

- Nositelj: Turističke zajednice županije i općina.
- Suradnici: Sportske udruge, mediji.
- Rok: Godišnji ciklus (svaki događaj najmanje 6 mjeseci pripreme).

3. STANDARDIZACIJA CIKLOTURISTIČKE INFRASTRUKTURE

Standardizacija biciklističke infrastrukture predstavlja ključan preduvjet za održiv i koordiniran razvoj biciklističke mreže u DNŽ. Cilj je uspostava tehničkih, funkcionalnih i vizualnih standarda koji osiguravaju sigurnost, konzistentnost, intermodalnu povezanost i prepoznatljivost biciklističkih ruta na razini županije.
Za razvoj cikloturizma općenito je važno postojanje infrastrukture, temeljnih biciklističkih ruta, temeljito dizajniranih, različith, označenih i sigurnih za korištenje.
Temeljne odrednice koje će se definiranim standardima biciklističke infrastrukture su u pogledu kategorizacije biciklističkih ruta, unificirane signalizacije za kretanje i sigurnu vožnju u prostoru te unificirane info ploče/karte sa korisnim savjetima za vožnju biciklom.

Pravilnik o biciklističkoj infrastrukturi (NN 28/16) propisuje signalizaciju i smjerokaze za biciklističke prometne koridore (biciklističke rute), tzv. "plavu signalizaciju", namijenjenu prvenstveno cestovnom biciklističkom prometu i cikloturistima na turističkom putovanju. Velika većina biciklističkih ruta (staza) i sadržaja planirana je kao kružna rute oko određene lokacije ili atrakcije te navedeni tip signalizacije nije primjenjiv u takvim slučajevima. Osim toga i podloga po kojoj se vozi u takvim rutama su promjenjive od asfalta, makadama, staza, puteljaka i slično te kao takva uvjetuje i poseban tip signalizacije.
Ovo uvjetuje poseban pristup signalizaciji, kako vertikalnoj tako i eventualno horizontalnoj, osobito za unaprijed definirane kružne rute (staze) usmjerene na turizam, rekreaciju i zabavu (te posebno za sportska natjecanja). Takve rute (staze) često se protežu izvan glavnih prometnica – lokalnim cestama, makadamskim putovima, šumskim i poljskim stazama – što dodatno naglašava potrebu za posebnim sustavom označavanja. Ta posebno dolazi do izražaja u šumovitim ili zaštićenim područjima, gdje je važno izbjeći vizualno i ekološko onečišćenje okoliša. Signalizacija na ovim rutama treba biti manjih dimenzija i praktična za postavljanje u prirodnom okruženju „da se od znakova ne vidi ruta“.
Sukladno navedenom potrbno je uspostaviti jedinstveni standard signalizacije biciklističke infrasrukture na razini županije. Taj standard bio bi oblikovan u skladu s vizualnim identitetom cikloturizma i općenito turizma u na predmetnim područjima, što bi osiguralo da oznake na biciklističkim stazama budu prepoznatljive i usklađene s ostalim turističkim sadržajima i postojećim oznakama u upotrebi.

Kao temelj za takav standard mogu poslužiti prijedlozi vizualnog identiteta i signalizacije za biciklističke rute u drugim županijema, Istarskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Šibensko-kninskoj.
Dokument o signalizaciji trebao bi definirati dimenzije ploča (najčešće se koriste dimenzije 20x15 cm, 22,5x15 cm i 30x20 cm), način postavljanja (visina, mjesto), sadržaj (oznaka/broj staze, dodatne informacije) te dodatne tipove (informativnih) ploča. Izgled ploča treba biti usklađen s vizualnim identitetom cikloturizma županije, vodeći računa da sadržaj treba biti jasan, nezasićen sadržajem i tekstom, a ključni podaci trebaju biti veliki i vidljivi, s dobrim kontrastima.
Trenutačno na području Dubrovačko neretvanske županije vlada prilična neujednačenost – koristi se dvadesetak različitih stilova i vizualnih identiteta biciklističke signalizacije. Takva raznolikost umanjuje prepoznatljivost i vrijednost županijske mreže biciklističkih ruta, u

usporedbi s praksom u razvijenim cikloturističkim destinacijama. Do te je situacije došlo zato što su jedinice lokalne samouprave, čekajući nacionalni ili regionalni standard, samoinicijativno izrađivale i postavljale signalizaciju prema vlastitim rješenjima u stilu „bolje išta nego ništa“.
Kako bi se uveo red i osigurala dosljednost, predloženi standardi bit će definirani na razini županije, dok će se njegova primjena provoditi na lokalnoj razini uz nadogradnju na postojeća rješenja uz suradnju i koordinaciju županijskih tijela.
Standardizacijom biciklističke infrastrukture biciklisti mogu realno imati bolju pripremu i planiranje vožnje, procijeniti svoje sposobnosti u odnosu na rutu, usporediti različitih rute u regijama, povećati sigurnost i smanjuje broj nezgoda u vožnji

Predmet standardizacije

A) Kategorizacije ruta (staza)

Kategorizacije po fizičkoj težini (zahtijevnosti) ruta (pet razina)

Kategorizacije po tehničkoj težini (zahtijevnosti) ruta (pet razina)

B) Označavanje cikloturističkih ruta

3.1. STANDARD ZA KATEGORIZACIJU BICIKLISTIČKIH RUTA

3.1.1. Biciklističke rute (staze)

Danas se u kontekstu biciklističkih ruta u biciklizmu može govoriti o više vrsta biciklističkih ruta.

U pogledu turističkih destinacija u cikloturizmu standardno definiramo sljedeće vrste cikloturističkih ruta:

1. **Brdsko-biciklističke rute (MTB)**
2. **Cestovne rute (Road bike)**
3. **Obiteljske i treking rute (Family & Trekking)**

3.1.1.1. Brdsko-biciklističke rute (MTB rute)

Brdsko-biciklističke rute (MTB rute) su off-road staze za vožnju brdskim biciklima (MTB) sa suspenzijom i bez suspenzija. Prolaze prirodnim terenom, šumama, brdima, livadama, pješačkim stazama, ruralnim i manjim dijelom urbanim sredinama.
Karakterizira ih podloga po kojoj se vozi, od makadama, terena s kamenjarom, s korijenjem, šumskom stazom, blatom a profili po kojem se voze spustevi, usponi i nizbrdice, tehnički zahtjevne dionice te trailovi. Kategoriziramo ih prema fizička zahtjevnost (5 razina) i tehničkoj zahtjevnost (5 razina) a označavaju se **crvenom bojom**

Brdsko-biciklističke rute
(MTB)

OZNAČAVA SE CRVENOM BOJOM

3.1.1.2. Obiteljske i treking biciklističke rute (Family & Trekking)

Definiraju se kao rekreativne staze prilagođene širokom krugu korisnika, uključujući obitelji s djecom, starije osobe i opću populaciju rekreativnih biciklista. Njihova je osnovna svrha omogućiti laganu i ugodnu vožnju uz visoku razinu sigurnosti, pri čemu je naglasak na uživanju u krajoliku i pristupačnosti,. Trase su u pravilu vođene izvan glavnih prometnica te koriste lokalne ceste s malim prometom ili posebno izgrađene biciklističke staze kroz prirodna i prigradska područja, uz postavljenu odgovarajuću signalizaciju radi osiguravanja sigurnosti biciklista. Kombiniraju postojeće MTB i □estovne biciklističke rute. Sve staze tehničke težine 1 kod MTB-a i fizčke težine 1 kod cestovnog biciklizma pogodne su za trekking i klasificiraju se kao trekking staze.
Obiteljske biciklističke rute – namjenjene obiteljima koje traže neki sadržaj s kojim bi zabavili djecu za vrijeme godišnjeg odmora. S obzirom na to da se radi o skupini koja fizički i tehnički nije na zavidnoj razini, potrebno je prilagoditi rute ovom tipu cikloturista.
Trekin biciklističke rute – namjenjene za cikloturiste koji želi za vrijeme godišnjeg odmora biti aktivni, ali nemaju ambicije za vožnjom fizički i tehnički zahtjevnih ruta. Razinu potrebne pripremljenosti imaju osobe koje se povremeno voze biciklom i posjeduju minimalnu tehničku vještinu upravljanja biciklom. □ilj je upoznati destinaciju vožnjom na biciklu. Obiteljske i treking biciklističke rute kategoriziramo prema fizička zahtjevnost (5 razina) i tehničkoj zahtjevnost (5 razina) a a označavaju se **zelenom bojom.**

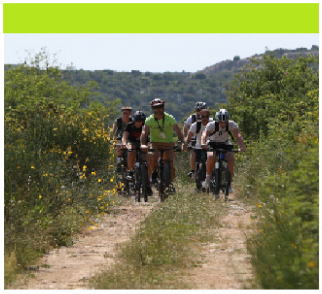

Obiteljske i treking rute
(Family & Trekking)

OZNAČAVA SE ZELENOM BOJOM

3.1.1.3. Cestovne rute (Road bike)

Rute su trasirane po lokalnim i regionalnim asfaltiranim cestama, uz izbjegavanje glavnih prometnica gdje god je to moguće, za podloga koriste isključivo cestu, asfaltna podloga te kocka kao iznimka i slično, (na kraćim dionicama). Odlikuje ih da su sigurne za promet, bez makadama, dugačke rute, imaju zahtjevniju ukupnu visinsku razliku, osmišljene su za potpuni izazovni užitak rekreativnih cestovnih biciklista dobre fizičke spreme. Kategoriziramo ih prema fizička zahtjevnost (5 razina) i tehničkoj zahtjevnost (5 razina) a označavaju se **plavom** bojom.

Cestovne rute
(Road bike)

OZNAČAVA SE PLAVOM BOJOM

3.1.2.Standardizacija tehničke i fizičke kategorizacije biciklističkih ruta

Sažetak najčešće prakse kriterija za kategorizaciju po fizičkoj i tehničkoj zahtijevnosti

- Fizička zahtjevnost i tehnička zahtjevnost se ocjenjuju odvojeno.
- Kriteriji za fizičku zahtjevnost: dužina, ukupni uspon, spust, trajanje vožnje.

• Kriteriji za tehničku zahtjevnost: vrsta podloge, prepreke, širina i konfiguracija staze (zavojitost), rizik od padova, za što je potrebna određena tehnička razinia vještine vožnje.
• Označavanje je najčešće petostupanjsko; lagano (*početnik*), lagano teško (*umjereno napredni*), umjereno teška (*napredni*), zahtijevno teško (*ekspert*), intezivno teško (*ekstremno*) – za fizičku zahtjevnost (*tehničku zahtjevnost*).
• Kod cestovnih i trekking ruta naglasak je više na fizičkoj zahtjevnosti (dužina, profil),
• Kod MTB ruta naglasak i na tehničkoj zahtjevnosti podloge, zaprepreka na njoj, usponu.

Ovakva praksa omogućuje biciklistima svih razina iskustva da lakše odaberu rutu koja odgovara njihovim sposobnostima i preferencijama

Prikaz i usporedba glavnih postojećih sustava tehničke zahtijevnosti u svijetu

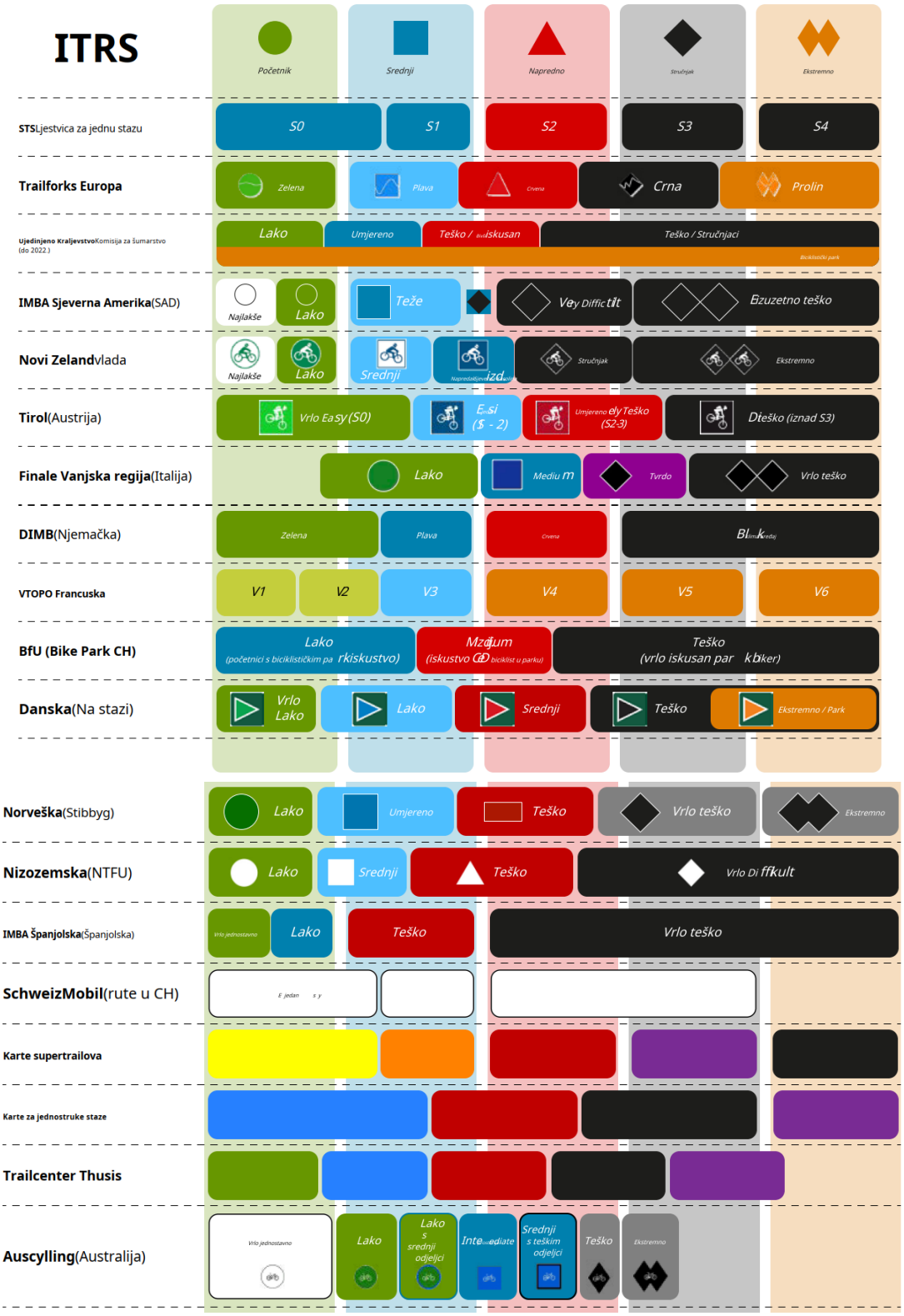

Usporedba sustava označavanja tehničke zahtjevnosti ruta u primjeni

U sljedećoj tablici prikazana je potrebna razina vještine vožnje i primjeri tipičnih MTB ruta na temelju prethodne usporedbe.

POČETNIK	UMJERENO NAPREDNI	NAPREDNI	EKSPERTI	EKSTREMNI
Potrebne vještine, tehnike i razine vožnje				
Nisu potrebne posebne tehničke vještine osim biti u mogućnosti sigurno voziti bicikl.	Držati spravan položaj tijela na biciklu i aktivno ga prilagođavati stazi kada je potrebno, kao i vladati tehnikom kočenja na neasfaltiranim površinama.	Automatska sposobnost staln prilagođavati položaj vlastitog tijela i samouvjerena kontrola kočenja na strmijiem terenu i prilagodba na promjenu vozne podloge.	Potpuno automatsko, precizno i instinktivno brzo prilagođavanje položaja tijela i snage kočenja je obvezno, izvrsna ravnoteža se podrazumijeva	Profesionalne vještine downhill-a, freeridea, slope style-a i/ili bike trial-a su apsolutno neophodne.
	Osnovne vještine skretanja, dobr izbor vozne linije i vizualni fokus (znati gdje se usredotočiti kada se vozi i gleda naprijed)	Zavoj može postati toliko uzak da su precizan odabir linije i vizualni fokus nužni	Zavoji mogu biti toliko uski da okretanje oko prednjeg kotača postaje nužno.	
		Potrebno je posjedovati napredne i samouvjerene vještine za skokove i spuštanja	Skokovi i spuštanja mogu biti znatno veći i viši, stoga su potrebne stručne vještine i vrlo visoka razina samopouzdanja.	
		Podizanje prednjeg i/ili stražnjeg kotača može pomoći pri savladavanju prepreka	Prepreke mogu biti toliko visoke da samouvjerena vještina 'skoka zeca' i spuštanja može pomoći.	
Primjeri tipičnih staza				
Ravna, glatka i tečna ruta kroz teren	Laka tečna staza s blagim nagibom (ne strma), umjerenim bermama ili zavojima i malim skokovima koji se mogu prevoziti bez skakanja.	Strnija pješačka staza s užim zavojima i pokojim korijenjem, grbama ili Staza u bike parku sa srednjim skokovima koji zahtijevaju skakanje.	Bike park s većim gapovima i spuštanjima do 100 cm ili Strma pješačka staza s velikim stepenicama, rastresitim kamenjem i vrlo tijesnim serpentinama.	Neke staze Svjetskog kupa u downhillu, Red Bull Hard-Line, Rampage.

Primjere tipičnih MTB ruta za svaku razinu težine.

PRIKAZ STANDARDA ZA KATEGORIZACIJU BICIKLISTIČKIH RUTA PO FIZIČKOJ I TEHNIČKOJ ZAHTJEVNOSTI

PRIKAZ STANDARDA ZA KATEGORIZA□IJU BI□IKLISTIČKIH RUTA PO FIZIČKOJ I TEHNIČKOJ ZAHTJEVNOSTI

	Brdsko-biciklističke rute (MTB)		Cestovne rute (Road bike)		Obiteljske i treking rute (Family & Trekking)	
	FIZIČKA ZAHTJEVNOST	TEHNIČKA ZAHTJEVNOST	FIZIČKA ZAHTJEVNOST	TEHNIČKA ZAHTJEVNOST	FIZIČKA ZAHTJEVNOST	TEHNIČKA ZAHTJEVNOST
1 razina=	**LAGANO** 1. razina = ruta namijenjena osobama koje se povremeno voze biciklom. Dužina predviđenog vremena za prolazak rute je do sat vremena, s visinskom razlikom od oko 200 metara	**POČETNIK** 1. razina = Bez spustova po single tracku, bez naglih kratkih dropova i oštrih uspona dužih oko 30 metara. Podloga bez velikog kamenja i korijenja	**LAGANO** 1. razina = Namijenjena je svim biciklistima na cestovnim biciklima koji u trenutku mogu naći inspiraciju za vožnju biciklom. Ruta je pretežito ravna, s ukupno do 500 metara uspona. Predviđeno vrijeme za prolazak staze je do sat vremena	**POČETNIK** 1. razina = Pretežito ravna ruta s kvalitetnom podlogom, bez tehnički zahtjevnih dijelova te strmih spustova i uspona.	**LAGANO** 1. razina: fizički nezahtjevne rute na ravnim dionicama, duljine ruta do otprilike 10 km.	**POČETNIK** 1. razina: tehnički nezahtjevne rute na ravnim dionicama po ujednačenoj podlozi, bez uspona
2 razina=	**LAGANO TEŠKO** 2. razina = ruta namijenjena osobama koje se povremeno voze biciklom, ali su srednje fizičke spreme ili imaju nešto više iskustva vožnje na biciklu. Dužina predviđenog vremena za prolazak rute je do jedan sat i trideset minuta, s visinskom razlikom od oko 400 metara.	**UMJERENO NAPREDNI** 2. razina = Jednostavni spustovi po single tracku bez naglih zavoja, bez skokova, s dropovima umjerenog nagiba iz kojih izlazak nije tehnički zahtjevan. Usponi preko 10% nagiba nisu duži od 200 metara. Na najizazovnijim mjestima može se naći kamenje ne veće od veličine šake.	**LAGANO TEŠKO** 2. razina = Ruta je namijenjena osobama koje se neredovito voze na biciklu, ali imaju sportskog iskustva ili su nekada redovito vozile bicikl. Rutu odlikuju blagi i kratki usponi za čije savladavanje je potrebno oko deset minuta. Ukupna visinska razlika je oko 500 metara, a predviđeno vrijeme trajanja prelaska rute je do dva sata i petnaest minuta	**UMJERENO NAPREDNI** 2. razina = U obzir dolaze sve vrste asfalta, a ne smije sadržavati granitne kocke među kojima postoji razmak veći od 2 centimetra i razlika u visini veća od 1 centimetra, a isto tako kocke ne smiju biti bez strukture kako bi se osigurao grip i kada su vlažne. Bez dužih strmih spustova (broje oko 2 kilometra), sa zatvorenim zavojima nakon ravnih dijelova na kojima se mogu postizati brzine iznad 70km/h	**LAGANO TEŠKO** 2. razina: fizički nezahtjevne rute na blago valovitim dionicama, duljine do otprilike 20 km	**UMJERENO NAPREDNI** 2. razina: tehnički nezahtjevne rute na blago valovitim terenima relativno malog maksimalnog nagiba - do otprilike 5%, na kojima je podloga dobro utabana.
3 razina=	**UMJERENO TEŠKO** 3. razina = ruta namijenjena osobama koje se voze biciklom 2-3 puta tjedno i posjeduju srednju razinu tehničke spretnosti na biciklu. Dužina predviđenog vremena za prolazak rute je do dva sata i trideset minuta, s visinskom razlikom od oko 900 metara. Za savladavanje uspona potrebno je oko 15 minuta	**NAPREDNI** 3. razina = Dijelovi uspona mogu biti nagiba većeg od 20%, ali ne duži od 300 metara. U rutu mogu biti integrirani dijelovi tehnički zahtjevnih single trackova s dropovima ili skokovima.	**UMJERENO TEŠKO** 3. razina = Namijenjena je osobama koje se voze biciklom redovito, 2-3 puta tjedno. Trajanje rute maksimalne dužine je oko tri sata i trideset minuta, ili maksimalne visinske razlike od oko 1500 metara. Dužina uspona u kontinuitetu ne prelazi preko 25 minuta vožnje ili 400 metara nadmorske visine penjanja u komadu.	**NAPREDNI** 3.razina= Sve vrste asfaltirane, betonske ili granitne podloge dolaze u obzir. Usponi i spustovi nisu strmiji od 7% ako su duži od 4 kilometra	**UMJERENO TEŠKO** 3. razina: fizički slabo zahtjevne rute na blago valovitim terenima, ukupne duljine do otprilike 30 km, s ukupnim usponom do otprilike 300 m	**NAPREDNI** 3. razina: tehnički slabo zahtjevne rute na blago valovitim terenima malog maksimalnog nagiba, do otprilike 8%. Podloga može varirati, ali treba biti pogodna za vožnju biciklom.
4 razina=	**ZAHTIJEVNO TEŠKO** 4. razina = ruta je namijenjena osobama koje redovito voze bicikl - od 4 do 5 puta tjedno, te su tehnički su spretni. Dužina predviđenog vremena za prolazak rute je od dva sata i trideset minuta pa do četiri sata s visinskom razlikom do 2200 metara	**EKSPERTI** 4. razina = Nema ograničenja u tehničkoj zahtjevnosti spustova i uspona. Spustovi mogu imati jednostavne skokove, kraće od 5 metara, s doskokom bez prepreka ili sa skretanjem neposredno nakon doskoka. Lokacije skokova moraju imati alternativnu opciju staze koja zaobilazi skokove. Sve širine i sve razine gruboće podloge rute dolaze u obzir	**ZAHTIJEVNO TEŠKO** 4. razina = Namijenjena je osobama koje redovito voze bicikl - od 3 do 4 puta tjedno. Rute su maksimalnog trajanja prolaska do četiri sata i trideset minuta ili maksimalne visinske razlike do 2500 metara. Usponi su maksimalne visinske razlike od 1000 metara u komadu i ne strmiji od 7% u prosjeku	**EKSPERTI** 4.razina= Sve vrste asfaltirane, betonske ili granitne podloge dolaze u obzir. Spustovi mogu biti svih nagiba i visoke tehničke zahtjevnosti, širina dvosmjerne prometnice mora biti minimalno 5 metara na spustovima, a jednosmjerne minimalno 2,5 metra.	**ZAHTIJEVNO TEŠKO** 4. razina: fizički zahtjevnije rute na blago valovitim dionicama, duljine do otprilike 40 km i s ukupnim usponima do otprilike 400 m	**EKSPERTI** 4. razina: tehnički zahtjevnije rute na blago valovitim dionicama maksimalnog nagiba do otprilike 10%. Podloga može varirati, ali treba biti pogodna za vožnju biciklom.
5 razina	**INTEZIVNO TEŠKO** 5. razina = ruta je namijenjena osobama koje su u odličnoj fizičkoj kondiciji i tehnički su izuzetno spretni. Dužina predviđenog vremena za prolazak rute je od tri sata i trideset minuta pa nadalje, ali uz uvjet da je visinska razlika veća od 2200 metara	**EKSTREMNI** 5. razina = Svaka razina gruboće podloge dolazi u obzir prilikom kreiranja, kao i umjetni i prirodni skokovi svih dužina i vrsta doskoka	**INTEZIVNO TEŠKO** 5. razina = Namijenjena je osobama koje redovito bicikliraju, 4-7 puta tjedno. Maksimalno trajanje rute je do 4 sata i 30 minuta ili minimalne visinske razlike od 2500 metara	**EKSTREMNI** 5. razina = Sve vrste asfaltirane, betonske ili granitne podloge dolaze u obzir. Nema ograničenja u dužini uspona niti u njihovom nagibu. Sve širine prometnica dolaze u obzir.	**INTEZIVNO TEŠKO** 5. razina: fizički zahtjevne rute na valovitim ili duljim dionicama. Duljina ruta je do otprilike 50 km, s ukupnim usponima do otprilike 500 m.	**EKSTREMNI** 5. razina: tehnički zahtjevne rute na valovitim ili duljim dionicama s većim maksimalnim nagibima koji mogu doseći i oko 15%, ali isključivo na dobrim podlogama. Podloga na rutama može varirati.

3.2. STANDARD ZA SIGNALIZACIJU BICIKLISTIČKU RUTA

Integrirani pristup standardiziranom sustavu cikloturističke signalizacije već je zaživio u nekim hrvatskim županijama. Među primjerima u uvođenju standardiziranih biciklističkih znakova ističu se Istarska, Splitsko-dalmatinska, Šibensko-kninska i Virovitičko-podravska županija.
U županijama koje još nisu usvojile jedinstvenu signalizaciju i dalje prevladavaju improvizirana rješenja. Biciklističke rute u tim krajevima često su označene neslužbenim, lokalno izrađenim putokazima. Ponekad se takve improvizirane oznake djelomično nadopunjuju elementima standardne "plave" prometne signalizacije, no često na terenu uopće nema službenih biciklističkih oznaka.

Iskustva drugih županija su različita. Splitsko-dalmatinska i Šibensko-kninska županija kao koncept koriste podjelu na klastere unutar područja županije za oznake (broj) rute. Klaster je suvisla i logična teritorijalna cjelina naselja s biciklističkim rutama unutar županije. Svaki klaster ima svoj raspon brojeva, koji su prema lokaciji dodijeljeni svakoj lokalnoj turističkoj zajednici.
Ovakav koncept uvjetuje za postojeće rute koje su već ozančene ili brojčanom oznakom ili nekim nazivom ponovno označavanje postavljanjem novih oznaka.
Osnova znaka je cikloturistički vizualni identitet s ikonom bicikla na donjem dijelu te oznakom ruta na gornjem dijelu. Znak može sadržavati kilometarsku oznaku biciklističke rute na koju se odnosi te strelicu za označavanje smjera rute.

Istarska Splitsko-dalmatinska Šibensko-kninska

Primjeri signalizacije drugih obalnih županija

Ovakav sustav označavanja pruža osnovne informacije o broju/nazivu rute, smijeru kretanja, udaljenosti do neke lokacije a boja na logotipu označava težinu rute (tri razine,).
S druge strane ovakav koncept ne pruža dovoljno informacija za sigurnu vožnju po ruti. Podatak o tehničkoj i fizičkoj zahtjevnosti nije dostupan a težina rute u tri kategorije također ne

pruža dovoljno informacija o samoj ruti, radi li se o MTB ruti, obiteljske i treking ruti ili o cestovnoj ruti.
Sukladno navedenom primijeniti će se sljedeći koncept rješenja:

INFO OZNAKA TIP I, dim 15x20 cm
Ovo je ili već postojeća oznaka rute s nazivom na terenu ili nova koja sadrži
-naziv rute, jedinstveni grafički dizajn i vizual po izboru lokalne TZ s njihovim logoom i web adresom. Ovu oznaku dizajnira lokalna TZ

OSNOVNA OZNAKA TIP II, dim 20x20 cm,
Unificirana oznaka sadrži:
-oznake za kretanje i navigaciju u prostoru (strelice, nazive odredišta, udaljenost do odredižta)
- oznaku za naziv rute (broj, slovo, naziv)
- QR kod lokalnog TZ-a
- oznake za vrstu rute, podlogu na dionici rute, preporučenu vrstu bicikla (MTB, treking/gravel, cestovni bicikl) tehničku i fizičku zahtjevnost rute, broja rute (za grafički prikaz),

DOPUNSKA OZNAKA TIP III dim 15x20 cm
Unificirana oznaka sadrži dodatne informacije o opremi na dionici koja slijedi:
- pozicija servisne stanice, dostupnost vode za piće, nailaska na divlje životinje, obilaznica na ruti, veza s drugom rutom, određena zapreka ili opasnosti na ruti, ...

Predloženo rješenje ostavlja lokalnim TZ da ugrade svoj „DNK“ u oznaku TIP I a da se svim cikoturistima pruži unificirana informacija kroz oznaku TIP II za sigurnu navigaciju i kretanje rutom koja je adekvatna njihovoj fizičkoj spremi i biciklu kojeg voze te kroz oznaku TIP III kojima se daju dodatne informacije o opremi rute.

Pritom će se voditi računa o tome da sadržaj na pločama bude jasan i čitljiv te da one ne budu pretrpane nepotrebnim tekstom ili simbolima. Ključne informacije (poput broja rute ili smjera) bit će istaknute većim fontom i u kontrastnim bojama, kako bi bile lako uočljive i s veće udaljenosti.

3.2.1. Standardne oznake biciklističke rute

OZNAKA TIP I	OZNAKA TIP II	OZNAKA TIP III
za rute koje već imaju oznaku smijera ili naziva ista se zadržava	piktogrami za navigaciju, strelice, smijer kretanja do odredišta	pozicija servisne stanice, dostupnost vode za piće,
za rute bez oznake lokalni TZ dizajnira novu oznaku a sadrži naziv rute, grafički dizajn po izboru lokalne TZ s njihovim logoom i web adresom	naziv odredišta udaljenost do odredišta (km) oznaku za naziv rute (broj, slovo, naziv) QR kod lokalnog TZ-a	obilaznica na ruti,
	vrsta rute (MTB-crvena, cestovna-plava, obiteljskai trekin ruta-zelena) vrsta podloge – makadam, trails/single track, asfalt, kamena kocka, beton,	veza s drugom rutom,
	preporučena vrsta bicikla (MTB, treking/gravel, cestovni bicikl) piktogram	određena zapreka ili drugo na ruti nailaska na divlje životinje
	tehnička zahtjevnost rute piktogram (1 – 5)	
	fizička zahtjevnost rute piktogram (1 – 5)	

Sukladno predloženom standardu biciklističku infrastrukturu potrebno je označiti u oba smijera vožnje.

Minimalne oznake biciklističke rute

Minimalna standardna oznaka bciklističkih MTB, obiteljskih i treking ruta te cestovnih ruta treba da sadrži:
OZNAKA TIP I
- naziv rute, grafički dizajn po izboru lokalne TZ

OZNAKA TIP II
- piktogrami za navigaciju – strelice, smijer kretanja do odredišta
- naziv odredišta
- udaljenost do odredišta (km)

- oznaku za naziv rute (broj, slovo, naziv)
- vrsta rute (MTB-crvena, cestovna-plava, obiteljskai trekin ruta-zelena)
- tehnička zahtjevnost rute - piktogram (1 – 5)
- fizička zahtjevnost rute - piktogram (1 – 5)

OZNAKA TIP III
- pozicija servisne stanice,
- dostupnost vode za piće,

3.2.2. Standardna oprema biciklističke rute

Standardna oprema bciklističkih MTB, obiteljskih i treking ruta te cestovnih ruta treba da sadrži:

Oprema infrastrukture	Preporučeni standard	Napomena
Signalizacija	Oznake TIP I, TIP II, TIP III	Navigacija i sigurnost, svjetlosna vidljivost: min. 200 m noću, retroreflektirajuća,
Servisne stanice	Svaka 20–30 km	alat za skidanje vanjske gume (3 x tyre levers), set imbus ključeva 2, 2.5, 3, 4, 5, 6 i 8 mm, set viljuškastih ključeva 13, 14, 15 i 16 mm, set odvijača, pumpa s barometrom i mogućnošću pumpanja do 9 bara svih postojećih ventila Presta, Schrader i Dunlop
Punionice	Svaka 30 km	USB-C / Schuko utičnice, Kompatibilnost s baterijama e-bikeova, Zaštita od vremenskih uvjeta (IP54)
Parkirališta za bicikle	Na svim glavnim točkama interesa, na ulaznim točkama ruta ili očekivanog ulaza na rutu	Mogućnost zaključavanja okvira i kotača
Info table/panoi	Na ulaznim točkama ruta ili očekivanog ulaza na rutu	Topografska karta staze (1:25 000), - Hitni kontakti (GPS koordinate), - QR kod za digitalne informacije
Vidikovci, odmorišta	Min jedan na ruti ili na svakih 30 km	Sanitarni čvor (WC s septičkom jamom), sjenica (min. 8 m²), klupice s naslonom, kante za otpad (odvojeno za reciklažu)

Detaljna specifikacija seta alata na servisnoj točki:

• alat za skidanje vanjske gume (3 x tyre levers)
• set imbus ključeva 2, 2.5, 3, 4, 5, 6 i 8mm
• set viljuškastih ključeva 13, 14, 15 i 16mm
• set odvijača
• pumpa s barometrom i mogućnošću pumpanja do 9 bara svih postojećih ventila Presta, Schrader i Dunlop.

Minimalne oprema biciklističke rute

Minimalna standardna oznaka bciklističkih MTB, obiteljskih i treking ruta te cestovnih ruta treba da sadrži:

- signalizacija
- servisnu stanicu na ruti
- info tablu/pano na ulaznoj točki

3.2.3. Standard za grafičko rješenje oznaka biciklističke rute

KATEGORIZACIJA BICIKLISTIČKIH RUTA - GRAFIČKI PRIKAZ

Znakovi

Brdsko-biciklistička ruta (MTB ruta)
Podloga makadam

RGB 204, 6, 5
CMYK 0, 97, 98, 20
HEX #CC0605
RAL 3020

Obiteljska i treking biciklistička ruta
Podloga asfalt

RGB 46, 191, 20
CMYK 76, 0, 90, 25
HEX #2EBF14
RAL 6038

Cestovna ruta (Road bike)
Podloga asfalt

RGB 0,120,200
CMYK 0, 100, 100, 0
HEX #FF0000
RAL 3026

Brdsko-biciklistička ruta (MTB ruta)
Podloga asfalt

Obiteljska i treking biciklistička ruta
Podloga kocka/beton

Cestovna ruta (Road bike)
Podloga kocka

Brdsko-biciklistička ruta (MTB ruta)
Podloga trails, single track

Obiteljska i treking biciklistička ruta
Podloga makadam

Cestovna ruta (Road bike)
Podloga beton

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

RGB 0, 0, 0
CMYK 0, 0, 0, 100
HEX #000000
RAL 9005

RGB 204, 6, 5
CMYK 0, 97, 98, 20
HEX #CC0605
RAL 3020

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

RGB 0, 0, 0
CMYK 0, 0, 0, 100
HEX #000000
RAL 9005

RGB 46, 191, 20
CMYK 76, 0, 90, 25
HEX #2EBF14
RAL 6038

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

RGB 0, 0, 0
CMYK 0, 0, 0, 100
HEX #000000
RAL 9005

RGB 0,120,200
CMYK 0, 100, 100, 0
HEX #FF0000
RAL 3026

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

Naziv/oznaka ruta

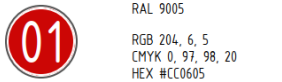

Naziv brdsko-biciklističke rute (MTB ruta)
- Naziv
- Broj
- Slovo

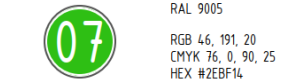

Naziv obiteljske i treking biciklističke rute
- Naziv
- Broj
- Slovo

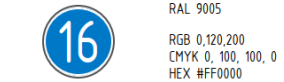

Naziv cestovne rute
- Naziv
- Broj
- Slovo

OSNOVNA OZNAKA
TIP II, dim 20x20 cm

RGB 126, 75, 36
CMYK 0, 40, 71, 51
HEX #7E4B24
RAL 8003

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

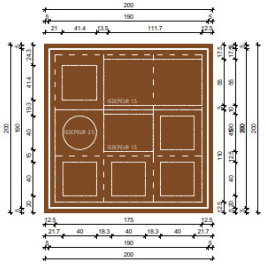

DOPUNSKA OZNAKA
TIP III dim 15x20 cm

RGB 126, 75, 36
CMYK 0, 40, 71, 51
HEX #7E4B24
RAL 8003

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

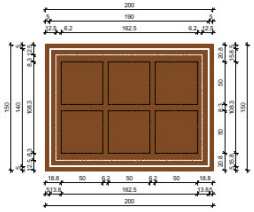

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

RGB 255, 255, 0
CMYK 0, 0, 100, 0
HEX #FFFF00
RAL 1026

RGB 0, 0, 0
CMYK 0, 0, 0, 100
HEX #000000
RAL 9005

M 5:1

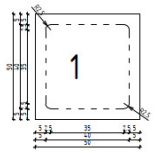

Karta - Naziv/oznaka ruta

01

RGB 204, 6, 5
CMYK 0, 97, 98, 20
HEX #CC0605
RAL 3020

Naziv brdsko-biciklističke rute (MTB ruta)
- Naziv
- Broj
- Slovo

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

07

RGB 46, 191, 20
CMYK 76, 0, 90, 25
HEX #2EBF14
RAL 6038

Naziv obiteljske i treking biciklističke rute
- Naziv
- Broj
- Slovo

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

16

RGB 0,120,200
CMYK 0, 100, 100, 0
HEX #FF0000
RAL 3026

Naziv cestovne rute
- Naziv
- Broj
- Slovo

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

Karta - vrsta podloge ruta

Bez oznake na oznaci tehničke zahtjevnosti na karti:

MTB rute	- asfalt
Obiteljske i treking rute	- asfalt
Cestovne rute	- asfalt

Na tehničke zahtjevnosti na karti;

MTB rute	- makadam
Obiteljske i treking rute	- kocka/beton
Cestovne rute	- kocka

Na tehničke zahtjevnosti na karti;

MTB rute	- trails, single track
Obiteljske i treking rute	- makadam
Cestovne rute	- beton

KATEGORIZACIJA TEHNIIČKE ZAHTJEVNOSTI BICIKLISTIČKIH RUTA - GRAFIČKI PRIKAZ

Znakovi

Početnik 1/5	Umjereno napredni 2/5	Napredni 3/5	Eksperti 4/5	Ekstremni 5/5
Karta				
RGB 0, 255, 0 CMYK 100, 0, 100, 0 HEX #00FF00 RAL 6038	RGB 0, 0, 255 CMYK 100, 100, 0, 0 HEX #0000FF RAL 5015	RGB 255, 0, 0 CMYK 0, 100, 100, 0 HEX #FF0000 RAL 3026	RGB 0, 0, 0 CMYK 0, 0, 0, 100 HEX #000000 RAL 9005	RGB 255, 191, 0 CMYK 0, 25, 100, 0 HEX #FFBF00 RAL 1023
RGB 255, 255, 255 CMYK 0, 0, 0, 0 HEX #FFFFFF RAL 9010	RGB 255, 255, 255 CMYK 0, 0, 0, 0 HEX #FFFFFF RAL 9010	RGB 255, 255, 255 CMYK 0, 0, 0, 0 HEX #FFFFFF RAL 9010	RGB 255, 255, 255 CMYK 0, 0, 0, 0 HEX #FFFFFF RAL 9010	RGB 255, 255, 255 CMYK 0, 0, 0, 0 HEX #FFFFFF RAL 9010

KATEGORIZACIJA FIZIČKE ZAHTJEVNOSTI BICIKLISTIČKIH RUTA - GRAFIČKI PRIKAZ

Znakovi

Lagano	Lagano teško	Umjereno teško	Zahtjevno treško	Intezivno teško
Karta				
1/5	2/5	3/5	4/5	5/5
RGB 255, 255, 255 CMYK 0, 0, 0, 0 HEX #FFFFFF RAL 9010	RGB 0, 0, 255 CMYK 100, 100, 0, 0 HEX #0000FF RAL 5015	RGB 255, 0, 0 CMYK 0, 100, 100, 0 HEX #FF0000 RAL 3026	RGB 0, 0, 0 CMYK 0, 0, 0, 100 HEX #000000 RAL 9005	RGB 255, 191, 0 CMYK 0, 25, 100, 0 HEX #FFBF00 RAL 1023

Cestovna ruta broj 12
Betonska podloga
Skretanje desno za BUK VLAKU
Udaljenost do odredišta 37,20 km
Tehnička zahtjevnost - umjereno napredni
Fizička zahtjevnost - intezivno teško
Preporučeni bicikl - cestovni
Barkod - TZ

Obiteljske i treking ruta broj 07
Asfaltna podloga
Skretanje lijevo za TRI PORTE
Udaljenost do odredišta 14,50 km
Tehnička zahtjevnost - početnik
Fizička zahtjevnost - lagano
Preporučeni bicikl - treking/gravel
Barkod - TZ

Brdsko-biciklistička ruta broj 01
Asfaltna podloga
Smijer ravno POPOVA LUKA
Udaljenost do odredišta 10,90 km
Tehnička zahtjevnost - napredni
Fizička zahtjevnost - zahtjevno teško
Preporučeni bicikl - MTB/+FS
Barkod - TZ

3.2.4. Standard za grafičko rješenje info table/ploče biciklističke rute

Prostorno pozicioiranje Informativnih ploča trebale bi uključivati njihove lokacije točkama biciklističke rute (mjesto polaska, mjesto preklapanja s drugim rutama, odmorište za bicikliste,) ili ispred ureda turističke zajednice, smještajnih objekata za bicikliste i sl.

Primjenjena grafička i sadržajna riješenja Informativnih ploča su različita, a slijede osnovni koncept koji uključuje:

- naziv rute uz logotip lokalne destinacije,
- preglednu kartu
- tehničke detalje biciklističke rute
- visinski profil rute
- opis rute
- legenda za prikaz rute i signalizacije na ruti
- upute za sigurnu vožnju
- kontakte žurnih služni
- QR kodove za sve ostale biciklističke rute

Na sljedečim slikama su primjeri iz Splitsko dalmatinske županije, Šibensko-kninske županije, Zgrebačkoj županiji

Primjeri iz Splitsko dalmatinske županije

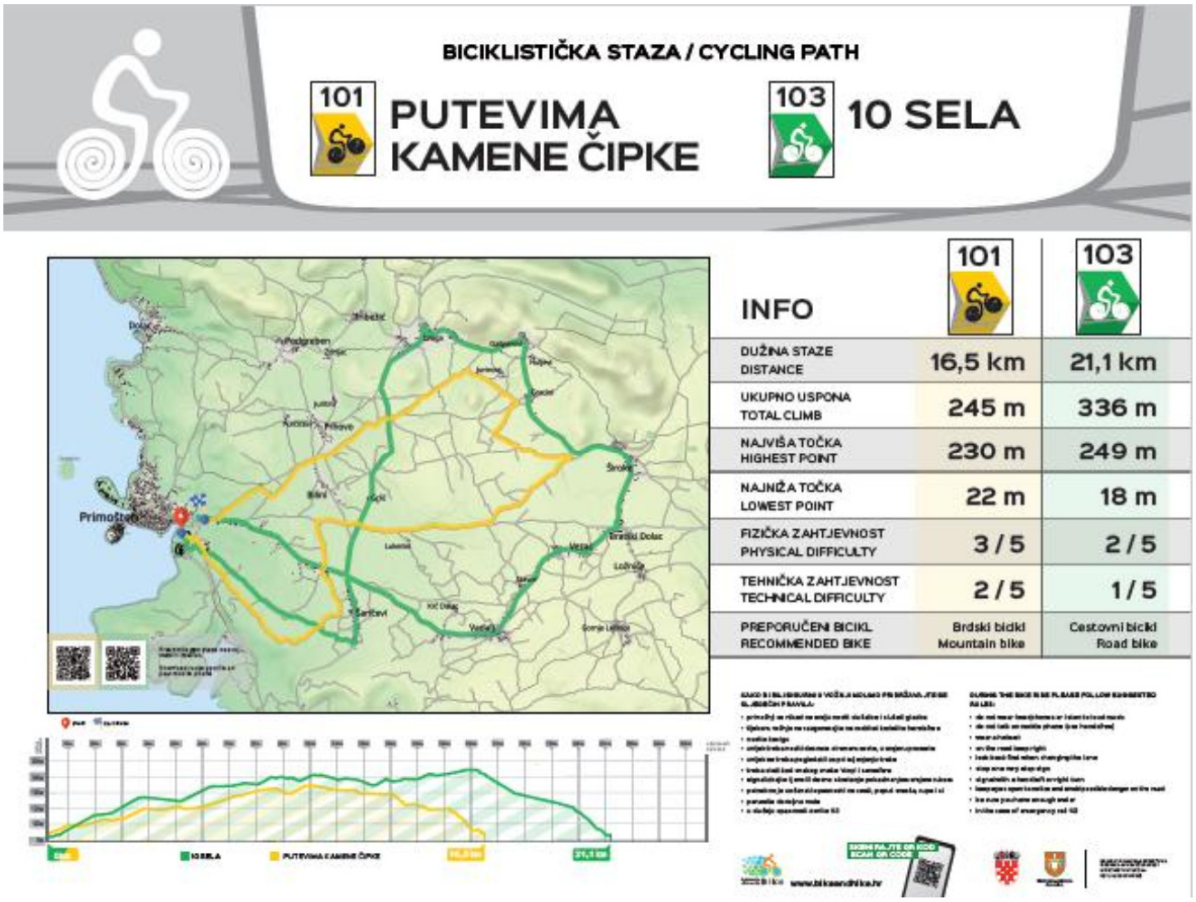

Turistička zajednica Šibensko-kninske županije

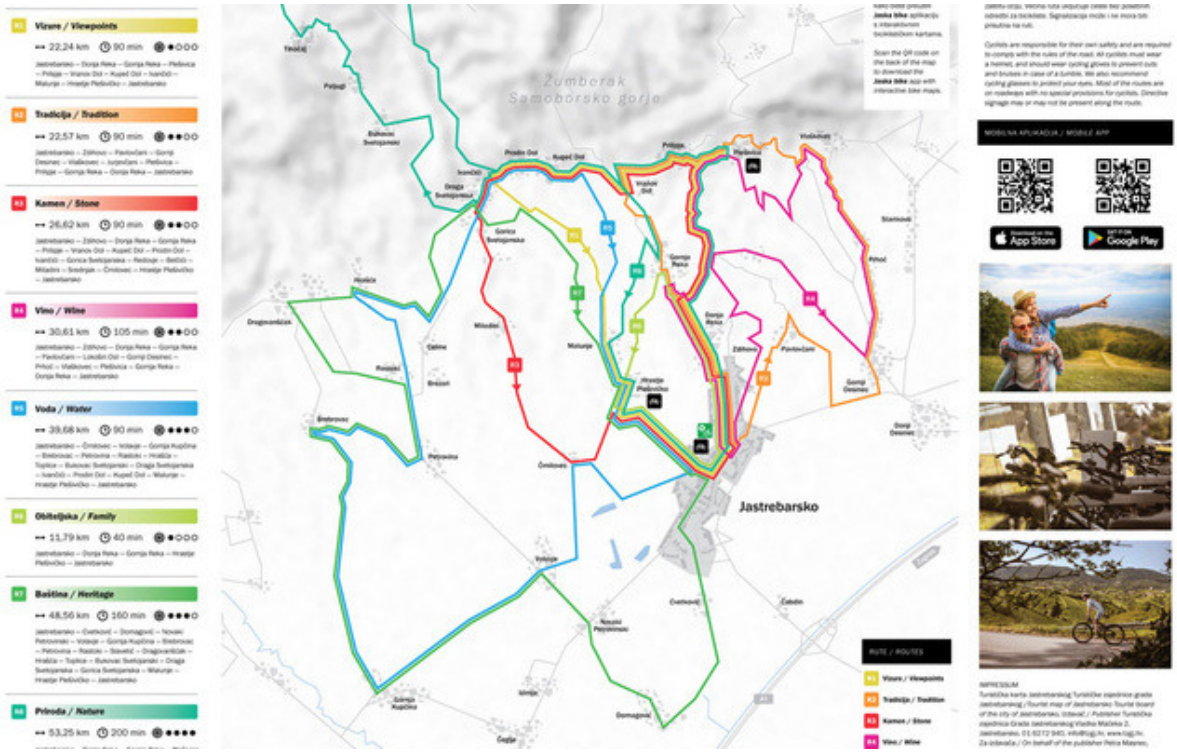

„Jaska Bike" TZ Grada Jastrebarsko

Razmatranjem više primjenjenih rješenja u ostalim županijama dolazimo do sadržaja koji obavezno treba biti na informativnim pločama:

- *naziv cikloturističke destinacije, jedinstveni grafički dizajn i vizual po izboru lokalne TZ i web adresom, identifikacijska oznaka biciklističkih staza DNŽ ili*
- *naziv rute, grafički dizajn po izboru lokalne TZ s njihovim logoom i web adresom. Ovu oznaku dizajnira lokalna TZ, identifikacijska oznaka biciklističkih staza DNŽ*
- *karta s obuhvatom cijelog područja na kojemu je ruta/rute, mjerilo karte poželjno je da bude između 1:25000 i 1:50000, kako bi karta mogla sadržavati sve potrebne detalje za bicikliste*
- *označene izohipse i vrhovi (s nadmorskim visinama), posebice na zahtjevnijim rutama s mnogo uspona (razvedenog profila)*
- *lokacije servisnih stanica*
- *duljina svake prikazane pojedine rute*
- *ukupna duljina uspinjanja (u metrima nadmorske visine), obavezno za zahtjevnije rute s puno uspona*
- *procjena fizičke i tehničke zahtjevnosti svake pojedine rute*
- *grafički prikazana altimetrija (profil rute) s jasnim visinskim razlikama (u metrima za sve rute)*
- *na altimetriji i karti moraju biti jasno označeni vrsta podloge makadam i asfalt, kocka, beton (najčešće puna crta za asfaltirane ceste, točkasta/isprekidana za makadam, zemljane i ostale tipove ruta)*

- *opis biciklističke rute (jedne ili dvije)*
- *osnovna pravila ponašanja za sigurnu vožnju biciklom na rutama*
- *legenda za oznake na karti i na znakovima signalizacije uz rutu*
- *QR kod za preostale rute na karti*
- *brojevi telefona za žurne službe 112, 192, 193, 194, te broj telefona lokalne TZ*
- *web adresa stranice TZ, QR kod odnosno QR web stranice DNŽ*
- *početna signalizacija za ulazak u biciklističku rutu (lijevo ili desno ili ravno)*

Dodatni sadržaj:

- označeni certificirani smještajni objekti za bicikliste
- označavanje dodatnih sadržaja na području prikaza (eno-gastronomski sadržaji, vidikovci, kulturnopovijesni punktovi, medari, uljari, vinari i dr.)

Koncepcijska raspodjela i organizacija sadržaja koji mora biti dvojezičan (hrvatski / engleski jezik) prikazana je na sljedećoj shemi.

Koncepcijska shema

INFO TABLA I, dim 15x120 cm

Varijanta I - Naziv cikloturističke destinacije, jedinstveni grafički dizajn i vizual po izboru lokalne TZ i web adresom, identifikacijska oznaka biciklističkih staza DNŽ

Varijanta II - Naziv rute, grafički dizajn po izboru lokalne TZ s njihovim logoom i web adresom.Ovu oznaku dizajnira lokalna TZ, identifikacijska oznaka biciklističkih staza DNŽ

INFO TABLA S KARTOM, dim 60x120 cm,

Sadržaj

- karta s obuhvatom cijelog područja na kojemu je ruta/rute,
- mjerilo karte je poželjno između 1:25000 i 1:50000, da bi karta mogla sadržavati sve potrebne detalje za bicikliste
- označene izohipse i vrhovi (s nadmorskim visinama), na zahtjevnijim rutama s mnogo uspona (razvedenog profila)
- lokacije servisnih stanica

INFO TABLA III,dim 40/120 cm
Polje dim 40x50 cm

-tehnički detalji biciklističke rute (jedne - tri)
(dužina, ukupni uspon/spust, tehnička i fizička zahtjevnost, ,% vrste podloge, predvidljivo vrijeme vožnje,

INFO TABLA III,dim 40/120 cm
Polje dim 40x35 cm

- opis biciklističke rute (jedne ili tri)
- osnovna pravila ponašanja za sigurnu vožnju biciklom na rutama

INFO TABLA III,dim 40/120 cm
Polje dim 40x35 cm

legenda za oznake na karti i na znakovima signalizacije uz rutu

INFO TABLA IV,dim 20/120 cm

- QR kod za preostale rute
-brojevi telefona za žurne službe 112, 192, 193, 194, te broj telefona lokalne TZ QR kod, web adresa stranice TZ, odnosno QR web stranice DNŽ
- početna signalizacija za ulazak u biciklističku rutu (lijevo ili desno ili ravno)

INFO TABLA I, dim 15x120 cm

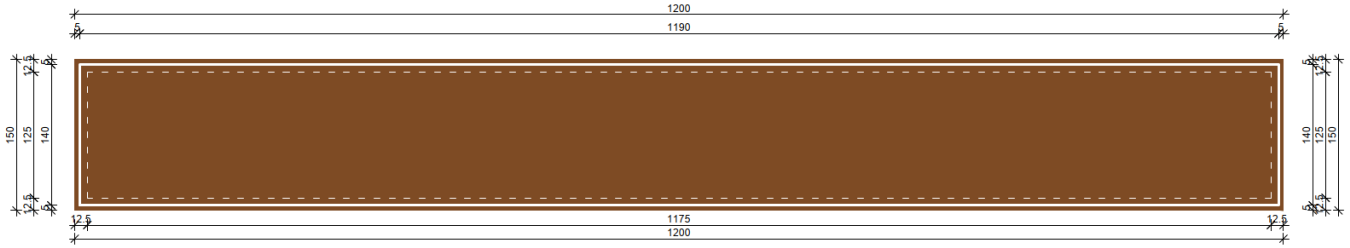

RGB 126, 75, 36
CMYK 0, 40, 71, 51
HEX #7E4B24
RAL 8003

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

INFO TABLA II, dim 60x120 cm

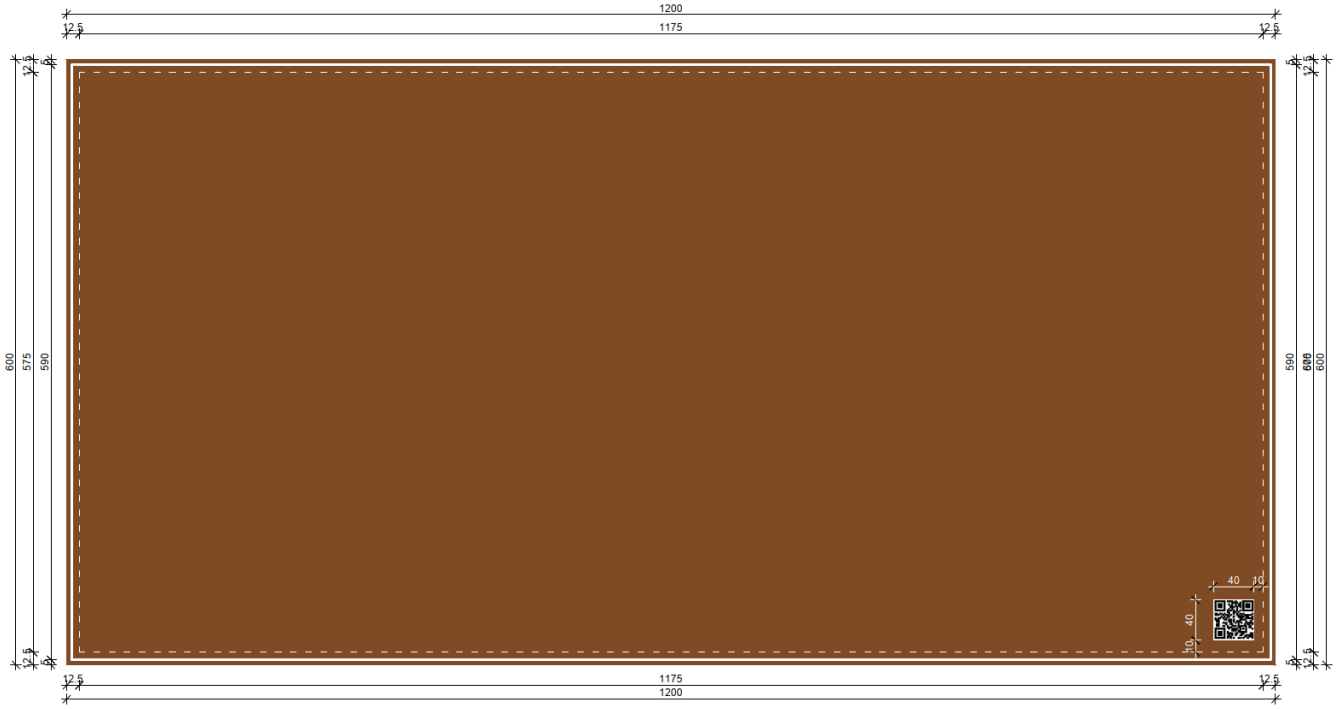

RGB 126, 75, 36
CMYK 0, 40, 71, 51
HEX #7E4B24
RAL 8003

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

INFO TABLA III, dim 40x120 cm

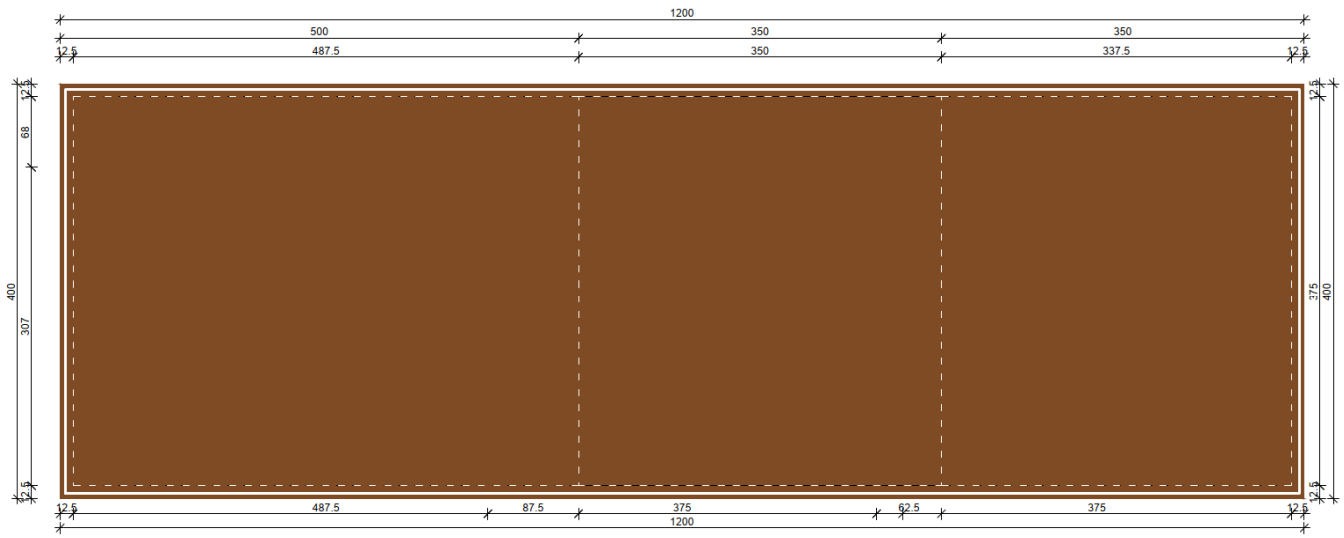

RGB 126, 75, 36
CMYK 0, 40, 71, 51
HEX #7E4B24
RAL 8003

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

INFO TABLA IV, dim 20x120 cm

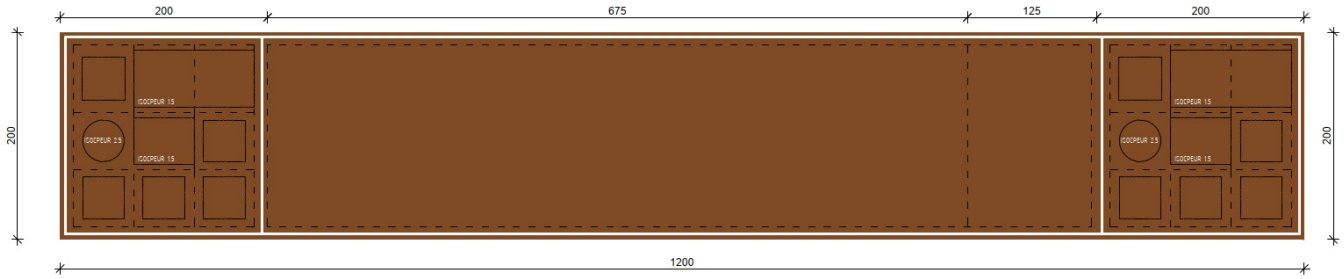

RGB 126, 75, 36
CMYK 0, 40, 71, 51
HEX #7E4B24
RAL 8003

RGB 255, 255, 255
CMYK 0, 0, 0, 0
HEX #FFFFFF
RAL 9010

3.2.5. Grafičko rješenje oznaka biciklističke rute - PRIMJER

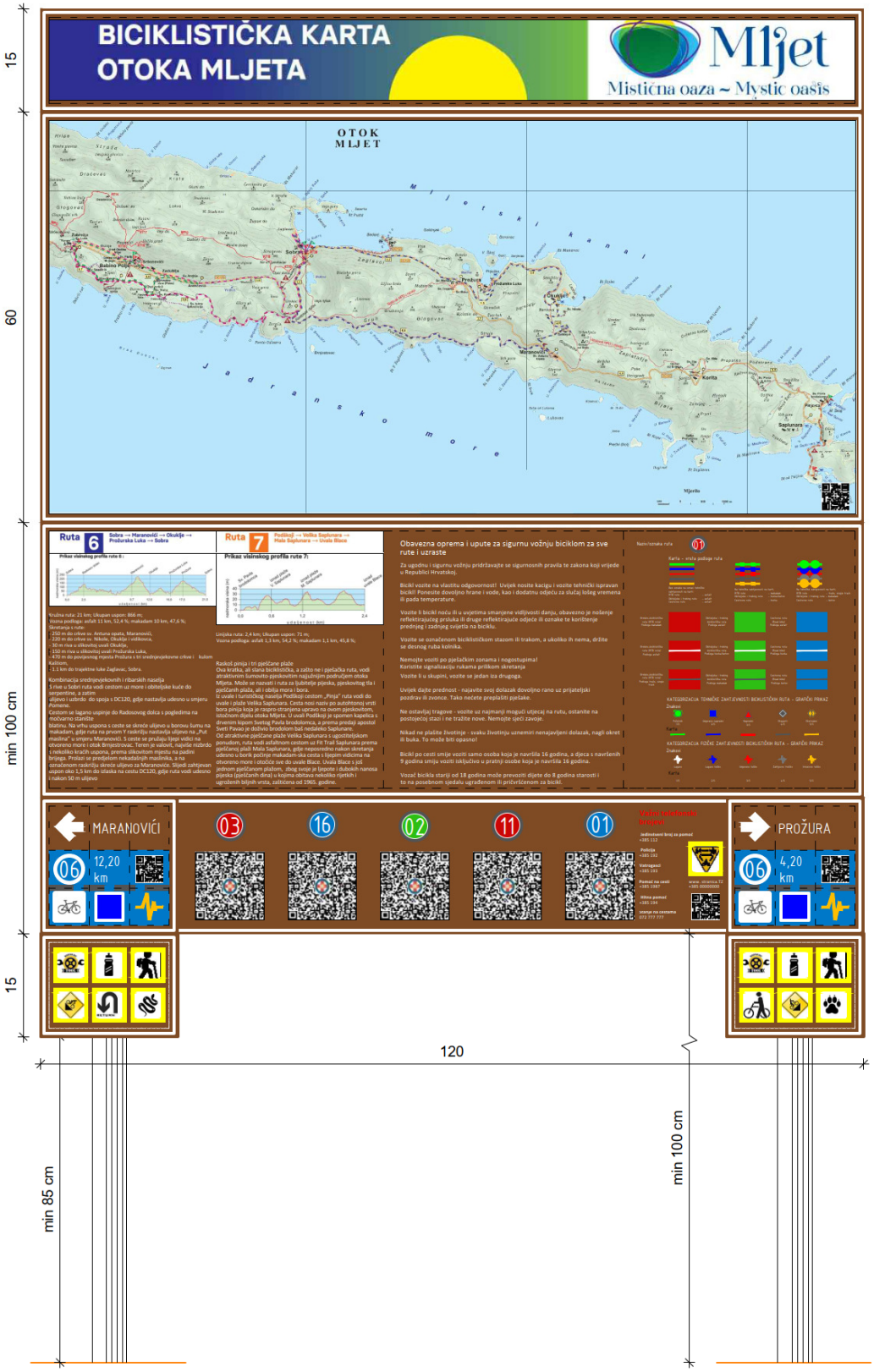
BICIKLISTIČKA KARTA
OTOKA MLJETA
Mljet
Mistična oaza ~ Mystic oasis
OTOK MLJET
Ruta 6
Ruta 7
Obavezna oprema i upute za sigurnu vožnju biciklom za sve rute i uzraste
MARANOVIĆI
12,20 km
PROŽURA
4,20 km
15
60
min 100 cm
15
120
min 85 cm
min 100 cm

3.3. STANDARD ZA DIGITALNU INTEROPERABILNOST

U vremenu digitalne transformacije, biciklistička infrastruktura zahtijeva jedinstven standard interoperabilnosti. □ilj je povezati fizičke staze, korisnike, intermodalne točke i digitalne platforme u besprijekoran digitalni ekosustav koji će postati referenca za sigurno i napredno bicikliranje. Intermodalne točke postaju zeleni transfer čvorovi – mjesta gdje biciklist prestaje biti izoliran prometnik. Hipotetski primjer: turist iz Münchena izađe iz vlaka u Rijeci, prebaci bicikl na punionicu, preuzme GPX stazu do Opatije preko mobilne app, te nastavi put bez gubitka vremena.
Primarni ciljevi:

- Smanjenje udjela automobila u pristupu rutama, povećanje iskorištenosti javnog prijevoza kod biciklista
- Uklanjanje "zadnje milje" u pristupu ruralnim stazama (kritičnu prepreku između glavnog transportnog čvora (trajekta, vlak/autobus) i početka rute)

Digitalne Interoperabilnosti počiva na tri stuba:

1. Jedinstvena GPX baza ruta
   Temelj standarda je centralizirana baza GPX tragova koja integrira sve rute – od MTB, cestovnih, obiteljskih i treking ruta do ekstremnog downhilla. Svaka staza mapira se s kritičnim atributima:
   - Tehnički parametri: Vrsta podloge (asfalt, makada, kocka, beton, single track,), prosječni nagib (u %), fizička i tehnička zahtjevnost.
2. Integracija s digitalnim platformama (dostupnim i kreiranim)
   Integracija omogućuje automatsku sinkronizaciju s globalnim servisima:
   - Strava/Komoot: Korisnici dijele GPX tragove s atributima težine, što olakšava planiranje transgraničnih ruta (npr. Alpe-Adria).
   - RidewithGPS: Podrška za grupna istraživanja – vozači vide pozicije drugih korisnika na zajedničkoj karti.
   - Garmin □onnect: Podrška za grupna istraživanja – vozači vide pozicije, upozorenja za opasne dionice, promet, zvuk i vibracija upozoravaju na nagle uspone ili tehničke prepreke *Pametno preusmjeravanje ako staza zatvorena (npr. zbog održavanja), prikaz dostupnih punionica za elektro bicikla*

3. Intermodalne točke
   Prijevozni čvorovi bicikla:
   - Prijevozna rješenja: Rampe za ukrcaj bicikala u trajekte, vlakove, unutarnji i vanjski nosači u autobusima bez dodatnih naknada

   Digitalna povezanost
   - Aplikacijska sinergija: Real-time podaci o polascima vlakova, autobusa, trajekta vidljivi u biciklističkoj aplikaciji
   - GPX integracija: Staze u bazi označene ikonom trajekta/vlaka/autobusa ako počinju uz intermodalni čvor

Marketing i promocija

- **Web stranica (ruta s opisom, gpx tragom i QR kod)**
- **Objava u bazi digitalnih biciklističkih platformi svih ruta**
- **Tiskani materijal (flayer i karte na info točkama)**

Digitalna interoperabilnost nije luksuz – nužnost je za moderno biciklističko iskustvo. Kroz jedinstvenu GPX bazu, digitalne platforme i intermodalnu globalnu povezanost, biciklisti dobivaju alat koji pretvara izazove u avanturu. Ovaj standard postaje temelj za budućnost gdje svaka staza, bez obzira na težinu, biva dostupna, predvidiva i sigurna. Jedna od realnih opcija je nadogradnja službene aplikacije Explore roatia Hrvatska turisticka zajednica cikloturističkim rutama.

4. SIGURNOST NA EUROVELO 8 I ALTERNATIVNI PRAVCI U DNŽ

EuroVelo je europska mreža od 17 biciklističkih ruta koje povezuju cijeli europski kontinent. Rute se protežu kroz više od 40 zemalja i namijenjene su biciklistima svih profila – od cikloturista do lokalnih stanovnika koji voze kraće relacije. Ideja je promovirati održivo putovanje, povezati regije i olakšati bicikliranje diljem Europe
EuroVelo projekt je započeo 1995. godine na europskoj razini, a koordinira ga Europska biciklistička federacija (E□F)
U Hrvatsku su EuroVelo rute počele ulaziti postepeno, a trenutno kroz Hrvatsku prolaze četiri službene rute: EuroVelo 6 (Dunavska ruta), EuroVelo 8 (Mediteranska ruta), EuroVelo 9 (Baltičko-jadranska ruta) i EuroVelo 13 (Ruta željezne zavjese)
Prvi veći razvoj i prepoznavanje ovih ruta u Hrvatskoj vezan je uz 2010-te godine, paralelno s rastom cikloturizma i infrastrukturnim ulaganjima. Hrvatska je službeno integrirana u mrežu kroz napore lokalnih turističkih zajednica, nacionalnih i županijskih institucija te kroz sudjelovanje u EU projektima za razvoj i promociju rute (Med□ycleTour)

EuroVelo 8 (EV8) biciklistička ruta koja prolazi kroz Dubrovačko-neretvansku županiju, nudi iznimne prirodne i kulturne atrakcije. Etapa Eurovela 8 (EV8) u DNŽ je dio EV8 dionice jug koja dolazi iz smijera Makarske do Ploča. U dubrovačko neretvansku županiju prolazi ovim glavnim dionicama:

1) Ploče/Trpanj - Ston
Ploče/Trpanj – Trstenik (24 km) – Žuljana (30 km) – Putnikovići (37 km) – Ston (56 km)
2) Ston - Dubrovnik
Ston – Doli (8 km) – Slano (22 km) – Majkovi (27 km) – Trsteno (37 km) – Zaton (44 km) – Dubrovnik (56 km)
3) Dubrovnik - Vitaljina
Dubrovnik – Zvekovica (18 km) – Gruda (33 km) – Vitaljina (46 km) – GP □rna Gora (50 km)

Alternativni dolazni smijer EV8 u DNŽ je dinica

1) A8 Split (trajekt) – Potomje
Split / Vela Luka /trajekt/ - Blato (8 km) - Brna (25 km) - Smokvica (29 km) - Čara (33 km) - Pupnat (44 km) - Korčula/Orebić /trajekt/ (62 km) - Potomje (80 km)

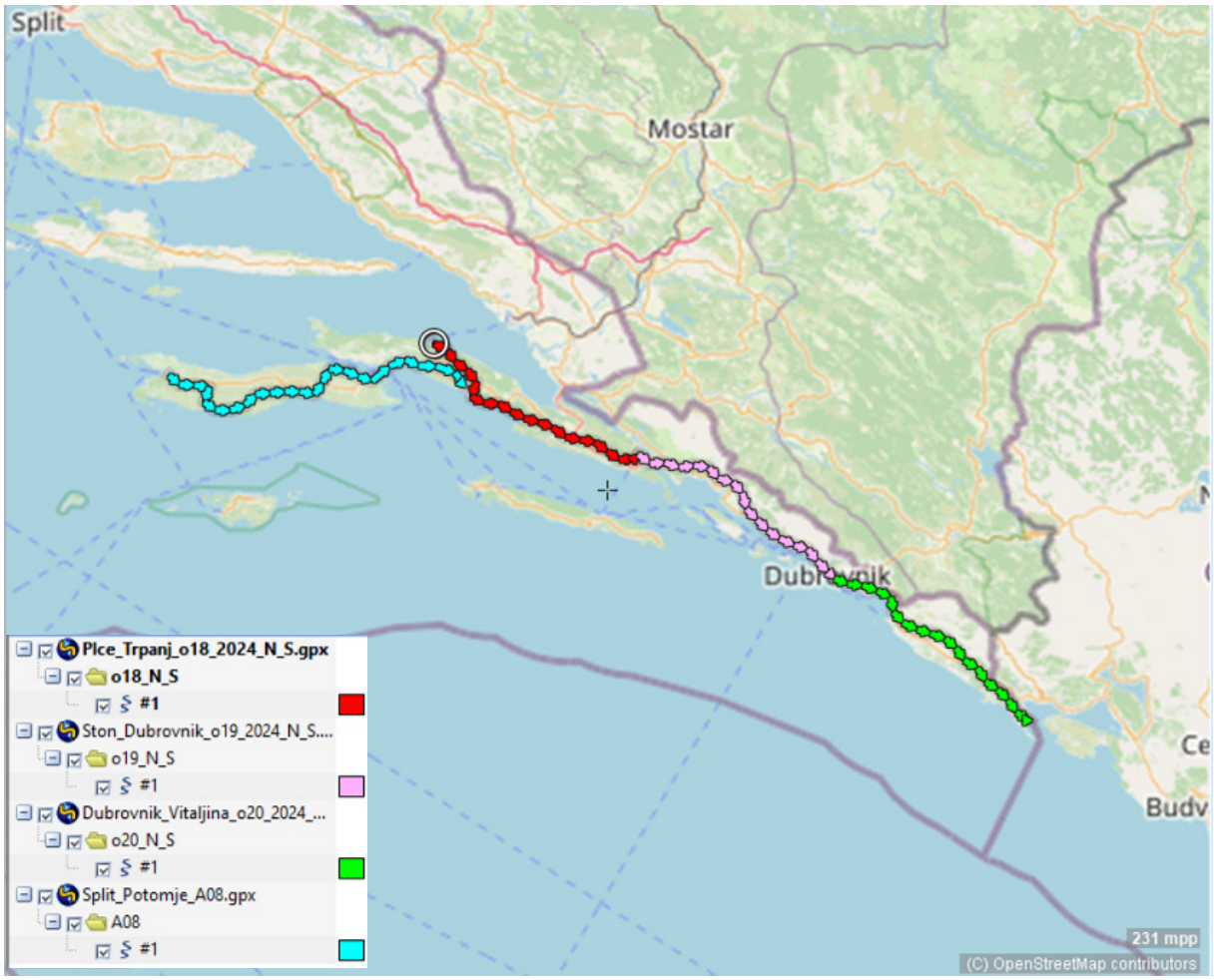

EV8 dionice jug – Dubrovačko-neretvanska županija

4.1. POLAZIŠTA ZA ANALIZU RUTE KROZ DNŽ

Izvršiti će se analiza sigurnost rute, utvrditi nedostatke predlažiti mjere i rješenja za osiguravanje sigurnog prolaza biciklista s posebnim osvrtom na prijedlog alternativnih pravaca koje izbjegavaju opasne prometnice oko Dubrovnika označenih kao izrazito opasni i nesigurni.

Za početnu i usporednu analizu je korišten dokument „Sistematizacija i preporuke za EV8 u RH (2018.)“, „Izvješće o procjeni rute za Hrvatsku, EuroVelo 8 – Mediteranska ruta, (2018.)“, Projekt MED□Y□LETOUR.

Predložene mjere uključuju: uvođenje horizontalne i vertikalne signalizacije te edukativne kampanje usmjerene na vozače motornih vozila i bicikliste.

Pregled prosječnog godišnjeg ljetnog dnevnog prometa 2016.god – 2023/2024.godina

Nr.	Section HR	Road	location	length	Traffic average	Traffic summer	Speed limit (km/h)
29	18	D414	Dubrava Ston	20 km	1800	3700	14 km 90
30	19	D8	Zaton – Dubrovnik bridge	8 km	8500	15000	40-60, 500m 90
31	20	D8	Dubac	1 km	14000	22000	
32	20	D8	Kupari Zvekovica	8 km	14000	22000	50-60 shortly 90

Izvor podataka: Godišnje brojanje prometa na hrvatskim cestama 2016, „Route Evaluation Report □roatia, EuroVelo 8 – Mediterranean Route, MED□Y□LETOUR Project

Nr.	Section HR	Road	location	length	Traffic average	Traffic summer	Speed limit (km/h)
29	18	D414	Dubrava Ston	20 km	1722 **	4513 *	14 km 90
30	19	D8	Zaton – Dubrovnik bridge	8 km	10677 **	17261 **	40-60, 500m 90
31	20	D8	Dubac	1 km	19385 **	26525 **	
32	20	D8	Kupari Zvekovica	8 km	18461 **	26782 **	50-60 shortly 90

Izvor podataka: Godišnje brojanje prometa na hrvatskim cestama 2023, 2024

** Podatak za 2024 godinu
* Podatak za 2023 godinu

Usporedba podataka dovodi do zaključka o višestrukom povećanju prosječnog godišnjeg ljetnog dnevnog prometa koji je glavni sigurnosni rizik sigurnog prolaza biciklista.
Usporedbom evaluacije ruta na području DNŽ u početnoj analizi, na poziciji „Route components“, utvrđuje se da na svim dionicam kategorija prometnica prelazi iz kategorije High traffic u kategoriju V.high traffic. Ovim se iznalaženje alternativnih pravaca na navedenim dionicama nameće kao primarni cilj.

Maximum share of length of different traffic categories on a daily section to fulfil Essential, Important and Additional criteria:

	traffic-free, cycle paths etc.	Traffic				
		very low	low	moderate	high	very high
Essential	no limit	no limit	no limit	no limit	max 50% on a daily section	not allowed
Important	no limit	no limit	no limit	max 50% on a daily section	not allowed	not allowed
Additional	no limit	no limit	max 50% on a daily section	not allowed	not allowed	not allowed

When cycling in mixed traffic (on a public road, bicycle street, agricultural/forest/water management road), the following table is used to determine the traffic category:

Cycling in mixed traffic	30 km/h or lower	31 to 50 km/h	51 to 79 km/h	80 km/h or over
1-500 units/day	very low	very low	very low	low
501-2.000 units/day	very low	low	low	moderate
2.001-4.000 units/day	low	moderate	moderate	high
4.001-10.000 units/day	moderate	high	high	very high
>10.000 units/day	moderate	very high	very high	very high

For cycle lanes painted on the carriageway or asphalted shoulders, the following table is used:

Cycling on cycle lanes	30 km/h or lower	31 to 50 km/h	51 to 79 km/h	80 km/h or over
Minimum width / direction	1.5 m	1.5 m	2.0 m	2.0 m
1-500 units/day	very low	very low	very low	low
501-2.000 units/day	very low	very low	low	low
2.001-4.000 units/day	very low	very low	low	moderate
4.001-10.000 units/day	very low	low	moderate	high
>10.000 units/day	low	moderate	high	very high

If the cycle lane width is lower than the specified minimum, the lane does not guarantee a safe distance from overtaking cars and therefore the table for mixed traffic is used instead.

Kategorija prometa

Vrsta infrastrukture, volumen prometa i brzina prometa kombiniraju se kako bi se odredila kategorija prometa određenog manjeg dijela. U slučaju obojenih biciklističkih staza, uzima se u obzir i njihova širina.

Criteria		54		Comments
Continuity	Discontinuity/not ridable	0	0%	
	multiple steps	0	0%	
	Chicane/obstacles/dismount	0	0%	
Route components	Traffic free	0	0%	
	V.low traffic	0	0%	
	Low traffic	38	70%	
	Moderate traffic	15	28%	Quite long on the main peninsula road D414 with <2000 units/day but often speed limit on 90 km/h
	High traffic	1	2%	One short sectionn close to Potomije with >2000 units/day and 90 km/h
	V.high traffic	0	0%	
Crossings	Dangerous	3	6%	Several junctions on the main peninsula road Tunnel with limited quality of light
	V.dangerous	0	0%	
Surface	Perfectly rideable	46	85%	
	Well rideable	8	15%	
	Moderately rideable	0	0%	
	Badly rideable	0	0%	
Gradients	Cumulative elevation gain [m]		630	Section structure to be reconsidered
	Cumulative elevation loss [m]		630	
	Highest (gain+loss)/km [m]		80	
Attractiveness	Attractions	10	19%	Trpanj Kuna Pelješka terraced vineyards wine-cellars Ston
	Highly attractive area	22	41%	

Criteria		56		Comments
Continuity	Discontinuity/not ridable	0	0%	
	multiple steps	0	0%	
	Chicane/obstacles/dismount	0	0%	
Route components	Traffic free	0	0%	
	V.low traffic	10	18%	
	Low traffic	35	63%	
	Moderate traffic	2	4%	Entrance in Dubrovnik
	High traffic	9	16%	from Zaton to Dubrovnik
	V.high traffic	0	0%	
Crossings	Dangerous	3	5%	
	V.dangerous	1	2%	junction to D8 road in Zaton - high traffic and bad visibility
Surface	Perfectly rideable	41	73%	
	Well rideable	13	23%	
	Moderately rideable	1	2%	
	Badly rideable	1	2%	
Gradients	Cumulative elevation gain [m]		1000	Will be split in two sections to adapt to new ECS
	Cumulative elevation loss [m]		1000	
	Highest (gain+loss)/km [m]		50	
Attractiveness	Attractions	6	11%	Doli Trnovo Majkovi Trsteno – aboretum Rijeka Dubrovačka (significant landscape) Dubrovnik
	Highly attractive area	23	41%	

EuroVelo 8 – Izvješće o evaluaciji rute za Hrvatsku EV8-115 (HR 19) Ston - Dubrovnik

Criteria		52		Comments
Continuity	Discontinuity/not ridable	0	0%	
	multiple steps	0	0%	
	Chicane/obstacles/dismount	1	2%	Junction to D8 in Dubac
Route components	Traffic free	0	0%	
	V.low traffic Low traffic	4 20	8% 38%	
	Moderate traffic	18	35%	
	High traffic	1	2%	Short part in Zvekovica
	V.high traffic	9	17%	D8 from Slano to Zvekovica, 15000 units per day
Crossings	Dangerous	5	10%	
	V.dangerous	0	0%	
Surface	Perfectly rideable	47	90%	
	Well rideable	3	6%	
	Moderately rideable	2	4%	
	Badly rideable	0	0%	
Gradients	Cumulative elevation gain [m]		640	To be adjusted to new ECS
	Cumulative elevation loss [m]		540	
	Highest (gain+loss)/km [m]		55	
Attractiveness	Attractions	4	8%	Cavtat Old railroad „ćiro“ Pridvorje (churches) Ljuta (old mills)
	Highly attractive area	17	33%	

4.2. ANALIZA KRITIČNIH DIONICA

Analizirana je cijela dionica EV8 biciklističke mreži kroz DNŽ sa alternativnim rutama. Na temelju terenskih opažanja izdvojene su najkritičniji dionice rute i izrađen je prioritetni popis intervencija koji uključuje:

- Horizontalna i vertikalna signalizacija – biciklisti na cesti" (A39), znak dijelimo prometnicu, oznake EV8 dionice,
- Uvođenje biciklističke signalizacije na prometnicama u urbanim područjima
- Edukativna kampanja usmjerene na vozače motornih vozila i bicikliste

4.2.1. Dionica 1: Ploče/Trpanj - Ston (D414)

- **Nedostaci**:
  - Kolnik bez zaštitne trake za bicikliste.
  - Visok promet samo tijekom turističke sezone.
  - Nedostatak odmorišta
  - Nedstatna horizontalna i vertikalna signalizacija – biciklisti u prometu.
  - Neosvijetljen tune
- **Prioritet**:
  - Horizontalna i vertikalna signalizacija – biciklisti u prometu
  - Edukativna kampanja usmjerene na vozače motornih vozila i bicikliste
- **Pozitivno**: Gustoća prometa je smanjena otvaranjem Pelješkog mosta

Tunel „Dingač“

4.2.2. Dionica 2: Ston–Dubrovnik (D8)

- **Nedostaci**:
  - Izrazito opasan dio dionice na dijelu „Mali Zaton – Dubrovnik“
  - Nedstatna horizontalna i vertikalna signalizacija
  - Visok promet tijekom turističke sezone.
- **Prioritet**:
  - Preusmjeravanje biciklista na alternativnu rutu.
  - Horizontalna i vertikalna signalizacija – biciklisti u prometu
  - Edukativna kampanja usmjerene na vozače motornih vozila i bicikliste
- **Pozitivno**: U tijeku postupak izgradnje prve dionice auto ceste do Dubrovnika

Mali Zaton - Bulet/Mohovo

Dubrovnik - Most Dr. F. Tuđmana

Dubrovnik - Iznad Grada

4.2.3. Dionica 3: Dubrovnik–Vitaljina (D8/D514)

- **Nedostaci**:
  - Izrazito opasan dio dionice na dijelu „Dubrovnik – Čibača“,“ „Srebreno – Zvekovica“ te .“Karasovići – Đurinići“
  - Nedstatna horizontalna i vertikalna signalizacija
  - Visok promet tijekom turističke sezone
  - Nedostatak odmorišta

- **Prioritet**:
  - Preusmjeravanje biciklista na alternativnu rutu.
  - Horizontalna i vertikalna signalizacija – biciklisti u prometu
  - Edukativna kampanja usmjerene na vozače motornih vozila i bicikliste
- **Pozitivno**: U tijeku postupak rekonstrukcije dionice ceste D□516 „Karasovići – GP Konfin“, „Hrvatske ceste d.o.o.“

Duboka Ljuta – Obod

Pločice - Đurinići

4.2.4. Dionica 4: Alternativna dionica A8 Split – Potomje, (Vela luka – Blato – Prižba- Brna – Smokvica – Pupnatska Luka – Pupnat- Kneža – Žrnovska Banja – Korčula – Dominče“

- **Nedostaci**:
  - Izrazito opasan dio dionice na dijelu „Blato – Gršćica – Prižba – Brna - Smokvica“
  - Nedstatna horizontalna i vertikalna signalizacija
  - Visok promet tijekom turističke sezone
  - Nedostatak odmorišta
- **Prioritet**:
  - Preusmjeravanje biciklista na alternativnu rutu.
  - Horizontalna i vertikalna signalizacija – biciklisti u prometu
  - Edukativna kampanja usmjerene na vozače motornih vozila i bicikliste
- **Pozitivno**: Van turističke sezone promjet je niskog inteziteta

Grščica - Prižba

Brna - Smokvica

4.3. ALTERNATIVNE RUTE U DIONICAMA

Za prijedlog alternativnih ruta u dionicama korišteni su i biciklističi tragovi autora i ostalih biciklista u sportskoj aplikaciji. Sve predložene rute su odvožene osobno i provjerene.

4.3.1. Alternative u dionici„ 1) Ploče/Trpanj – Ston“

- **Trenutna ruta: Dubrava – Zaradež**
- **Ruta**: **Dubrava – Brijesta – Zaradež**.
  - Podloga: Asfalt 15,12 km (100%)
  - Tehnički parametri:
    - Dužina 15,12 km, ukupni uspon 388 mm.
    - Predvidljivo vrijeme vožnje cca 40 min.
  - Prihvatljivost : Ova alternativna ruta po tehničkim karakteristikama je nepovoljnija od trenutne dionice Dubrava – Zaradež. Trentna dionica je Dubrava – Zaradež ,duga 6,71 km (100% asfalt) s ukupno 65 m ukupnog uspona.
    Jedina pozitivna odlika ove dionice je nizak intezitet prometa u odnosu na njenu dužinu i visinski uspon.
  - Zaključak: Ova alternativna dionica nije za prijedlog da se uvrsti u alternativne rute.

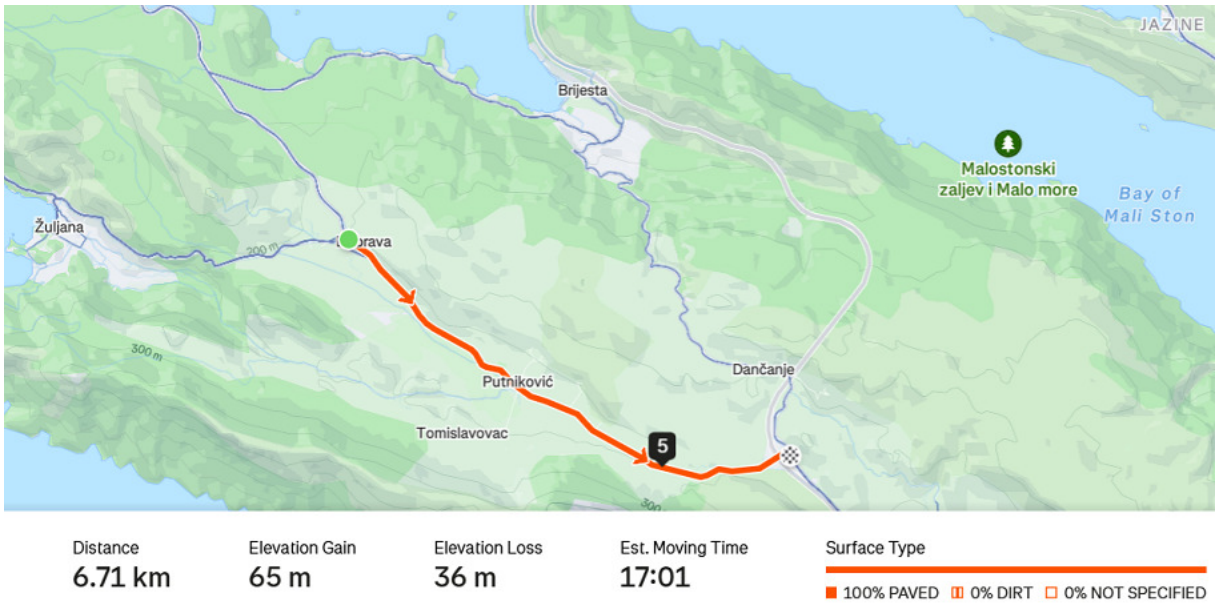

EV8 dionice jug – Dubrava - Zaradež

Alternativa: EV8 dionice jug – Dubrava – Brijesta - Zaradež

Alternative u dionici „2) Ston - Dubrovnik“

- **Trenutna ruta: Majkovi – Brsečine -Trsteno - Orašac (Čerjan) – Mali Zaton - Vrbica - Dubrovnik**
- **Ruta 1**: **Majkovi – Gornja sela (Mravinjac, Mrčevo, Gromača, Ljubač) – Osojnik - Petrovo Selo -Gornje obuljeno (Mokošica)– Komolac (Dubrovnik)**.
    - Podloga: Asfalt 28,35 km (88,7%), makadam 1,8 km (5,6%), betonska cesta 1,8 km (5,6%).
    - Tehnički parametri:
        - Dužina 31,95 km, ukupni uspon 566 m.
        - Predvidljivo vrijeme vožnje cca 1 h 20 min.
    - Prihvatljivost: Ova alternativna ruta po tehničkim karakteristikama je nešto nepovoljnija od trenutne dionice Majkovi – Brsečine -Trsteno - Orašac (Čerjan) – Mali Zaton - Vrbica -Dubrovnik. Trentna dionica je duga 25,47 km (23,75 asfalt, 9,2%, 1,9 km makdama 8%) s ukupno 308 m ukupnog uspona, asfaltne podloge i predvidljivog vreman vožnje 1 h 10 min.
      Predložena alternativa ima veliku komarativnu prednost što je promet na tom dijelu dionice jako nizak pogotovo na dijelu Majkovi – Gornje Obuljeno (Mokošica)
    - Zaključak: *Ova alternativna dionica je za prijedlog da se uvrsti u alternativne rute*.

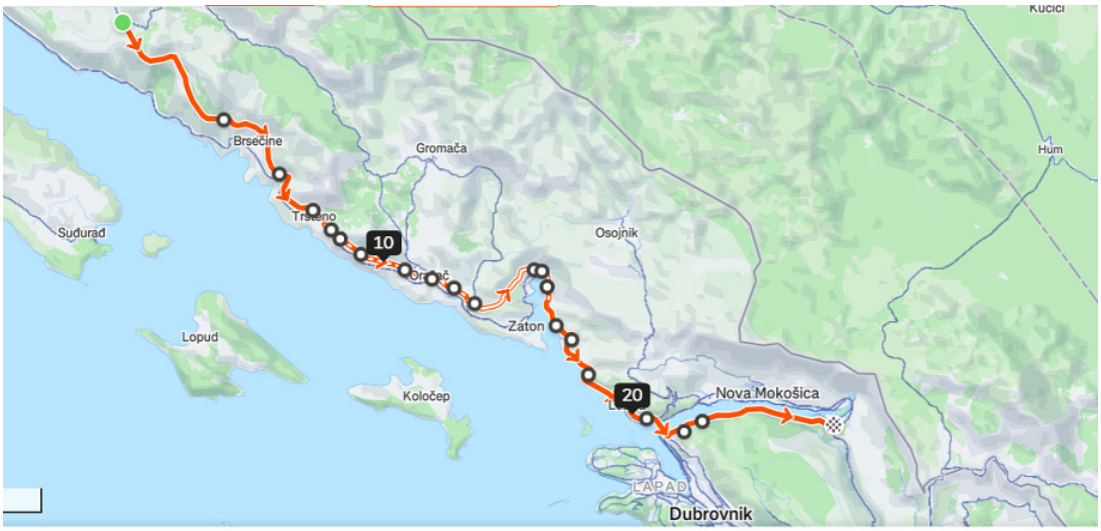

Distance	Elevation Gain	Elevation Loss	Est. Moving Time	Surface Type
25.47 km	308 m	689 m	1:04:32	48% PAVED, 31% DIRT, 21% NOT SPECIFIED

EV8 dionice jug – Majkovi – Komolac (Dubrovnik)

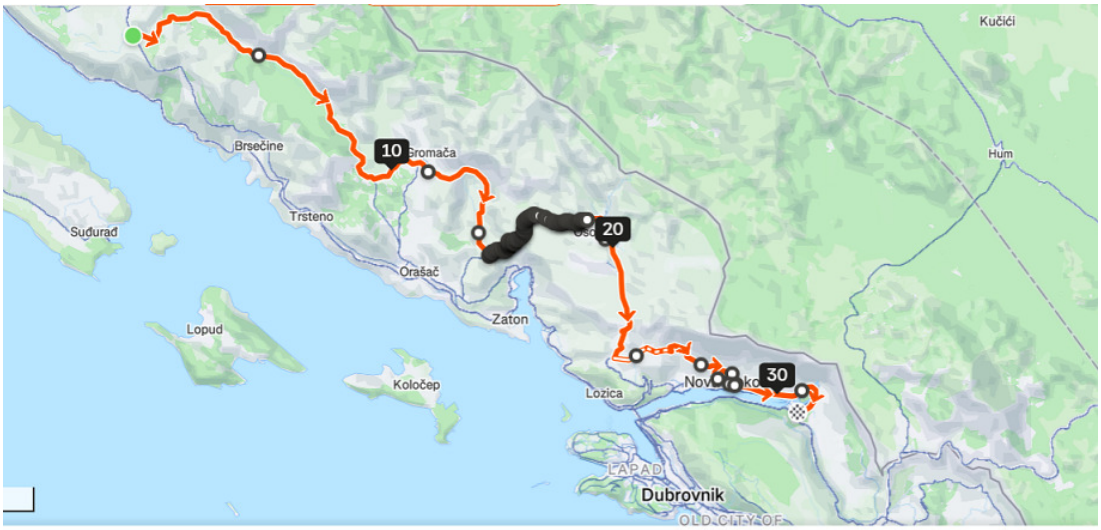

Distance	Elevation Gain	Elevation Loss	Est. Moving Time	Surface Type
31.95 km	566 m	973 m	1:20:58	10% PAVED, 1% DIRT, 2% NOT SPECIFIED

Alternativa: Ruta 1: EV8 dionice jug – Majkovi – Komolac (Dubrovnik)

4.3.2. Alternative u dionici „2) Ston - Dubrovnik“

- **Trenutna ruta: Orašac (Čerjan) – Mali Zaton - Vrbica -Dubrovnik**
- **Ruta 2**: **Orašac (Čerjan) – Osojnik - Petrovo Selo -Gornje obuljeno (Mokošica)– Dubrovnik (Komolac).**
    - Podloga: Asfalt 14,86 km (80,4%), makadam 1,8 km (9,8%), betonska cesta 1,8 km (9,8%).

- Tehnički parametri:
  - Dužina 18,46 km, ukupni uspon 363 m.
  - Predvidljivo vrijeme vožnje cca 50 min.
- Prihvatljivost: Ova alternativna ruta po tehničkim karakteristikama je nešto nepovoljnija od trenutne dionice Orašac (Čerjan) – Mali Zaton - Vrbica -Dubrovnik). Trentna dionica je duga 12,89 km (asfalt, 100%) s ukupno 233 m ukupnog uspona i predvidljivog vremean vožnje 35 min.
  Predložena alternativa ima veliku komarativnu prednost što je promet na tom dijelu dionice jako nizak pogotovo na dijelu Orašac (Čerjan) – Gornje Obuljeno (Mokošica)
- Zaključak: *Ova alternativna dionica je za prijedlog da se uvrsti u alternativne rute*.

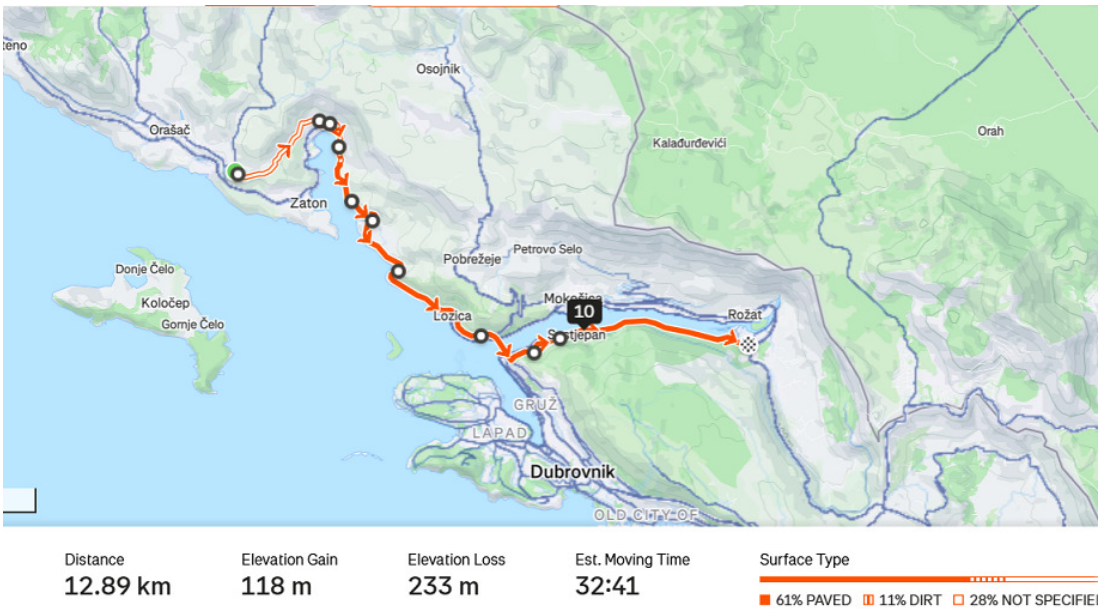

EV8 dionice jug – Orašac (Čerjan) – Komolac (Dubrovnik)

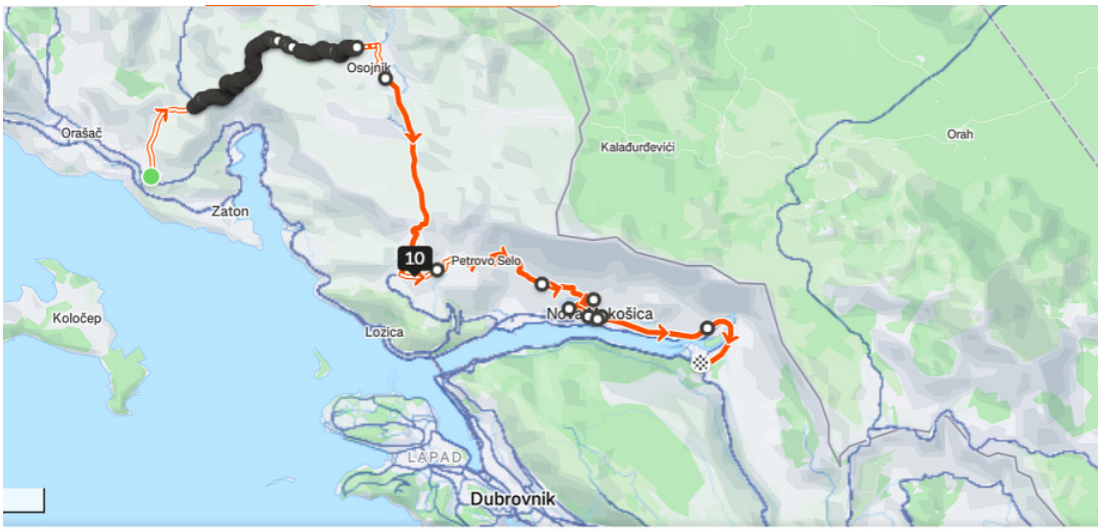

Distance	Elevation Gain	Elevation Loss	Est. Moving Time	Surface Type
18.46 km	363 m	504 m	46:47	7% PAVED 1% DIRT 3% NOT SPECIFIED

Alternativa: Ruta 2: EV8 dionice jug – Orašac (Čerjan) – Komolac (Dubrovnik)

4.3.3. Alternative u dionici „3) Dubrovnik–Vitaljina“

- **Trenutna ruta: Dubrovnik – Čibača -Čelopeci - Mandaljena – Srebrno**
- **Ruta 1**: **Dubrovnik (Komolac) –Gornji Brgat–Donji Brgat–Martinovići – Buići – Petrača - Srebreno**.
  - Podloga: Asfalt 13,55 km (100%)
  - Tehnički parametri:
    - Dužina 13,55 km, ukupni uspon 305 m
    - Predvidljivo vrijeme vožnje cca 40 min.
  - Prihvatljivost: Ova alternativna ruta po tehničkim karakteristikama je nešto nepovoljnija od trenutne dionice Dubrovnik – Čibača -Čelopeci - Mandaljena – Srebrno. Trentna dionica je duga 10,10 km (100% asfalt) s ukupno 208 m ukupnog uspona i predvidljivog vreman vožnje 30 min.
    Predložena alternativa ima veliku komarativnu prednost što je promet na tom dijelu dionice jako nizak pogotovo na dijelu Donji Brgat–Martinovići – Buići – Petrača - Srebreno
  - Zaključak: *Ova alternativna dionica je za prijedlog da se uvrsti u alternativne rute*.

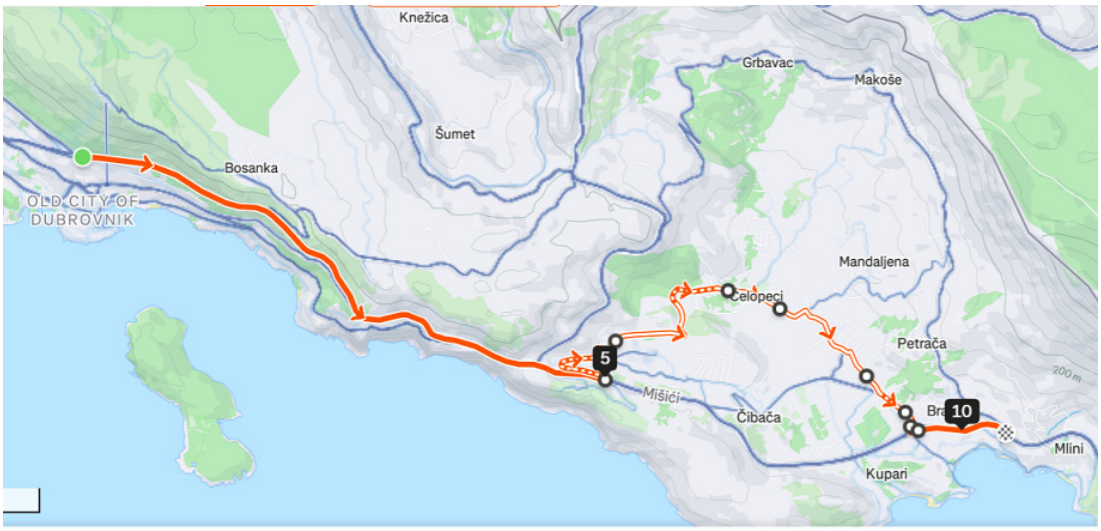

Distance	Elevation Gain	Elevation Loss	Est. Moving Time	Surface Type
10.4 km	136 m	208 m	26:21	39% PAVED, 7% DIRT, 54% NOT SPECIFIED

EV8 dionice jug – Dubrovnik – Čibača -Čelopeci - Mandaljena – Srebrno

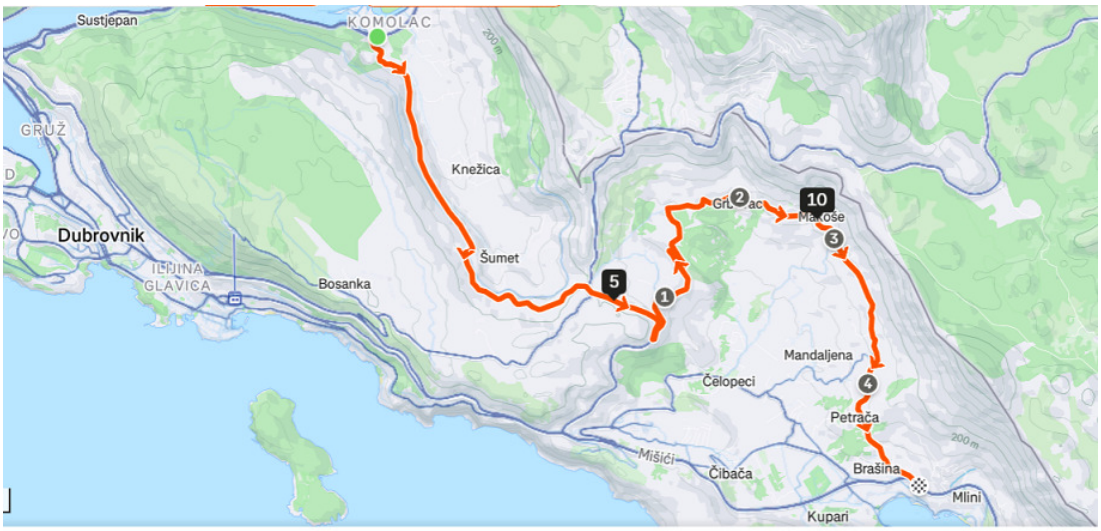

Distance	Elevation Gain	Elevation Loss	Est. Moving Time	Surface Type
13.55 km	340 m	305 m	34:20	100% PAVED, 0% DIRT, 0% NOT SPECIFIED

Alternativa: Ruta: EV8 dionice jug – Dubrovnik (Komolac) –Gornji Brgat–Donji Brgat–Martinovići – Buići – Petrača - Srebreno

- **Trenutna ruta: Gruda – Karasovići -Pločice - Đurinići**
- **Ruta 2**: **Gruda –Radovčići–Poljice–Martinovići – Mikulići – Đurinići**.
  - Podloga: Asfalt 13,78 km (100%)

- Tehnički parametri:
  - Dužina 13,78 km, ukupni uspon 359 m
  - Predvidljivo vrijeme vožnje cca 40 min.
- Prihvatljivost: Ova alternativna ruta po tehničkim karakteristikama je nešto nepovoljnija od trenutne dionice Gruda – Karasovići -Pločice - Đurinići. Trentna dionica je duga 8,49 km (6,87 asfalt, 81%, 1,62 km makdam 19%) s ukupno 188 m ukupnog uspona i predvidljivog vreman vožnje 25 min.
  Predložena alternativa ima veliku komarativnu prednost to što je promet na tom dijelu dionice jako nizak. Malo veći ukupni usponod 171 m i dužina od 5,29 km su otežavajući za ovu rutu. Sigurnosni prioritet, nizak promet i 100% asfaltna podloga ipak prevladavaju da se ova ruta uvrsti u prijedlog
- Zaključak: *Ova alternativna dionica je za prijedlog da se uvrsti u alternativne rute*.

EV8 dionice jug – Dubrovnik – Čibača -Čelopeci - Mandaljena – Srebrno

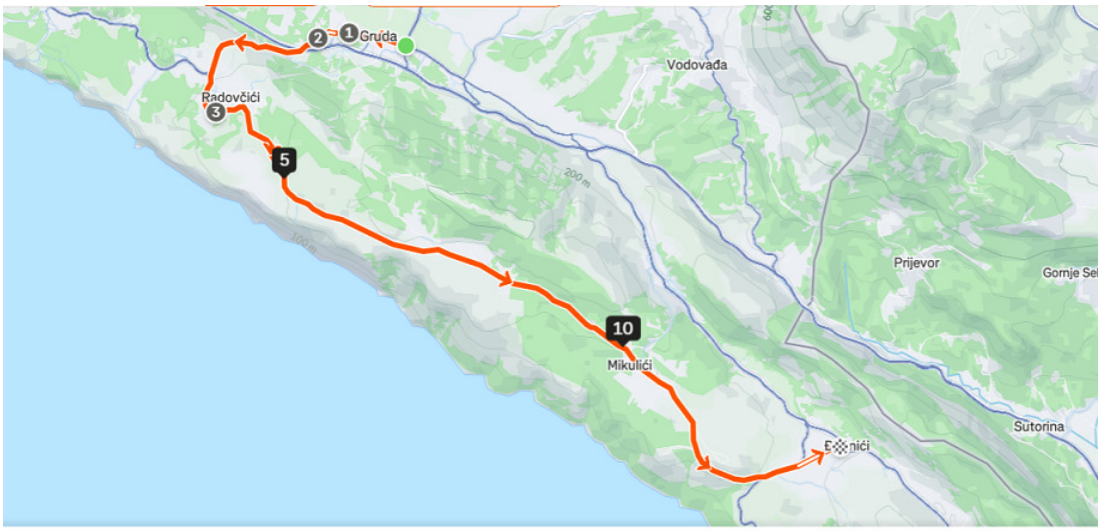

Alternativa: Ruta: EV8 dionice jug – Gruda –Radovčići–Poljice–Martinovići – Mikulići – Đurinići

4.3.4. Alternative u dionici „4) Alternativna dionica A8 Split – Potomje

- **Trenutna ruta: „Blato – Gršćica – Prižba – Brna - Smokvica“**
- **Ruta**: **Blato - Smokvica.**
  - Podloga: Asfalt 8,10 km (100,0%),.
  - Tehnički parametri:
    - Dužina 8,10 km, ukupni uspon 137 m u jednoj dionici.
    - Predvidljivo vrijeme vožnje cca 30 min.
  - Prihvatljivost: Ova alternativna ruta po tehničkim karakteristikama je dosta povoljnija od trenutne dionice „Blato – Gršćica – Prižba – Brna - Smokvica“. Trentna dionica je duga 16,93 km (asfalt, 100%) s ukupno 232 m ukupnog uspona na dvije dionice i predvidljivog vremean vožnje 50 min.
    Predložena alternativa ima veliku komarativnu prednost to što je promet na tom dijelu dionice jako nizak obzirom i na samu karakteristiku prometnice na kojoj nije moguć dvosmijerni promet
  - Zaključak: *Ova alternativna dionica je za prijedlog da se uvrsti u alternativne pravce ove rute*.

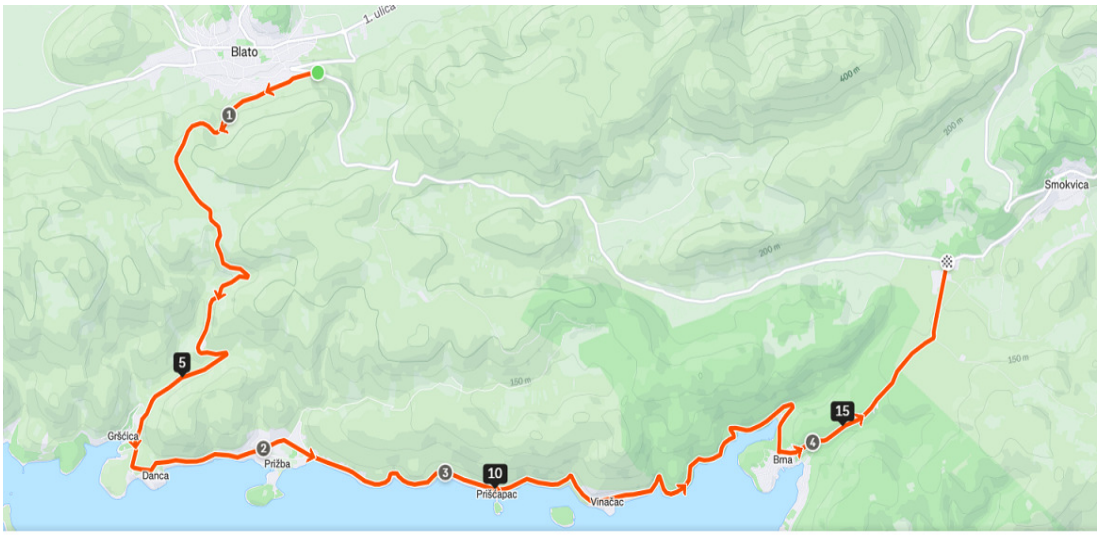

Alternativna dionica A8 Split – Potomje,(Vela luka – Blato – Prižba- Brna – Smokvica – Pupnatska Luka – Pupnat- Kneža – Žrnovska Banja – Korčula – Dominče“

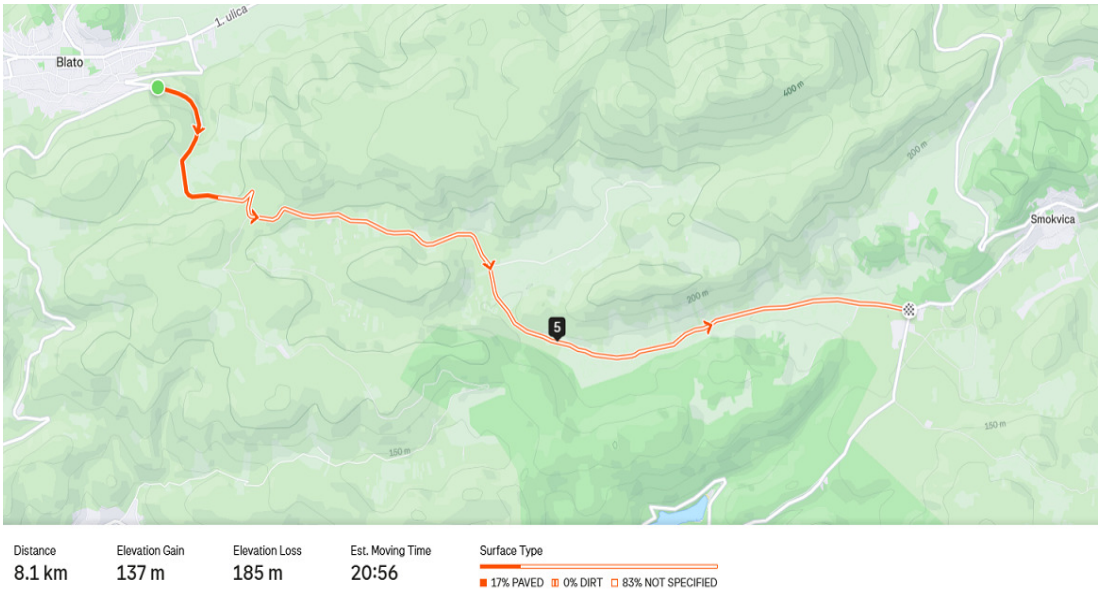

Alternativa:(Ruta: EV8 A8, Split – Potomje) Blato - Smokvica

4.4. MJERE ZA POVEĆANJE SIGURNOSTI

4.4.1. Kratkoročne intervencije (2025.–2026.):

- **Prometno-infrastrukturne mjere:**

Nositelj aktivnosti: Lokalne turističke zajednice, ministarstvo za unutarnje poslove – nadležna prometna policijska uprava, nadležni uredi općina i gradova za promet

Vertikalna signalizacija – oznake EV8 dionice

Horizontalna i vertikalna signalizacija:
- biciklisti na cesti" (A39),

- horizontalna oznaka biciklističkog koridora na prometnici u urbanim i prometnicama s visokim intezitetom prometa

4.4.2. Dugoročne intervencije (2025.–2030.god.):

- **Edukativna kampanja usmjerene na vozače motornih vozila i bicikliste**

  Nositelj aktivnosti: Lokalne turističke zajednice, ministarstvo za unutarnje poslove – nadležna prometna policijska uprava, nadležni uredi općina i gradova za promet

  Postavljanjem edukativnih znakova „dijelimo prometnicu“

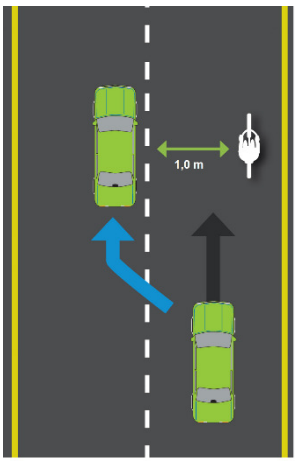

  Postavljanjem edukativnih jumbo plakata „dijelimo prometnicu“ pred početak turističke sezone

Literatura:

Akcijski plan razvoja cikloturizma Republike Hrvatske - https://mint.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/151014_akcijski_cikloturizam.pdf
Operativni plan razvoja cikloturizma Dubrovačko-neretvanske županije - https://www.dnz.hr/wp-content/uploads/2023/06/OPR□_DNZ_2021_6_30_lektorirano_final.pdf
Teritorijalna strategija razvoja otoka DNŽ - https://www.dnz.hr/wp-content/uploads/2023/11/Teritorijalna-strategija-razvoja-otoka-DNZ.pdf
Plan razvoja DNŽ do 2027 - https://dunea.hr/stratesko-planiranje/plan-razvoja-dnz-2021-2027
Promotivni letak „One Valley. One Sport. Different Experiences“, SPOT d.o.o.,
Promotivna brošura „„Pelješac outdoor“
Brošura „Mistična oaza - TZ Mljet“
Brošura „Biciklističke rute - TZ Vela Luka“
Brošura „Biciklističke rute - TZ Blato“
Brošura „Biciklističke rute Grada Korčule– TZ Grada Korčule“
Brošura „Biciklističke rute Lumbarde – TZ Lumbarda“
https://visitdubrovnik.hr/hr/aktivnosti/biciklizam/#biciklizam-po-lastovu
Prometni elaborat - biciklističke rute, Lastovo, dimidium projekt d.o.o
https://visitkonavle.croatia.hr/hr-hr/pjesacke-staze-i-biciklizam i adresi
https://visitdubrovnik.hr/hr/aktivnosti/biciklizam/#biciklizam
Brošura „Biciklističke rute Ćiro – Pješačko biciklističke staze
Brošura „Biciklistička ruta Čilipi – Gruda – Ljuta – Pridvorje“ – TZ Konavle
Brošura Biciklističke rute - Agrutizam konavle
„Elaborat uređenja i označavanja biciklističkih i pješačkih staza na području Grada Dubrovnika i trasiranje na Elafitskim otocima, Studio plan d.o.o.
https://www.visit-slano.com
Standard za razvoj cikloturizma u Splitsko-dalmatinskoj županij SPOT d.o.o., TOP SPORT EVENTS d.o.o.,
Standard biciklističke signalizacije na području Šibensko-kninske županije,, TZ Šibensko-kninske županije
Route Evaluation Report □roatia EuroVelo 8 – Mediterranean Route MED□Y□LETOUR Project
Projekt Med□ycleTour Mediteranska ruta – EuroVelo 8, Plan aktivnosti razvoja rute za Hrvatsku za razdoblje od 2018 do 2030. g
EuroVelo Development Guide European, □yclists' Federation September 2024 - https://pro.eurovelo.com/download/document/EuroVelo-Development-Guide_Final.pdf
European □ertification Standard Handbook for route inspectors - https://pro.eurovelo.com/download/document/E□S-Manual-2018_04_16.pdf
https://hrvatske-ceste.hr/hr/stranice/promet-i-sigurnost/dokumenti/14-brojenje-prometa
https://sindikatbiciklista.hr/sigurno-odgovorno-i-solidarno-s-biciklom-u-prometu/
https://bikeportland.org/2008/09/02/new-share-the-road-billboards-spring-up-8559

5. GRAFIČKI PRILOZI

1. OSNOVNA OZNAKA TIP II, DOPUNSKA OZNAKA TIP III	M 1:50
2. GRAFIČKI PRIKAZ NA OZNAKAMA TIP II, TIP III, GRAFIČKI PRIKAZ NA KARTI	M 1:50
3. PRIMJER OSNOVNA OZNAKA TIP II, DOPUNSKA OZNAKA TIP III	M 1:40
4. PRIMJER OSNOVNA OZNAKA TIP II	M 1:1
5. PRIMJER OSNOVNA OZNAKA TIP III	M 1:1
6. INFO TABLA I, INFO TABLA II	M 1:50
7. INFO TABLA III, INFO TABLA IV	M 1:50
8. PRIMJER INFO TABLA I, INFO TABLA II, INFO TABLA III, INFO TABLA IV	M 1:8